

TBMM'NİN AÇILIŞININ YÜZÜNCÜ YILI

TBMM BAŞKANLARI

23

N İ S A N

KONUŞMALARI

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TBMM BAŞKANLARI

23

N İ S A N

KONUŞMALARI

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı Yayınları No: 11

TBMM BAŞKANLARI 23 NİSAN KONUŞMALARI

Yayın Sahibi

Prof. Dr. Mustafa ŞENTOP
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Yayın Koordinatörü

Doğan AYTOP
Tutanak Hizmetleri Başkanı

Yayın Kurulu

Musa KESKİN
Tutanak Hizmetleri Başkan Yardımcısı
Yunus ÖZDEMİR
Tutanak Hizmetleri Başkan Yardımcısı
Ali AYDINLI
Tutanak Hizmetleri Başkan Yardımcısı
Mahmut TOK
Müşavir

Arşiv Derleme

Sevda ŞAHİN
Gamze GÜNYOL
Fatih BAHADIR

Baskı Koordinatörü

Nurcan ATLAS
Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanı

Grafik Tasarım

Işık ARSLAN

ISBN: 978-605-2089-22-4

Baskı: TBMM Basımevi - 1. Baskı Nisan 2020

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi Bakanlıklar - ANKARA 06543

Telefon : +90 (312) 420 68 15 - 16

Faks : +90 (312) 420 68 17

e-posta : tutanakidarburo@tbmm.gov.tr

ÖN SÖZ

Parlamento çalışmalarının vazgeçilmez unsurlarının başında konuşmaların tutanakla kayıt altına alınması gelmektedir.

Tutanakla kayıt altına alınan her konuşma yıllar sonra önemli bilgi kaynakları olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kayıtlardan herkes yararlanır; akademisyenler, politikacılar, çalışmalarına kaynak arayan öğrenciler... “Söz uçar yazı kalır.” ifadesinin somut bir tezahürü olan tutanaklar, Meclisimiz için de çok kıymetli bir bilgi kaynağını oluşturmaktadır. Genel Kurulu yöneten başkan, Genel Kurulda yaşanan bir ihtilafta tutanaklara başvurur. Tutanak güvencedir; birçok konu bakımından çözüm getirir.

Meclisimiz, güne ve tarihe kayıt düşme bakımından tüm kurumlara örnek olma yolunda önemli çalışmalara imza atmaktadır. Bunun bir örneğini de Tutanak Hizmetleri Başkanlığınca hazırlanan “TBMM Başkanları 23 Nisan Konuşmaları” adlı kitapta görmekteyiz.

1985 yılından bu yana Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu 23 Nisanda özel gündemle toplanmaktadır. O toplantılarda Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanları da açış konuşması yapmakta ve bu konuşmalar yapıldığı dönemlerin sosyal, ekonomik, siyasal ve kültürel durumlarını da yansıtmaktadır.

Tutanak Hizmetleri Başkanlığının bu konuşmaları derleyerek kitap hâline getirmesini, ayrıca e-kitap formatıyla da Türkiye Büyük Millet Meclisinin resmî internet sayfasında yayımlamasını önemli bir hizmet olarak görüyorum, “TBMM Başkanları 23 Nisan Konuşmaları” adıyla kitabın herkesin istifadesine sunulmasını isabetli buluyorum.

Bu vesileyle Gazi Meclisimizin açılışının 100. yılını kutluyor, başta ilk Başkan Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere günümüze kadar görev yapan bütün Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlarını şükranla anıyor, ebediyete intikal edenlere rahmet, hayatta olanlara esenlik diliyorum.

Kitabın hazırlanmasında emeği geçen ve katkıda bulunan herkesi kutluyorum.

Prof. Dr. Mustafa ŞENTOP
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	V
17. DÖNEM	1
2. Yasama Yılı - 23.04.1985	
TBMM Başkanı Necmettin Karaduman'ın TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....	3
3. Yasama Yılı - 23.04.1986	
TBMM Başkanı Necmettin Karaduman'ın TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....	9
4. Yasama Yılı- 23.04.1987	
TBMM Başkanı Necmettin Karaduman'ın TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....	13
18. DÖNEM	17
1. Yasama Yılı - 23.04.1988	
TBMM Başkanı Yıldırım Akbulut'un TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....	19
2. Yasama Yılı - 23.04.1989	
TBMM Başkanı Yıldırım Akbulut'un TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....	23
3. Yasama Yılı - 23.04.1990	
TBMM Başkanı İsmet Kaya Erdem'in TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....	27
4. Yasama Yılı - 23.04.1991	
TBMM Başkanı İsmet Kaya Erdem'in TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....	31

19. DÖNEM.....37

1. Yasama Yılı – 23.04.1992

TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk'un TBMM Genel Kurulunda
23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....39

2. Yasama Yılı – 23.04.1993

TBMM Başkan vekili Yıldırım Avcı'nın TBMM Genel Kurulunda
23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....43

3. Yasama Yılı – 23.04.1994

TBMM Genel Kurulu 23 Nisan özel birleşimi.....47

4. Yasama Yılı – 23.04.1995

TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk'un TBMM Genel Kurulunda
23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....49

20. DÖNEM.....51

1. Yasama Yılı – 23.04.1996

TBMM Başkanı Mustafa Kalemli'nin TBMM Genel Kurulunda
23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....53

2. Yasama Yılı – 23.04.1997

TBMM Başkanı Mustafa Kalemli'nin TBMM Genel Kurulunda
23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....57

3. Yasama Yılı – 23.04.1998

TBMM Başkanı Hikmet Çetin'in TBMM Genel Kurulunda
23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....63

21. DÖNEM.....67

2. Yasama Yılı – 23.04.2000

TBMM Başkanı Yıldırım Akbulut'un TBMM Genel Kurulunda
23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....69

3. Yasama Yılı – 23.04.2001

TBMM Başkanı Ömer İzgi'nin TBMM Genel Kurulunda
23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....75

4. Yasama Yılı – 23.04.2002

TBMM Başkanı Ömer İzgi'nin TBMM Genel Kurulunda
23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....79

22. DÖNEM	83
1. Yasama Yılı - 23.04.2003	
TBMM Başkanı Bülent Arınç'ın TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma	85
2. Yasama Yılı - 23.04.2004	
TBMM Başkanı Bülent Arınç'ın TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma	91
3. Yasama Yılı - 23.04.2005	
TBMM Başkanı Bülent Arınç'ın TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma	99
4. Yasama Yılı - 23.04.2006	
TBMM Başkanı Bülent Arınç'ın TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma	105
5. Yasama Yılı - 23.04.2007	
TBMM Başkanı Bülent Arınç'ın TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma	115
23. DÖNEM	123
2. Yasama Yılı - 23.04.2008	
TBMM Başkanı Köksal Toptan'ın TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma	125
3. Yasama Yılı - 23.04.2009	
TBMM Başkanı Köksal Toptan'ın TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma	129
4. Yasama Yılı - 23.04.2010	
TBMM Başkanı Mehmet Ali Şahin'in TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma	135
5. Yasama Yılı - 23.04.2011	
TBMM Başkanı Mehmet Ali Şahin'in TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma	141
24. DÖNEM	145
2. Yasama Yılı - 23.04.2012	
TBMM Başkanı Cemil Çiçek'in TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma	147

3. Yasama Yılı – 23.04.2013	
TBMM Başkanı Cemil Çiçek'in TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....	153
4. Yasama Yılı – 23.04.2014	
TBMM Başkanı Cemil Çiçek'in TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....	157
5. Yasama Yılı – 23.04.2015	
TBMM Başkanı Cemil Çiçek'in TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....	161
26. DÖNEM.....	167
1. Yasama Yılı – 23.04.2016	
TBMM Başkanı İsmail Kahraman'ın TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....	169
2. Yasama Yılı – 23.04.2017	
TBMM Başkanı İsmail Kahraman'ın TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....	173
3. Yasama Yılı – 23.04.2018	
TBMM Başkanı İsmail Kahraman'ın TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....	177
27. DÖNEM.....	183
2. Yasama Yılı- 23.04.2019	
TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde yaptığı konuşma.....	185
3. Yasama Yılı- 23.04.2020	
TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un TBMM Genel Kurulunda 23 Nisan özel birleşiminde TBMM'nin Açılışının 100'üncü Yılı dolayısıyla yaptığı konuşma.....	191

17. DÖNEM

2. YASAMA YILI 23.04.1985

3. YASAMA YILI 23.04.1986

4. YASAMA YILI 23.04.1987

04 Aralık 1983 - 29 Kasım 1987
TBMM Başkanı Necmettin KARADUMAN

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 65'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

2

Birleşim:

89

Tarih:

23.04.1985

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
NECMETTİN KARADUMAN**

Sayın milletvekilleri, bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 65 inci yıldönümünü büyük bir sevinç ve heyecanla kutluyoruz Bu mutlu Yıldönümü münasebetiyle aziz milletimizi ve onun temsilcisi siz değerli milletvekillerini derin saygılarla selamlıyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı bu yıl ilk defa değişik ve geniş kapsamlı programlarla Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluş yıldönümünün kutlanmasını kararlaştırmış ve bundan böyle Meclisimizin kuruluş yıldönümlerini hep aynı anlam ve kapsam içinde kutlanmasını öngörmüştür.

Ülkemizde parlamento hayatının 100 yılı aşkın bir mazisi olduğu bilinmektedir. 1876 Anayasasına dayalı olarak 1877 yılında kurulan ve fakat ömrü kısa olan Birinci Osmanlı Meclisi Mebusanından sonra, 1908 yılında tekrar açılan Meclis, eskisine oranla daha uzun ömürlü olmakla beraber, bu da önceki gibi başarılı olamamıştır. Her iki parlamento düzeninin temelinde millî egemenlik düşüncesinin yer almaması, bu temelde halk-yönetim bütünlüğünü içeren bir görüşün bulunmaması, kanaatimizce başarısızlığın önde gelen nedeni olmuştur.

Millî egemenlik kavramı, anayasa hukukumuzda ve parlamento hayatımıza ilk defa 1921 Anayasasıyla girmiştir. Bu Anayasanın temelindeki ana fikir, millî egemenlik ilkesidir. 1921 Anayasasıyla saltanat kaldırılmıyordu ama, egemenliğin kaynağının artık hükümdarda olmadığı millete intikal etmiş bulunduğu açıkça vurgulanıyordu. Bu nedenle, 1921 Anayasasının Türk siyasal ve anayasa hukukumuzda çok özel bir yeri vardır.

Atatürk'ü, bütün yaşamı boyunca hep millî iradenin kuvvetine ve üstünlüğüne, onun mucizevî karakterine inanmış bir lider olarak görmekteyiz. 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktığı zaman, hâkimiyeti millîyeye müstenit yeni bir Türk Devleti kurmak ana düşüncesi idi. “Temelleri çökmekte olan bir devlet sistemi karşısındaki ciddi ve hakikî bir kararın ne olabileceği?” biçimindeki sorunun cevabını böyle veriyordu. Daha İstanbul'dan çıkmadan evvel düşündüğü ve Samsun'da Anadolu topraklarına ayak basar basmaz tatbikatına başladığı karar, bu karar olmuştur. Atatürk'e göre, iradei millîye, bilumum efradı milletin arzularının, emellerinin muhassalasından ibarettir.

Atatürk, bütün mücadele hayatı boyunca “Millî iradenin üstünlüğü” ilkesine hep inanmış ve bu yüce kavramı, millî mücadelenin ta başından itibaren, ana ilke saymıştır. Hiç şüphesiz, millî iradeye olan inancı, sağladığı büyük başarının en etkin kaynağıdır. “Milletin istiklalini, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.” derken, yine bu yüce düşünceyi bir başka biçimde dile getirmiş oluyordu.

Millî iradeye atfettiği değer, onun, toplumun içinde ifade ettiği yüce güç, Atatürk tarafından büyük bir sezgi ile öylesine kavranmıştır ki, açılmaz sanılan pek çok kapı bu yüce güç sayesinde açılmış, aşılamayacak engeller bir bir aşılmıştır.

Millî mücadelemizin tam bir halk harekâtı olduğu kuşkusuzdur. Bu yapısal özelliği, Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisine olduğu gibi yansımış ve Meclis, halktan aldığı büyük güçle, olağanüstü bir parlamento niteliğinde görev yapmıştır. O kadar ki, yasama erki yanında yürütme erki ve hatta belli bir ölçüde yargı erki bu Mecliste toplanmıştır. Bu Mecliste fikirler, her türlü kayıt ve şarttan uzak, alabildiğince serbest ortamı içinde söylenmiş, millî mücadele ruhuna uygun bir biçimde çetin görüşmeler ve tartışmalar yapılmıştır.

Atatürk, Türkiye Büyük Millet Meclisinin taşıması gereken nitelikleri hakkında o tarihlerde Mecliste yaptığı bir konuşmada; yüksek Meclisin sadece inceleme ve denetleme niteliğinde bir meclis olmadığını, bütün millet

işlerine doğrudan doğruya el koyması düşüncesinden yana bulunduğunu özellikle vurgulamıştır.

Türk tarihinde unutulmaz bir yeri olan Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisli kudretini, sadece Anayasada yazılı olan “Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletin kaderine kayıtsız ve şartsız hâkimdir.” hükmünden almamıştır. Bir yazarımızın çok güzel ifade ettiği gibi; o Meclislin kullandığı yetki, yazılı hükümlerle ilgili olmayan bir kaynaktan doğmuştur. İşte o kaynak, Kuvâ-yi Milliye ruhuydu. Gerçekten bu ruh, bir anlamda millî iradeyi ifade eden bu yüce güç, Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisine hâkim olarak Millî egemenlik ilkesinin ana kaynağını oluşturmuş ve 1921 Anayasası bu yüce güçten esinlenerek Millî egemenlik ilkesini parlamento hayatımıza ve Türk Anayasa sistemine getirmiştir; böylece halkın devleti kurulmuştur.

Bu yönüyle, Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılış günü olan 23 Nisan 1920 tarihi, yeni Türk Devletin kuruluşunda büyük önem ve anlam taşıyan bir dönüm noktası olduğu kadar, millî egemenlik ilkesinin Türk idare sistemine girişinde en büyük esin kaynağı olması itibariyle de, demokratik hayata geçişimizin ilk önemli adımı ve hareket noktasıdır. O tarihten bu yana 65 yıl geçmiştir. Temeli 23 Nisan 1920’de atılan ve tarihimizde ilk defa doğrudan doğruya halk iradesine ve millî egemenlik ilkesine dayalı olarak kurulan parlamentomuz, ileri bir sosyoekonomik düzeye ulaşan toplumumuzun artık vazgeçemeyeceği yüce bir organdır. Yaşadığımız bütün deneyimler bunu tüm açıklığı ile ortaya koymuştur.

Kuvâ-yi Milliye ruhunun yarattığı eşsiz güç, nasıl bu tertemiz vatan topraklarını kurtararak, kaynağını halk iradesinden alan, halkın sesinin bütün berraklığıyla yansıdığı yüce bir Meclis kurmayı başarmışsa, Türk toplumunun bugünkü kuşakları da aynı duyarlılık ve görev anlayışı içinde, bütün kurumları ve tüm aydınlarıyla bu yüce müesseseyi en saygın biçimde yükseltmek ve güçlendirmek görevi ile karşı karşıyadırlar. Başta parlamentomuzu oluşturan milletvekillerimizle, basınımız olmak üzere, tüm siyasal, sosyal ve kültürel kurumlarımızın, özellikle bu dönemde yüce milletimize karşı büyük bir sorumluluk altında bulunduklarını vurgulamak isteriz.

Parlamentonun sesi, halkın sesidir. Parlamento halk için vardır. Parlamentoyu bu yüce yönleriyle dipdiri, sorunlarımızın yegâne sahibi olarak güçlendirmek ve yaygınlaştırmak gerekir ki, millî egemenliğin ta kendisi olan halkın sesi yeterince duyulabilsin, halk için en yararlı

hizmetler sunulabilsin. Yaşadığımız deneyimler, bu yüksek ideale başka türlü varılamayacağını kanıtlarıyla doludur.

Siyasal tarihimizin belli bölümlerinde Türk toplumu, kısa da olsa, temsili parlamenter sistemin dışında kalmış, parlamenter sistemin işlediği dönemlerde ise, yer yer sistemin işlemlerini zorlaştıran siyasal oluşumlarla karşılaşmıştır. Yaşadığımız bu deneyimlerden yararlanılması, toplumumuzun geleceği açısından çok önem taşımaktadır. Bu deneyimler göz ardı edilirse, bugünkü kuşakların tarih önündeki sorumluluğunun tartışma kabul etmeyecek boyutlara ulaşacağı kuşkusuzdur.

Türk aydınının, milletimizin eşsiz sağduyusunun rehberliğinde ve yüksek sorumluluk bilinci içinde tarihi misyonunu en iyi biçimde yerine getireceğine inanıyoruz. Bu inancımızı tarihten edindiğimiz engin deneyimler ve toplumumuzda demokratik parlamenter sisteme duyulan büyük güven duygusu pekiştirmektedir.

Çeşitli fikir ve inançların temsil ve değerlendirilmesine, insan hak ve hürriyetlerinin en iyi biçimde korunmasına imkân veren yegâne düzenin demokratik parlamenter sistem olduğu, bugün artık tartışmasız bir gerçektir. Bu düzen, hukukun üstünlüğünün, herkesin kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlerin en büyük güvencesidir. Bu yüksek idealler doğrultusunda parlamenter sistemin yüceltilmesi ve güçlendirilmesi, saygınlığının daha da arttırılması, aklın ve tecrübenin gösterdiği tek yoldur.

Kapalı pazar ekonomisinden sanayi toplumuna doğru süratle gelişen ülkemiz, çoğulcu sistemin ekonomik, sosyal ve siyasal şartlarını hızla tamamlama yolunda olduğuna göre, her türlü yapay zorlamalardan uzak kalınarak, akıl yolunda birleşilmesi, bu siyasal oluşumun doğal sonucu kabul edilmelidir.

Milli Egemenlik ve Çocuk Bayramı olarak kabul ettiğimiz 23 Nisan 1920 tarihinin yıldönümleri, bu yıla kadar Çocuk Bayramı yönü ağırlıklı olmak üzere kutlanagelmiştir. Önemli günlerimizden biri olan 23 Nisan Bayramının, aynı zamanda Çocuk Bayramı olarak kabulü, çok anlamlıdır. Toplumumuzda âdeta bir çağ değişiminin başlangıç noktası olan 23 Nisan 1920 tarihi ile kurulan siyasal, sosyal yeni değerler topluluğunun gelecekteki güvencesi; bugünün küçüğü, yarının büyüğü Türk çocuğudur.

Bu anlam ve amaçla, bayramın büyük Atatürk tarafından aynı zamanda Çocuk Bayramı olarak belirlenmesi ve hele hele dünyada tek çocuk bayramı özelliğini taşıyor duruma gelmesi gurur vericidir.

Bilindiği gibi, bu bayramımız, aynı zamanda Ulusal Egemenlik Bayramıdır. Bu yıldan itibaren bayramın bu yönünün de yeterince işlenmesi, millî egemenlik kavramının daha geniş boyutlarda değerlendirilmesi ve vurgulanması kararlaştırılarak, bu amaca yönelik programlar hazırlanmıştır. Devletimizin, bir anlamda temelini atıldığı gün olan bu bayramın, bundan böyle bu iki amaç doğrultusunda en iyi biçimde ve düzeyde kutlanmasını yürekten diliyoruz.

Konuşmamızı, Atatürk'ün millî egemenlik kavramına verdiği büyük değeri ifade eden bir sözle tamamlamak istiyoruz: “Hürriyetin de, eşitliğin de, adaletin de dayanağı millî egemenliktir.”

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 65 inci yıldönümünde, milletimizin ve devletimizin sağlıklı, huzur ve daha büyük başarılar içinde daha nice bayramlara ulaşmasını diliyor, milletimizin temsilcileri siz sayın milletvekillerini en iyi dileklerle ve saygılarımla selamlıyorum.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 66'ıncı yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

3

Birleşim:

96

Tarih:

23.04.1986

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
NECMETTİN KARADUMAN**

Sayın milletvekilleri, sayın konuk parlamenterler; bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 66 ncı yıldönümüdür.

Yeni Türk Devletinin kuruluşunun başlangıç noktası ve millî egemenlik ilkesinin eğin kaynağı olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşu, tarihimizin eşsiz siyasal oluşumlarından birini teşkil etmektedir. Tarihimizde yer alan bu eşsiz dönüm noktasının büyük anlamı, devletimizin kurucusu Atatürk'ün sözlerinde en belîğ ifadesini bulmuş ve şöyle anlatılmıştır:

“23 Nisan 1920, Türkiye millî tarihinin başlangıcı ve yeni bir dönüm noktasıdır. Bütün cihan-ı husumete karışı kıyam eden Türkiye halkının, Türkiye Büyük Millet Meclisini vücuda getirmek hususunda gösterdiği harikayı ifade eder. Büyük Millet Meclisi, Türk Milletinin asırlar süren arayışlarının özü ve onun bizzat kendisini idare etmek şuurunun canlı bir timsalidir.

Türk Milleti, mukadderatını, Büyük Meclisinin kifayetli ve vatanperver eline tevdi ettiği günden itibaren, karanlıkları sıyrıp kaldırmış

ve ümitleri boğan felâketlerden, milletin gözlerini kamaştıran güneşler ve zaferler çıkarmıştır.”

Geçekten, Büyük Atatürk’ün, dediği gibi, Türk Milleti, Büyük Millet Meclisinin kuruluşuyla, karanlıkları sıyrıp kaldırmış ve gözleri kamaştıran zaferler yaratmıştır.

Bunun içindir ki, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 66 ıncı yıldönümünü ve bu yıldönümünün mutlu bir ifadesi olan 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını, bugün, büyük bir sevinç ve gurur içinde kutluyoruz. Bu mutlu bayram günümüzde aziz milletimizi ve onun temsilcileri siz değerli ve sayın konuklarımızı derin saygılarla selamlıyorum.

66 yıl önce çok güç ve çetin şartlar altında Yüce Meclisimizi kuran ve mücadelemize yön veren, başta devletimizin banisi ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk Başkanı Büyük Atatürk olmak üzere, tüm Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin aziz hatıralarını saygı ve tazimle anıyor, ebedî âleme göç edenlere rahmet, hayatta kalanlara sağlıklılar diliyorum.

Millî mücadelemizin yüce amacı, hiç şüphesiz, asırlar boyu bağımsızlığını titizlikle korumuş olan milletimizin, bu yüksek karakterine yapılmak istenen saldırıyı def ederek, bağımsızlığımızı korumayı, tertemiz vatan topraklarını, müstevlinin karanlık emellerinden temizlemeyi gerçekleştirmektir. Aziz milletimiz, bütün millî mücadele boyunca bir ölüm kalım savaşı vererek, bir şeref - haysiyet mücadelesi sürdürerek, çok büyük fedakârlıklar pahasına bu kutsal hedefe ulaşmayı başardı; bu eşsiz zaferle birlikte yüce bir düşüncenin daha gerçekleştirilmesini sağladı; o da, egemenlik ilkesini oluşturan siyasal iklimin Türkiye Büyük Millet Meclisine hâkim kılınarak, bu ilkenin, yeni Türk Devletinin temel simgesi hâline getirilmesiydi.

Millî egemenlik ilkesi, kaynağını Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi Millet Meclisinin olağanüstü nitelikteki bağımsız karakterinden almıştır. Milletin ve millî mücadelenin kaderi üzerinde mutlak hâkimiyet kuran Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu olağanüstü yapısı, doğal olarak, millî egemenlik ilkesinin siyasi ve hukuki zeminini hazırlamıştır.

Büyük Meclis tarafından 1921 Anayasası çıkarılırken, bu Anayasaya, millî egemenlik düşüncesinin temel olması kaçınılmazdı. Böylece, millî egemenlik ilkesiyle siyasi tarihimizde ilk defa milletin kaderin, milletin iradesinin hâkim olması esası getiriliyor, demokratik toplumun temelin atılıyordu. Bu bakımdan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunu,

toplumumuzun demokrasiye geçişindeki ilk ve en önemli adım olarak nitelemekte, dolayısıyla, demokratik hayatımızın başlangıç noktası telâkki etmekteyiz.

Millî mücadelemizi zafere ulaştırarak, tarih boyunca şerefle taşıdığı bağımsızlık karakterini bir kere daha dünyaya kanıtlayan aziz milletimize ve onun yüce temsilcisi Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisine, bugünkü kuşaklar olarak derin şükran borcumuz vardır.

Bu Meclise ve onun mümtaz üyelerine olan bir başka şükran borcumuz ise, devletimizin yönetimine millî egemenlik ilkesini hâklım kılarak, milletimizin demokrasiye geçişine imkân ve ortam hazırlamış olmalarıdır.

İnsan topluluklarının ulaşabildiği en onurlu yönetim biçimi olan demokratik yönetimler, çağımız uygarlığının bir simgesidir. Her ileri atılım içinde yer alan çağdaş Türkiye; Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi ile yönetim biçimi olarak demokrasiyi seçmiş ve demokratik dünyadaki onurlu yerini almıştır. Ülkemizde 1920'lerden bu yana kaydedilen siyasal oluşumların, demokratik gelişme sürecinde, daima daha ileri bir aşamayı hedef aldığını memnuniyetle söyleyebiliriz. Bu alanda toplumumuzun kazandığı deneyimler, geleceğimizin gücü ve güvencesidir.

Bu deneyimlerden bir kısmının, yakın tarihimizde milletimize pahalıya mal olduğu bir vakiadır. Bunun bilincini daima yaşayarak, kazandığımız deneyimleri, uygulamada kabili istifade hale getirmek lazımdır; akılcı ve gerçekçi yaklaşımın gereği budur. Toplumumuzun, bu akılcı çizgide olduğuna ve hep bu doğrultuyu izleyeceğine inancımız tamdır.

Aziz milletimiz, zengin tarihinden kazandığı eşsiz sağduyusu ile değerlendirmelerini gerçekçi bir biçimde yaparak, demokratik gelişme sürecini hızla tamamlamakta, geriye değil, ileriye bakışı; gerilemeyi değil, gelişmeyi ve ilerlemeyi, Büyük Atatürk'ün deyiimiyle, çağdaş uygarlık düzeyine erişmeyi ilke edinmiş bulunmaktadır.

Sık sık vurguluyor ve diyoruz ki: Demokrasi, Türk Milletinin vazgeçemeyeceği bir yaşama biçimidir; toplumumuzun siyasal ve sosyal yapısının ana karakteri haline gelmiştir. Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisinin büyük eseri olan bu kurumu kıskançlıkla korumak ve yaşatmak, milletimizin ve onun sorumluluk yüklediği tüm kişi ve kurumların başta geren görevidir.

Konuşmamı tamamlarken, Büyük Atatürk'ün, demokrasimizin temeli olan millî egemenlik ilkesine ilişkin vecize değenindeki şu sözlerini bir kere daha tekrarlamak istiyorum:

“Devletimizin ebedi müddet yaşaması için, memleketimizin kuvvetlenmesi için, milletimizin refah ve mutluluğu için, hayatımız, namusumuz, şerefimiz, geleceğimiz için ve bütün kutsal kavramlarımız ve nihayet her şeyimiz için, mutlaka, en kıskanç hislerimizle, bütün uyanıklığımızla ve bütün kuvvetimizle millî egemenliği muhafaza ve müdafaa edeceğiz.”

Türk Milletlinin ve onun tek ve gerçek temsilcisi Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bu büyük esere daima sahip çıkacağı ve ebediyen yaşatacağı inancı içinde, siz sayın milletvekillerimizi ve sayın konuklarımızı tekrar derin saygılarla selamlıyorum.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 67'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

4

Birleşim:

94

Tarih:

23.04.1987

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
NECMETTİN KARADUMAN**

Sayın milletvekilleri, sayın konuk parlamenterler; bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 67 nci yıldönümünü büyük bir sevinç ve gururla hep birlikte kutluyoruz. Türk Milletinin uzun ve köklü tarihi boyunca, hür ve bağımsız yaşama. karakterinin doğal bir sonucu olan millî egemenlik ilkesi, bu mutlu günde toplum ve devlet yaşamımızın değişmez ve vazgeçilmez bir parçası ve ana felsefesi haline gelmiştir. Millî Egemenlik ve Çocuk Bayramı olarak kutladığımız bu yıldönümü münasebetiyle, aziz milletimizi ve onun temsilcileri siz değerli milletvekillerini ve sayın konuklarımızı derin saygılarla selamlıyorum.

67 yıl önce bugün çok büyük zorluklar ve imkânsızlıklar içinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin temellerini atan; vatanın kurtarılması ve milletin bağımsızlığı için her türlü özveriyi göstererek, çağdaş Türk Devletini yeniden kuran; başta büyük Atatürk olmak üzere, Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisinin tüm üyelerinin aziz hatıralarını minnet ve saygı ile anıyor, tümü ebediyete intikal etmiş bulunan bu büyük insanlarımıza rahmetler diliyorum.

Sayın milletvekilleri, hiçbir toplum demokrasiye rahatça ve kısa bir sürede ulaşamamıştır. Şimdiye kadar bulunan en mükemmel yönetim biçimi olarak kabul ettiğimiz demokrasi, birtakım katı, değişmez, tutucu kuralları olan bir rejim değildir. Toplumsal hayatta görülen tüm değerlerin, davranışların, kültürel özelliklerin sentezi içinde ulaşılması, yaklaşılmaya gereken; açık ve dinamik niteliğe sahip ve her şeyden önce toplum iradesini şart koşan çoğulcu bir yönetim şeklidir. Bu rejimde esas, halktır, halkın iradesidir; halkın kendi varlığına, kendi geleceğine, bizzat kendi iradesinin egemen olmasıdır. Bunun temel kaynağı da, millî egemenliktir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşundaki ve Türkiye Cumhuriyetinin doğuşundaki temel ruh da budur. Bu temel ruh, Atatürk'ün şu sözlerinde en güzel ve en anlamlı ifadesini bulmuştur: “Yeni Türkiye Cumhuriyetinin yapısının ruhu millî egemenliktir; milletin kayıtsız şartsız egemenliğidir. Bir milletin, egemenliğini anlayabilmesi ve onu güvenle koruyabilmesi, birtakım hususî vasıflara ve üstün terbiyeye sahip olmasına bağlıdır. Bir milletin ki, siyasi terbiyesinde, sosyal terbiyesinde, vatan sevgisinde noksan vardır, öyle bir millet egemenliğini lüzumu derecede kuvvetle elinde tutamaz.”

İşte, 23 Nisan 1920 de kurulan Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisinin, vatanın ve milletin kurtarılmasındaki, bağımsız ve millî yeni bir Türk Devletini tarih sahnesine çıkarmasındaki büyük başarısı, Atatürk'ün sözlerinde ifadesini bulan bu yüce şuurdan kaynaklanmıştır.

Birinci Mecliste, değişik sosyal yapılara sahip insanların farklı fikir ve düşünceler içinde, gerektiğinde çok sert tartışmalara girmelerine karşılık, millî egemenlik ilkesine gönülden bağlı bulunmaları, vatan ve millet sevgisi, hür ve bağımsız yaşama azmi gibi, ortak millî duygulara sahip olmaları, bu mucizevi başarının temel nedenini teşkil etmiştir. Bunun sonucunda, Türk Milletinin köklü tarihinde yeni bir dönem başlamıştır.

Atatürk'ün dediği gibi, her türlü başarının, her türlü kuvvetin, kudretin gerçek kaynağı olan Türk Milleti -bu dönemde egemenliğine sahip çıktığı- 67 yıldan beri, çağdaş uygarlık ve demokrasi yolunda, inançla, güvenle ve gururla ilerlemektedir. Bu yolda, zaman zaman bazı güçlükler çıkmasından, engellerle karşılaşılmasından endişeye düşmemek lazımdır. Vazgeçmemiz asla mümkün olmayan demokratik rejim içerisinde, değişen ve gelişen sosyal, ekonomik, siyasal, kültürel ve özellikle teknolojik şartlara uyum sağlamada, toplum hayatında hiç de uzun sayılamayacak süreler içinde bazı sıkıntılarla, bazı güçlüklerle karşılaşılması doğaldır. Demokratik rejimle yönetilen diğer ülkeler de aynı şartlardan geçmişler

ve geçmektedirler. Önemli olan, bu güçlükler karşısında sadece ve sadece millet iradesine güvenerek, gerektiğinde milletin hakemliğine başvurarak, ilme, akla ve mantığa dayalı çözümler üretebilmeyi bir yaşama biçimi haline getirmektir. Türk Milleti, bunu yapabilecek güce, yeteneğe ve bilhassa üstün bir sağduyuya sahiptir. Bu üstün sağduyusunu, tüm tarihi boyunca, pek çok örnekle kanıtlamıştır.

Memnuniyetle belirtelim ki, yaklaşık kırk yıl gibi kısa bir sürede, çok partili demokratik parlamenter rejimimizin getirdiği nimetlerle, her alanda büyük ilerlemeler kaydetmiş durumdayız. Araya giren bazı duraksamaları, milletimiz, millî birliği, ortak inançları ve kesin kararlılığıyla, çok kısa sürelerde arkada bırakmaya muvaffak olmuştur.

Milletimizin başlıca amacı, gelişen toplumsal ve siyasal şartlara uygun bir biçimde, demokrasimizi daha ileri hedeflere ulaştırmaktır. Demokrasilerin ana kuralı olan karşılıklı anlayış ve hoşgörü içinde, karşı fikirlere saygı düşüncesi içinde bu ileri hedeflere de ulaşacağımızdan şüphemiz yoktur. .

Atatürk'ün dediği gibi, insanları mesut edecek yegâne vasıta, onları birbirine yaklaştırarak, onları birbirlerine sevdirecek, karşılıklı maddî ve manevî ihtiyaçlarını temine yarayan hareket ve enerjidir. Cihan sulhu içinde, beşeriyetin hakikî saadeti, ancak bu yüksek ideal yolcularının çoğalması ve muvaffak olmasıyla kabildir.

Bugünün Türkiye Cumhuriyeti, gerçekleştirdiği kalkınma hamleleriyle tüm ülkelerin her alandaki çalışmalarına ortak olacak, insanların ihtiyaçlarının karşılanmasında katkı sağlayacak, ekonomik, ticarî ve sınaî potansiyele sahip bir ülke durumuna gelmiştir.

Bir zamanlar, emperyalist emellere sahne olan, yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalan Türk Milleti ve Devleti, bugün tüm dünya ülkelerine çağrıda bulunarak, karşılıklı gelişme hamlelerinin daha da güçlendirilmesinde işbirliğine gidilmesini, ortak çalışma içerisine girilmesini öneriyor. Yetişmiş insangücü, yeraltı ve yerüstü zenginlikleri ve gittikçe gelişen sanayii ve teknolojisi ve demokratik mefkûreye bağlılık inancıyla Türkiye, bunu başaracak güçtedir.

Ülkemizin en büyük kuvvet kaynağı ve tek güvencesi, milletimizin yüksek demokratik iradesi ve onun yegâne temsilcisi Türkiye Büyük Millet Meclisidir.

Sözlerimi, Atatürk'ün şu veciz ifadesiyle tamamlamak istiyorum :

“Memleketin mukadderatında yegâne salahiyet ve kudret sahibi Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu memleketin düzeni için, iç ve dış emniyet ve masuniyeti için en büyük teminattır. Büyük millî dertler şimdiye kadar ancak Büyük Millet Meclisinde şifa buldu; gelecekte de, yalnız orada katî tedbirlerini bulabilecektir. Türk Milletinin sevgi ve bağlılığı, daima Büyük Millet Meclisine yöneldi ve daima oraya yönelecektir.”

Bu duygularla Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 67 nci yıldönümünde milletimizin sağlık, huzur ve mutluluk içinde daha nice bayramlara ulaşmasını diliyor, milletimizin temsilcileri siz sayın milletvekillerini ve sayın konuklarımızı en iyi dileklerimle ve saygılarımla, tekrar selamlıyorum.

18. DÖNEM

1. YASAMA YILI 23.04.1988

2. YASAMA YILI 23.04.1989

3. YASAMA YILI 23.04.1990

4. YASAMA YILI 23.04.1991

24 Aralık 1987 - 09 Kasım 1989
TBMM Başkanı Yıldırım AKBULUT

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 68'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

1

Birleşim:

62

Tarih:

23.04.1988

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
YILDIRIM AKBULUT**

Değerli milletvekilleri, aziz konuklar; bugün, millî egemenlik ilkesine dayanan Devletimizin 68 inci kuruluş yıldönümüdür. Öğleden önce ziyaret ettiğimiz mütevazı binada bundan 68 yıl önce toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi, egemenliğe artık kayıtsız şartsız sahip olan yüce milletimizi temsil etmeye başlıyordu. Bu Meclisimiz bu üstün görevi, ilk günden beri büyük bir ciddiyet ve yetenekle yerine getirmektedir.

Toplumların yönetimi için tarih boyunca çeşitli rejimler, sistemler denenmiştir ve denenmektedir. Gerek tarihin bize verdiği tecrübeler, gerek günümüzdeki uygulamalar, açık bir bilimsel gerçeği vurgulamaktadır: Toplumların yönetilmesinde millî egemenliğe dayalı demokrasi en ideal rejimdir. Daha iyisi bugüne kadar bulunamamıştır. Bu rejimin ideallik niteliği şu önemli özelliklerden doğmaktadır:

Demokrasi, yeryüzündeki en üstün değer olan insanı yüceltmeyi kendine hedef alır. İnsanı kusurlarıyla, yetenekleriyle, erdemleriyle olduğu gibi kabul eder.

İnsanın kusurlarının azalmasının, yeteneklerinin ve erdemlerinin artmasının rahat bir hürriyet ortamı içinde sağlanacağı bilincine ancak demokratik rejimlerde varılabilir.

İnsanın doğuştan gelen vazgeçilmez, devredilemez tabii haklara sahip olduğu anlayışı da demokrasiye özgüdür. Bu haklara hiçbir güç tecavüz edemez. Devletin en başta gelen görevi insana yönelen bu tecavüzleri önlemektir.

Demokrasinin başka bir özelliği ise, millete dayalı olmasıdır.

Gerçekten, yukarıda söylediğimiz esasları milletten gayrı güçler ne gerçekleştirebilirler, ne de güvence altına alabilirler. Milletten kendi kendini yönetmesi ve hürriyetinin sınırlarını dilediği gibi çizebilmesidir ki, belirttiğim ideal demokrasiyi gerçekleştirebilir.

Türkiye’de milli egemenlik ilkesinin bundan 68 yıl önce kabulü ile gerçek demokratik hayata geçme süreci açıldı; ama demokrasimizin birden bire 68 yıl önce başladığını ileri sürmek bilimsel bakımdan tutarsız olur. Demokrasilere temel olan bazı önemli ilkeler Türk toplumunda yüzlerce yıl yaşamışlardır. Bunlardan birkaç örnek vermek isterim.

Demokrasinin yerleşebilmesi için önemli bazı şartların bulunduğu bir ortam gereklidir. Bu ortamı oluşturan şartların bazıları şunlardır:

İnsanlar arasında imtiyazların, imtiyazsızlıkların bulunmaması, yani hukukî eşitlik; vicdanlara müdahale edilmemesi; “Kanunsuz suç ve ceza olmaz, yargılamasız ceza verilmez” ilkesinin kabulü; yani belli başlı unsurlarıyla hukuk devleti, demokrasinin yeşereceği ortamın baş şartıdır. Bu olmadan hiçbir hürriyet doğmaz.

Şimdi, eski Türk toplumuna baktığımız zaman, her şeyden önce soyluluk gibi, ruhanîlik gibi yeni çağ sonlarına kadar pekçok toplumda var olan eşitsizliklerin mevcut bulunmadığını görüyoruz. 16 ncı Yüzyılda Türk ülkesini ziyaret edenler bu özellikten hayranlık ve hayretle bahsedip; “Bir çoban bile devletin en üst makamlarına çıkabilir, Türkler bunu çok tabii görürler” derler. Gerçekten Türklerde padişah ailesi dışında soyluluktan, ruhanî görevlerden doğan eşitsizlikler yoktu.

Öte yandan, din taassubunun en bunaltıcı olduğu, tek dinden başkasının yaşayamadığı dönemlerde Türkler yurtlarında mevcut bütün dinlere büyük bir hoşgörü ile davranmışlardır. Kendi hükümdarlarının dinî baskısından Türk ülkesine kaçan yüzbinlerce kişiyi tarihler anlatıyor.

Yükselme döneminde, yani 17 nci Yüzyıla kadar Türkiye’de gerçek bir kanun hakimiyeti vardı. O dönemleri değerlendiren bilim adamları, o çağın şartlarına göre Osmanlı İmparatorluğunun bir hukuk devleti olduğunu söylerler. Padişah Divanının millet, din, mezhep, kadın, erkek, tabiyet farkı gözetilmeksizin herkesin şikâyetine açık olması bunun kesin bir delilidir.

Osmanlı Devleti 17 nci Yüzyıldan sonra siyasî ve ekonomik şartlar nedeniyle zayıfladı. Ancak, 19 uncu Yüzyılda başlayan büyük reformların ilk hedefi, Batıda doğmuş olan modern hukuk devletine yönelmektir. Nitekim, 1839 ve 1856 düzenlemeleri ile Osmanlı imparatorluğu pekçok ülkeden önce kesin olarak kişi ve mal güvenliğini sağlamış, kabul ettiği yeni kanunlar, kurduğu bağımsız mahkemelerle hukuk devleti kavramının içine girmiştir. Bu gelişmelerin zorunlu sonucu vatandaşlara siyasî hakların ve hürriyetlerin tanınması ve meşrutî bir monarşi kurulması idi. Türk aydını bu uğurda 19 uncu Yüzyılın ikinci yarısından itibaren bir mücadele içine girdi. Gerçi aydınların baskısı ile 1876 yılında bir anayasa ilan edildi; ama bu anayasa halka dayalı değildi. Egemenlik kayıtsız şartsız padişah ailesindeydi. Anayasaya göre kurulan parlamento da bir çeşit danışma kurulu idi; ama bu dahi bir aşamadır. Zira, yetkisiz de olsa, parlamentonun birinci kanadı olan Meclis-i Mebusan’ı halk seçmişti. Bu bakımdan Türkiye’de parlamentolu hayatın başlaması birçok ülkeden önce gelir.

Ancak, millet egemenliğine dayanmayan bu parlamento fazla yaşayamadı. 1908’de ikinci bir deneme daha yapıldı; ama bu da başarısızlıkla sonuçlandı. Zaten birkaç yıl sonra devlet artık, hayatının sonuna gelmişti. Birinci Dünya Savaşından sonra Osmanlı Devleti çöktü, anayurdumuz parçalanmaya başladı.

İşte, öğleden önce ilk Meclis binamızda söylediğim gibi, artık padişah ve ailesine dayalı egemenliğin hiçbir yararı kalmamıştı. Bunlar millettan uzaklaşmıştı. İşgal altındaki başkentte sadece taviz politikası güdülyordu.

İşte, kurtuluşun, yeniden doğuşun ancak milletçe sağlanabileceğini, bunun için de artık egemenliğin gerçek sahibine geri dönmesi gerektiğini ileri süren eşsiz komutan ve devlet adamı Atatürk, çeşitli aşamaları ardında bırakarak, 68 yıl önce bugüne geldi, millî egemenliğe dayanan parlamentomuz kuruldu.

Birinci ve ikinci Türkiye Büyük Millet Meclisi birer savaş ve inkılâp meclisleri idiler. Bu bakımdan onların yetkileri çok fazla idi. Her ikisinde de, doğrudan doğruya kuruculuk niteliği vardır. Nitekim ilk Meclisimiz

1921, ikinci Meclisimiz 1924 Anayasalarını yapmıştır. Ancak, ikinci Meclisin kuruculuk niteliği 1924 Anayasası ile sona eriyordu. Zira Meclis bu Anayasaya, nasıl değiştirileceği konusunda hükümler koymakla, kendini yeni bir anayasa yapmak yolunda bağlamış oluyordu. Bundan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi demokrasiyi tam anlamıyla gerçekleştirmek için çalışmıştır.

Şu noktayı vurgulamakta büyük yarar vardır: Totaliter rejimlerin doruğa çıktığı iki savaş arası Avrupasında Türkiye Cumhurbaşkanı Atatürk, liselerde okutulmak üzere bir ders kitabı yazıyor ve “Bugün demokrasi fikri daima yükselen bir denizi andırmaktadır. Demokrasi bugün modern anayasaların en belirgin vasfı haline gelmiştir” diyor ve demokrasiye aykırı rejimleri açıkça insanın tabiatına aykırı görüyordu. Atatürk aynı kitapta, siyasî partilerin nasıl kurulacağını dahi Türk gençlerine anlatıyordu.

Gerçekten, İkinci Dünya Savaşı kâbusu geçer geçmez, Türkiye’de demokrasi tam yerini almıştır. Bazı aksamalara rağmen, Türk Milleti için millî egemenliğe dayalı demokrasi vazgeçilmez hayat esasıdır.

Demokrasi, bir toplumdaki bütün insanların hür ve birbirine saygılı yaşamasını gerektirir. Hürriyete ulaşmak, bugünkü pek çok demokratik toplumda yüzlerce yılı aşmıştır.

Türk Milleti, tarihten gelen özellikleri ve 150 yıldan beri içinde bulunduğu demokratikleşme süreci içinde, bu yolda oldukça az sancısız ilerlemiştir. Şimdi artık demokrasimizin sağlamlığı ve milletimizin her bakımdan güvendiği tek rejim olma özelliği ispatlanmıştır. Bu da bizi, en ileri demokrasilerle birlikte olma, bütün gerçek demokratların kaderini paylaşma aşamasına getirmiştir. Bu aşamayı geçip dünyada layık olduğumuz yere ulaşacağımızdan hiç şüphe etmiyorum. Zira, çizdiğim tarihî tablonun sonucu budur.

Hepinizi derin saygılarımla selamlarım.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 69'uncu yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

2

Birleşim:

81

Tarih:

23.04.1989

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
YILDIRIM AKBULUT**

Sayın milletvekilleri, sayın konuklar; bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 69 uncu yıldönümünü kutluyoruz. Türk tarihinin en önemli dönüm noktalarından birini oluşturan bu büyük olayla, yüzyıllardır süregelen “Kişisel egemenlik” ilkesi, bir daha canlanmamak üzere tarihin sayfalarına gömülmüş, onun yerini “Millî egemenlik” ilkesi ve buna dayanan Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti almıştır.

Gerçekten, Türk inkılabının birbirini tamamlayan iki ana çizgisi, bir yandan, çokuluslu Osmanlı İmparatorluğunun yerini Türk Milleti temeline dayanan millî Türk Devletinin alması, öte yandan da kişisel saltanat düşüncesinin yerine, millet egemenliğinden kaynaklanan Cumhuriyet idaresinin geçmesidir.

Çağdaş yazarların belirttiği gibi, günümüzde, millî egemenlik prensibi, siyasi demokrasi ile aynı anlama gelir. Devletin en üstün buyurma gücü olan egemenliğin millet iradesinden kaynaklandığı, o iradeye dayandığı bir sistem, demokratik rejimden başka bir yöntem tarzı olamaz.

Demokrasilerde, millet iradesinin üzerinde hiçbir güç yoktur. Millet, devletin başlıca siyasal karar organlarını, kendi hür iradesiyle ve periyodik serbest seçimler yoluyla belirler.

Millî egemenlik, Türk inkılabının temel kavramlarından en önde geleni olması nedeniyle, Atatürk'ün her zaman üzerinde en büyük hassasiyetle durduğu, en kuvvetli şekilde vurguladığı bir ilke olmuştur. Nitekim, Atatürk'e göre, toplumda en yüksek hürriyetin, en yüce eşitlik ve adaletin istikrarının ve korunmasının sağlanması, ancak ve ancak tam ve kati manasıyla millî egemenliğin kurulmuş olmasına bağlıdır. Dolayısıyla, hürriyetin de, eşitliğin de, adaletin de dayanak noktası millî egemenliktir. Gene, Atatürk'ün sözü ile: "Millî egemenlik öyle bir nurdur ki onun karşısında zincirler erir, taç ve tahtlar yanar, yok olur. Milletlerin esareti üzerine kurulmuş müesseseler her tarafta yıkılmaya mahkûmdurlar."

Türk inkılabının anlayışında, millî egemenliğin temsilcisi, Türkiye Büyük Millet Meclisidir. 1921 tarihli Anayasamız, egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğunu ifade ettikten sonra, bu egemenliğin, milletin tek ve gerçek temsilcisi olan Türkiye Büyük Millet Meclisinde belirdiğini ve toplandığını hükme bağlamıştır. Aynı ilkenin sonucu olarak, yasama ve yürütme yetkileri Meclisin elinde toplanmıştır.

Tarihî Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi, gerçek bir kurucu meclis olarak görev yapmış, yeni Türk Devletinin temelleri bu dönemde atılmıştır. Türk milletinin tam bir ölüm-kalım savaşı içinde bulunduğu bu dönemde milletin mukadderatına tek başına Türkiye Büyük Millet Meclisinin egemen olması, bağımsızlık savaşının üstün yetkili bir meclis tarafından hür ve demokratik tartışmalar ve kararlar yoluyla yürütülmesi, Türk inkılabının en ilgi çekici yönlerinden biridir. Aslında, tüm yetkilerin böyle bir temsili mecliste toplanması, milletin maddî ve manevî kaynaklarının millî mücadele hedefleri doğrultusunda en iyi şekilde seferber edilmesine imkân vermiştir.

Görülüyor ki, 23 Nisan 1920 tarihinden itibaren Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türk inkılabının temel taşı, en önde gelen siyasî müessesesi olmuştur. Türkiye Büyük Millet Meclisi bu niteliğini daha sonraki yıllarda da devam ettirmiştir. Atatürk'ün Türkiye Büyük Millet Meclisine verdiği büyük önem onun şu sözlerinden anlaşılmaktadır: "Memleketin mukadderatında yegâne salahiyyet ve kudret sahibi olan Büyük Millet Meclisi, bu memleketin düzeni için, iç ve dış emniyet ve masuniyeti için en büyük teminattır. Büyük millî dertler, şimdiye kadar, ancak Büyük Millet Meclisinde şifa buldu; gelecekte de yalnız orada kati tedbirlerini bulabilecektir. Türk Milletinin

sevgi ve bağlılığı, daima, Büyük Millet Meclisine yöneldi ve daima oraya yönelecektir.”

Türkiye Büyük Millet Meclisi, altmış dokuz yıldır, Türkiye’nin Cumhuriyetçi ve demokratik siyasî rejiminin temel taşı olmaya devam etmiş, büyük görevini daima üstün bir vazife bilinci ve sorumluluk duygusu içinde yerine getirmiştir. Bir bakıma, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Türk inkılabının sembolü haline geldiğini, onunla ve Türkiye Cumhuriyetiyle özdeşleştiğini söylemek yanlış olmaz.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin, gelecekte de, demokrasimizin temel kurumu olarak millet iradesinden aldığı güçle görevini daha da güçlenerek ifa edeceğinden hiçbir kuşku yoktur.

Hepinizi derin saygılarımla selamlarım.

21 Kasım 1989 - 20 Ekim 1991
TBMM Başkanı İsmet Kaya ERDEM

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 70'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

3

Birleşim:

106

Tarih:

23.04.1990

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
İSMET KAYA ERDEM**

Sayın milletvekilleri, değerli konuklarımız; bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 70 inci yıldönümünü ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını büyük bir sevinç ve heyecanla kutluyoruz. Bu mutlu yıldönümü münasebetiyle, aziz milletimizi ve onun temsilcisi siz değerli milletvekillerini ve sayın konuklarımızı derin saygılarla selamlıyorum.

“Millî Egemenlik” anlayışının genç kuşaklarca iyi anlaşılması ve bu anlayışın yer aldığı Kurtuluş Savaşı öncesi ve sonrası var olan kurumlarda hâkim felsefelerin birbirinden ayırt edilmesi şarttır.

Cumhuriyetimizin varlığına neden olan olaylar, bir milletin kaderinde ender görülen acı ve güçlüklerle doludur. İstila, kin ve baskılar, Türk Milletinde kendi geleceğine bizzat kendisinin hâkim olma özlemini yarattı. Cumhuriyeti kuran ve milletin egemenliğini esas alan düşünce, bu temelde, milletin kul olmadığını, onun istek ve arzularının milletin iradesinde esas olduğunu kabul ederek, hanedanın varlığını bütünüyle yok saydı. Milletin egemenliği ilkesiyle, onun temsilcileri bu çatı altında Cumhuriyeti kurarken, halifeliği kaldırarak onu esas olan laiklik anlayışının temelini de attı.

Tarihten ders alınsaydı, tarih tekerrür etmezdi. Halkın sevgi ve güveni olmadan bir memleket yönetilemedi ve yönetilemez. Kurtuluş Savaşı öncesi olaylar, hafızalarımızda taşımamız gereken acı; ama, öğretici bir örnektir.

Değerli milletvekilleri, cumhuriyet, demokrasi ve laiklik birbirinden ayrılmayacak kavramlardır. Bütün siyasetçilerimiz ve kamu görevlilerimiz, millî birliğimizi temsil eden bu kavramları birbirinden ayırmaksızın savunmalıdırlar. Bu hızlı değişen dünyamızda, bize yönelik tehditlerden bizleri koruyacak felsefenin, laik cumhuriyet ve bu anlayışla şekillenmiş demokrasimiz olduğu unutulmamalıdır. Bu felsefeyle bizler, insanın değerini düşünce ve vicdan özgürlüğünü koruyabiliriz. Bizler, bu düşünceyle, “Türküm” diyebilme mutluluğunu vatandaşlarımıza benimsetebiliriz.

Dün olduğu gibi bugün de, bize düşen büyük görev, vatanın bütünlüğünün devamı ve Atatürk’ün bize emanet ettiği cumhuriyetin temel ilkelerinin korunmasıdır. Atatürk idealleriyle yetişenlerin izlemesi gereken bu ilkeler, aslında, özgürlük içinde çağdaş bir toplum olarak yaşamak isteyen Türk Milletinin kutsal davasıdır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi, millî egemenliğin temsil edildiği yegâne kurum ve ebediyen millî sınırlarımız içinde bu egemenliğin temsil edildiği yegâne müessese olarak kalacaktır.

Meclisin itibarı ve saygınlığı, hiçbir gerekçe ve bahanenin arkasına sığınmaksızın mutlaka korunmalı, milletin her meselesinin bu yüce çatı altında çözülmesi gerektiği asla unutulmamalıdır.

Kurtuluş Savaşının en güç şartlarında dahi, Türkiye Büyük Millet Meclisi devre dışı bırakılmamış ve Yüce Meclisin çatısı altında her konu tartışılmış, çözümler önerilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinden alınan güçle savaşın kazanıldığı hiçbir zaman hafızalarımızdan silinmemelidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, bugün 70 yıla ulaşan şerefli geçmişi içinde yeni Türkiye Cumhuriyetinin siyasal organını oluşturmuştur. 1946 yılında çok partili demokratik hayata geçilmesinden sonra da, Türkiye Büyük Millet Meclisi, demokratik gelişmelerimizde büyük ve yapıcı bir rol oynamıştır.

...Atatürk’ün, Türkiye Cumhuriyeti’nin devlet yapısı içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin temel konumuna ilişkin olarak söylediği ve bugün de geçerliliğini aynen koruyan şu sözleri çok dikkate değer: “Memleketin mukadderatında yegâne selahiyet ve kudret sahibi olan Türkiye Büyük

Millet Meclisi, bu memleketin düzeni için, iç ve dış emniyet ve masuniyeti için en büyük teminattır. Büyük millî dertler, şimdiye kadar, ancak Büyük Millet Meclisinde şifa buldu; gelecekte de yalnız orada kesin tedbirlerini bulabilecektir. Türk Milletinin sevgi ve bağlılığı, daima, Büyük Millet Meclisine yöneldi ve daima oraya yönelecektir.”

Günümüzde, “Millî Egemenlik” ilkesinin siyasal demokrasi ile eşanlamlı olduğunda kuşku yoktur. Türk Milletinin demokrasi ve “Millî Egemenlik” ilkelerine içten bağlılığı, Türkiye’de yarım yüzyıla yaklaşan bir süredir, hürriyetçi, çoğulcu demokratik rejimin yaşatılabilmesini mümkün kılmıştır. Bugün, Türkiye, gerek içinde bulunduğu bölgede gerek dünyada, anayasal güvenceler altındaki temel hak ve hürriyetleri, aktif siyasal partileri, hür basını, bağımsız yargı organları ve demokratik seçimlerle oluşan güçlü Parlamentosu ile çok az sayıdaki demokrasilerden biridir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve tüm demokratik siyasal kurumlarımızın, gelecekte de, Türk demokrasisinin daha da geliştirilip kökleştirilmesinde üstün bir sorumluluk duygusu ve görev bilinci içinde hareket edeceklerinden kimsenin kuşku duymaması gerekir.

Demokrasinin en önemli boyutlarından birini, insan haklarına saygı oluşturur. Günümüzde, insan hakları, sadece millî hukukları ilgilendiren bir konu olmaktan çıkmış, milletlerarası hukukun başlıca ilgi alanlarından biri hâline girmiştir. Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi bünyesinde imzalanan çeşitli milletlerarası anlaşmalar, insan haklarının milletlerarası düzeyde korunması alanında atılmış önemli adımlardır. Türkiye, bu anlaşmalara taraf olmakla, insan haklarına saygıyı, sadece kendi iç hukukunun bir ana ilkesi olarak değil, aynı zamanda, milletlerarası bir vecibe olarak da içtenlikle benimsemiştir. Bu alanda gerçekleştirmek üzere olduğumuz önemli bir yenilik, Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesi içinde bir insan hakları komisyonu kurulması girişimidir. Halen, Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündeminde bulunan bu kanun tasarısının kabulü ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin insan haklarının korunması alanındaki rolünün bir kat daha güçleneceği ve etkinleşeceği kuşkusuzdur.

Sayın milletvekilleri ve değerli konuklar; bugün, sevgili çocuklarımız ve bizler, dünyada çocuk bayramına sahip yegâne millet olmanın haklı gurur ve mutluluğunu yaşamaktayız. Pek çok ülke çocuklarıyla birlikte kutladığımız 23 Nisan Bayramları, dünya barışına hizmet bakımından milletçe ortaya koyduğumuz yaklaşımın sembolüdür.

Kuruluşunun 70 inci yıldönümünü, bugün, milletin temsilcileri olan siz sayın üyeler ve değerli misafirlerimizle kutlamakta olduğumuz şu anda, başta, devletimizin banisi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk Başkanı Büyük Atatürk olmak üzere, Kurtuluş Savaşına katılan ve bizlere bu mutlu günleri armağan eden Kurtuluş Savaşı kahramanlarımızın ve Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin aziz hatıralarını sevgi, saygı ve minnetle anıyorum.

Türk Milletinin ve onun tek ve gerçek temsilcisi Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bu büyük esere daima sahip çıkacağı ve ebediyen yaşatacağı inancı içinde, siz sayın milletvekillerimizi ve Ulusal Egemenlik Bayramımızı bizimle beraber kutlayarak, bize onur vermiş olan parlamenter konuklarımızı, tekrar, derin saygılarımla selamlıyorum,

Teşekkür ederim.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 71'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

4

Birleşim:

107

Tarih:

23.04.1991

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
İSMET KAYA ERDEM**

Değerli milletvekilleri ve sayın konuklar; 23 Nisan Millî Egemenlik Bayramı nedeniyle yaptığımız bu toplantıyı açarken, Atatürk'ün, güçlü devletlerin mandasını talep edenlere şöyle seslendiğini hatırlatmak isterim:

“Beyler, bu vaziyet karşısında bir tek karar vardır. O da, millî egemenliğe dayanan, kayıt sız şartsız, bağımsız yeni bir Türk Devleti kurmak...”

Esas olan, Türk Milletinin haysiyetli ve şerefli bir millet olarak yaşamasıdır. Bu esas, ancak bağımsızlığa sahip olunarak sağlanabilir. Ne kadar zengin ve müreffeh olursa olsun, bağımsızlığından mahrum bir millet, uygarlık âleminde uşak olmak mevkiinden yüksek bir muameleye layık görülmez.”

İşte, millî egemenlik anlayışının temelinde yatan bu bağımsızlık fikri, Türkiye Cumhuriyeti Büyük Millet Meclisinin güvencesi altında ayakta tutulmaktadır,

Değerli milletvekilleri, bağımsızlığın teminatı, milletin elindeki güçtür. Bağımsızlığın simgesi olan bu güç, sizler tarafından temsil

edilmektedir. Elinizde bulunan bu iradî gücün değerini bilin, yetkilerinize hassasiyetle ve kıskançlıkla sahip çıkın. Demokratik, laik anlayış ve Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda, demokrasiyi korumak ve geliştirmek için gerekli ve doğru kararları cesaretle almak yolunda yetkilerinizi bizzat ve tam olarak kullanın. Unutmayalım ki, bizim için iyi olan, demokrasi için her zaman iyi olmayabilir. Milletvekillerinin temel görevi ise, her şartta, sahip olunan demokrasiyi korumak ve kollamak olmalıdır. Bu hassasiyeti bütün milletvekillerimizin göstermekten kaçınmayacağına inanıyorum.

Değerli milletvekilleri ve sayın konuklar; cumhuriyet felsefesiyle şekillenen Cumhuriyet Meclisi, daima, milletin kendine olan güveninin bir simgesi olmuştur. Bu güven duygusunun zedelenmesine izin vermeyiniz. Bu nedenle, Meclisin kendi iradesinin esas olduğunu her fırsatta vatandaşla gösteriniz. Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarının korunması, Meclis hâkimiyetinin vatandaş nezdinde kabul görmesi için, demokratik denetim mekanizmalarının çalıştırılması şarttır.

Yürütme organı, ancak güçlü bir parlamentoya dayandığı ve ondan destek aldığı takdirde güçlü bir hükümet olabilir.

Parlamento nasıl güçlü olabilir? Parlamento, kanun yapma ve yürütmeyi denetleme gibi iki temel işlevini, yüksek bir sorumluluk duygusu ve görev bilinci içinde yerine getirdiği ölçüde güçlüdür. Milletvekilleri başta olmak üzere, hükümet ve devlet yetkili makamları, Meclisin saygınlığını ve etkinliğini titizlikle korumak konusunda gösterdikleri müspet davranışlar ölçüsünde Parlamento güçlüdür. İnsan hak ve özgürlüklerine sahip çıkan, bu hakları geliştirecek her türlü tedbiri alan ve aldırılan meclis güçlüdür. Hukukun üstünlüğüne ve yargı bağımsızlığına sahip çıkan ve hukuk devletini koruyan parlamento güçlüdür.

Kamu hayatını ilgilendiren meselelere, Parlamentonun bir çözüm üreteceği inancı vatandaşta yer ettiği zaman meclisler güçlüdür. “Güçlü meclis”in güçlü demokrasi ile eş anlamlı olduğunu da hiçbir zaman hafızalarımızdan çıkarmayalım.

71 yıl önce bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Ankara’da açılışı ile, Türk kamu hukukunun gelişmesi açısından, ancak “devrimci” kelimesi ile nitelendirilebilecek son derece önemli bir aşama oluşturulmuştur.

Meclisin açılışı, bunu izleyen temel kanunların ve nihayet 1921 Anayasasının yapılmasıyla, Osmanlı İmparatorluğuna hâkim olan, “kişisel egemenlik” anlayışı, bir daha canlanmamak üzere tarihe karışmış ve yerini, çağdaş demokrasilerin dayandığı, “millî egemenlik” temeline terk etmiştir.

Türk inkılabının ve onun önderi Aziz Atatürk'ün, ülkemizde gerçekleştirdiği millî egemenlik anlayışı, millî egemenliğin ifade bulduğu devlet organı olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisini ön plana çıkarmıştır. Atatürk'ün "En büyük eserim" diye nitelendirdiği Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türk Milletinin, en müşkül anlarda kendisinden çözüm beklediği ve her zaman demokrasinin güvencesi olarak gördüğü, saygın ve yüce bir makamdır.

Millî egemenlik anlayışı, demokratik gelişmelerimizin temelini oluşturduğu gibi, demokratik rejimlerin vazgeçilmez unsuru olan "laiklik" ilkesinin de temellerini atmıştır.

Millî egemenlik kavramının yerleşmesiyle birlikte, kanunların ve diğer tüm devlet işlemlerinin, ilahî buyruklara değil, toplumun değişen ihtiyaçlarına ve en başta, toplumun kendi iradesine dayanması ilkesi, devlet hayatımıza hâkim olmuştur.

Birbiriyle yakından ilgili bu iki ilke, millî egemenlik ve laiklik, cumhuriyetimizin temel direklerini oluşturur. Bu nedenle, Türkiye Cumhuriyeti, sadece saltanatın kaldırılması anlamında bir cumhuriyet değil, millî egemenlik temeline dayanan, demokratik, laik bir cumhuriyettir. Cumhuriyetimizin özünü oluşturan bu iki ilkeyi, her türlü tehdit ve tehlikeye karşı, titizlikle ve yüksek bir görev bilinci ile korumak zorundayız.

Diğer taraftan, demokrasi ile yönetilen yegâne İslam ülkesinin Türkiye olması gerçeği de, Türkiye'nin, laiklik ilkesini benimsemiş olmasındandır. Müslüman ülkelerin demokrasiye ve Batı teknolojisine geçiş aşamalarında Türkiye Cumhuriyetini örnek alma arzuları, ayrıca, demokratik ülkelerin kendilerine Türkiye'yi tavsiye etmelerinin nedenlerinin laiklik ilkesinden kaynaklandığını hiçbir zaman unutmamalıyız.

Değerli milletvekilleri, Ortadoğu'da meydana gelen olaylar, tek adam olma ihtirası içindeki bir liderin peşine takılan bir halkın başına gelen felaketin yarattığı yıkıntıyı gözler önüne sermiştir. Bu nedenle, ülkemizdeki demokrasiye ve onun erdemine sahip çıkalım. Demokratik kurumların ve ahlakın, yönetimin bütün kademelerine yerleşmesi için çalışalım. Siyasî hayatı, çağa uygun olmayan ihtirasları körüklemenin bir aracı olarak kullanmaktan şiddetle kaçınalım.

Bu olay, bize, çağdaş bilginin meydana getirdiği teknolojinin yarattığı gücün boyutunu göstermiştir. Çağımız, bir bilgi çağıdır. Çağdaş bilgi öğretecek ve ona katkıda bulunacak bir eğitim sistemi yaratmak, ekonomimizin üretme gücünün, bu bilgi ile donanmasını sağlamak, siyasî hayatımızın en anlamlı ihtirası olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Kurtuluş Savaşını kazanan ve cumhuriyeti kurmayı başaran güç, milleti geriye değil, ileriye götürmek istediği için başarılı olmuştur. İnsan hak ve sevgisini kısıtlayıcı değil, yüceltici olduğu için başarılı olmuştur. İnsan özgürlüğünü reddedici değil, hareketin temel noktası kıldığı için başarılı olmuştur. Bizler, bu anlayışla kurulan bir cumhuriyetin yurttaşları olarak, yanlış ve yanlışlığa prim vermekten kaçınılmalıdır.

Milletvekilleri olarak, çocuklarımıza demokrasiyi sevdirecek örnek davranışlar sergilemeliyiz. İnsanların özgürce düşüncelerini ifade etmelerinin, özgürce tartışmalarının, iyi niyetli ve uzlaşıcı olmalarının erdemini çocuklarımıza tanıtmak, benimsetmek ve sevdirmek zorundayız. Özgür düşüncenin var olmadığı yerde bilim üretilmez.

Demokratik düzenin hayatiyeti için, temel unsurların başında kamuoyu gelmektedir. Çağdaş anlamda demokratik hayatın varlığı, bilgi ve düşüncenin, kamuoyunda, eksiksiz bir şekilde, serbestçe dolaşmasının sağlanmasına bağlıdır. Bu nedenle, demokrasiyi temsil eden kurumların ve bu kurumların temsilcisi olan kişilerin düşünce ve kanaatlerini kamuoyuna açıklaması, son derece demokratik bir tavidir. Böylelikle başlayacak tartışma ortamı, demokratik platformu oluşturur. Bundan alınacak olanlar, sadece ve sadece, demokrasiyle bağdaşmayan düşünceleri benimsemiş olanlardır. Bu gibi davranışların kamuoyu önünde mahkûm edilmesinin, halkın Parlamentoya olan güvenini artıracığına inanıyorum. Kamuoyuna bu gibi düşüncelerin açıkça belirtilmesi hiç kimsede bir küskünlük yaratmamalıdır. Aksine, bu gibi demokratik tavırlar teşvik edilmeli, ortaya konan görüşler dikkate alınmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye ekonomisinin bugünkü duruma gelişi ve geçirdiği yapısal değişiklik uzun yıllar öncesinden başlamış, 1980 yılından itibaren uygulanan istikrar tedbirleriyle ve fakat büyük güçlüklerin ve zorlu mücadelelerin, bir nevi, ekonomide var olma mücadelesinin sonucunda gerçekleştirilmiştir.

Bu yapısal değişikliğin, başta vatandaşın fedakârlığı ve desteği, diğer taraftan, hükümetlerin ve başta ekonomi uzmanları olmak üzere, bürokrasinin, ülke menfaatlerini ön plana alan doğru kararları sayesinde sağlandığı bir gerçektir. Büyük fedakârlıklarla geldiğimiz bu noktada, iç ve dış ekonomik ve sosyal gelişmelere göre, anında alınacak tedbirlerde gecikme ve yangıların ekonomik dengeleri çok çabuk bozabileceğini ve bunların tekrar düzeltilmesinin maliyetinde büyük olacağını ve tekrar vatandaşın fedakârlığını gerektireceğini hiçbir zaman unutmamalıyız.

Değerli milletvekilleri ve sayın konuklar; yeni kurulan ve hızla çalışmaya başlayan İnsan Haklarını İnceleme Komisyonumuz, demokratik hayatımızın önemli bir boşluğunu doldurmuştur. Bu Komisyon, çalışmalarıyla, insan hak ve özgürlükleri konusunda yeni ve geniş ufuklar açacaktır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, bilimsel olarak da konuya eğiliyor. Sonbaharda, Avrupanın insan haklarıyla ilgili en tanınmış uluslararası yargıçları, bilim adamları ve politikacılarıyla, büyük bir konferans düzenleyeceğiz. Hazırlıkları hızla süren bu konferans, yalnız bize değil, bütün demokratik ülkelere verimli katkılar getirecektir.

Meclisin işleyişini süratlendirmeye, komisyon ve Genel Kurul çalışmalarını yeniden düzenlemeye özen gösteriyoruz. Yeni İçtüzük taslağımız son aşamaya gelmiştir. Yeni İçtüzüğün kabulüyle, pek çok zorluk giderilecektir. İçtüzüğün bir an önce Türkiye Büyük Millet Meclisine kabulünün sağlanmasında İktidar Grubuna büyük görev düştüğüne ve bu hususun yerine getirilmesinde tüm milletvekili arkadaşlarımın yardımcı olacağına inanıyorum.

Bu vesileyle, son günlerde yoğunlaşan Anayasa değişikliği tartışmalarına ve bu süreç içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin rolüne de değinmek istiyorum. Her şeyden önce şunu memnuniyetle ifade etmek isterim ki, bugün Türkiye'nin bütün belli başlı siyasî güçleri, meslek kuruluşları ve diğer kamuoyu odakları, daha demokratik bir Anayasanın gerekliliği konusunda görüş birliği içindedirler. Böyle bir ortamda, Anayasa değişikliklerinde yetki sahibi olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin, sorunu, akılcı ve önyargısız tartışmalar yoluyla çözüme kavuşturmasını içtenlikle temenni ediyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisinin, uzlaşmacılıkta bir örnek olması, halkımız arasında da demokratik tutumları uzlaşma ve hoşgörü anlayışını teşvik edecektir.

Sayın milletvekilleri, değerli konuklar; Türkiye Büyük Millet Meclisinin 71 inci kuruluş yıldönümünü kutladığımız bu mutlu günde, milletçe büyük bir inanç ve güvenle bağlı bulunduğumuz cumhuriyet ve demokrasimizin daha da yüceltilmesi ve geliştirilmesi yönünde ortak azim ve kararlılık içinde bulunduğumuzdan hiçbir kuşku yoktur.

Ülkemizin sahip olduğu, her alanda yetişmiş insan gücü, yeraltı yerüstü kaynaklarımızdaki güçlü potansiyel, eşsiz doğa ve kültürel zenginliklerimiz, sosyal, siyasî kültürel ve ekonomik alanlarda, geleceğimizin daha da aydınlık olmasını sağlayacak unsurlardır.

23 Nisan, Meclisin kuruluş yıldönümü ve Millî Egemenlik Bayramı, aynı zamanda da “Çocuk Bayramı” olarak kutlanmaktadır. Dünyada yegâne çocuk bayramına sahip millet olmanın haklı gurur ve mutluluğunu. yaşamaktayız.

Bu düşünceler içinde, kuruluşunun 71 inci yıldönümünü, milletin temsilcileri olan siz sayın üyeler ve değerli konuklarımızla kutlamakta olduğumuz şu anda, başta, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk Başkanı Büyük Atatürk olmak üzere, bu çatı altında ilk günden beri hizmet vermiş, gelmiş geçmiş bütün milletvekillerini ve Kurtuluş Savaşı kahramanlarını minnet ve saygı ile anıyorum.

Türk Milletinin bu en büyük eserine daima sahip çıkacağınız inancı, içinde siz sayın milletvekillerimizi ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını bizimle birlikte kutlayarak onurlandıran konuk parlamenterleri ve yine, Türk Milletini, tekrar saygı ile selamlıyorum.

19. DÖNEM

1. YASAMA YILI 23.04.1992

2. YASAMA YILI 23.04.1993

3. YASAMA YILI 23.04.1994

4. YASAMA YILI 23.04.1995

16 Kasım 1991 - 01 Ekim 1995
TBMM Başkanı Hüsametdin CİNDORUK

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 72'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

1

Birleşim:

68

Tarih:

23.04.1992

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
HÜSAMETTİN CİNDORUK**

Saygıdeğer konuklar, sayın milletvekilleri; böylece, Yüce Meclisin 72 nci yıl etkinliklerini saygın konuklarımızla paylaşıyoruz.

Yüce Meclisin çağrısına olumlu cevap veren ve aramıza katılan saygıdeğer parlamento başkanlarına, konuk parlamento üyelerine, Meclisimizin en iyi dileklerini sunuyor, Yüce Meclisimizi bir kere daha saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz gibi, Millet Meclisimiz, 1876'dan bu yana, aralıklarla sürüp gelen bir parlamento geleneğine sahiptir. Aslında, Çağımızda, yasama işlevini yürüten devlet organları, bütün ülkelerde var. Ne var ki, yasama organına bir parlamento olma onurunu ve kimliğini bağışlayan kaynak, ulusal egemenlik ilkesidir ve de hür seçimdir, hür parlamento kürsüsüdür, hür muhalefettir, hür basındır, hür üniversitedir, hür sendikadır, özgür yurttaştır. Kısacası, bir ülkede, özgürlük ve eşitlik tartışılmazsa, orada hür parlamentodan söz açılabilir.

23 Nisan 1920’de kurulan Büyük Millet Meclisi, 14 Mayıs 1950’den bu yana, hür parlamentoyu, demokrat Türkiye’yi, bütün unsurlarıyla gerçekleştirmeye uğraşüyor. Demokrasiyi kurmanın ve yaşatmanın bütün çilelerini, Yüce Meclisimiz, görmüş, geçirmiştir. Yüce Meclisin, iç ve dış baskılara direnişin, haksız suçlamaların, hukuk dışı yargılamaların, sürgünlerin, idamların yer aldığı engebeli bir tarihi vardır.

Halkımız ve biz, dolu dolu yaşanan yıllardan sonra, bir şeyi çok iyi biliyoruz: Demokrasi, sürekli bir şölendir, anıttır, bir güvencedir, bir tılsımdır.

Zaman zaman bu tılsımı bozmak isteyenler olabilir; tanklar ve tüfekler parlamento merdivenlerine çıkabilir; toplantı salonunun ışıkları da söndürülebilir; bu Meclisin sandalyeleri boş kalabilir; eğreti kurallar, kurumlar, kişiler yönetimi ele geçirebilir; dokunulmaz kürsüler sessiz, sahipsiz bırakılabilir... Biliniz ki, söndürülen, milletin ışığıdır; karanlık, bu görkemli yapıya değil, ülkedeki tüm yurttaşların damlarına çökmüştür. Böyle bir günde, böyle bir ortamda, basın, üniversiteler, kitle örgütleri, yargı organları bir bir dökülürler... Bu, bir siyasi hazardır. Eğer, bu parlamentonun özgürlük ışıkları yeniden yanarsa, demokrasinin baharı olanca güzelliğiyle ülkeye geri döner, dökülen yaprakları yeşillenir...

Biz bu gerçeği üç kere yaşadık. Şimdi, demokrasimizi, omuzlarımız çökse; adımlarımız yorulsa bile, yeniden yeniden kuruyor, genç kuşaklara bırakıyoruz.

72 yıl sonra bu Meclis kürsüsünde bir gerçeği dile getirmek istiyorum. Demokrasinin kurumları ve değerleri, başka hiçbir şeyle değiş tokuş edilemez bir ağırlık taşıyor. İstikrar, kargaşa, kalkınma, savaş gibi gerekçeler, demokrasinin askıya alınmasında ileri sürülmüştür... Demokrasi, bu bahanelerin tümünü aşmış, bir dünya sistemi niteliğinde dünyayı süslemeye başlamıştır. Demokrasi, bir lazer ışını gibi, demirperdeleri eritmiştir. Çağımızda insanlık, yeni bir galaksi bulmuşçasına demokrasiyle kucaklaşıyor.

Temel insan haklarının küresel kurallara bağlanması, milletleri ve devletleri birleştiren ortak yeni değerler ortaya koymuştur. Artık, temel insan haklarının ve hür seçimin, geçici de olsa durdurulması, askıya alınması dönemi bitiyor; demokratik dayanışma örgütleniyor, kurumlaşıyor, Demokrasi, ülkeler ve halklar arasında, refahın, özgürlüğün, barışın bir ortak köprüsü niteliğine kavuşuyor. Demokrasi yerleştikçe, halkın ve parlamentoların gücü ve saygınlığı çoğalmaktadır.

Hükümetler gelip geçicidir, halkoyu ve parlamento kurumu, kalıcı ve temeldir. Bu nedenle, günümüzde ortak pazarlar, sadece ekonomik anlaşmalara dayanmıyor; Avrupa Topluluğu ülkeleri, ortak parlamento birliğini temel yapı olarak benimsiyor. Biz de bölgemizde, parlamentolarımız arasında güçlü birlikler oluşturabiliriz; ekonomik ve siyasal dayanışmamızı altyapıya kavuşturabiliriz. Bir Karadeniz Parlamentolar Birliği, Bir Kafkas Parlamentolar Birliği, halklarımızı da dayanışmamızı da güçlendirecektir. Bu fikri, değerli meslektaşlarımın ve kardeş parlamentoların takdirine sunuyorum. Meclisimiz, bütün gücü ve deneyimleriyle böyle bir oluşun gerçekleşmesinde yardıma hazırdır. Diliyoruz ki, halkların ortak sesi, barışı, kalkınmayı, dayanışmayı ve gerçek demokrasiyi güvence altına alsın.

Saygıdeğer konuklar, sayın milletvekilleri; Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramında, tüm dinleyenleri, yüksek konuklarımızı, demokrasiyi özleyen ve özümseyen bütün insanları saygılarla selamlıyor, bütün dünya çocuklarına özgürlük ve barış dolu bir gelecek diliyorum.

Saygılarımla.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 73'üncü yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

2

Birleşim:

94

Tarih:

23.04.1993

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKAN VEKİLİ
YILDIRIM AVCI (*)**

Muhterem milletvekilleri, 73 yıl önce bugün ilk toplantısını yapan Türkiye Büyük Millet Meclisi, en bunalımlı, düşünülmesi bile neredeyse imkânsız şartlar altında çalışmalarına başlamıştı.

Üyelerinden biri olmakla kıvanç duyduğum bu Yüce Kurum, Türk milletinin şaşmaz sağduyusunu temsil ediyor. Bu bakımdan, sonsuzluğa kadar yaşayacak Türk Milletinin kurduğu cumhuriyet, ancak Türkiye Büyük Millet Meclisinin varlığıyla sürekli işler bir nitelik kazanmıştır.

Nitekim görevi başında hayata veda eden 8 inci Cumhurbaşkanı rahmetli Turgut Özal'ın bıraktığı boşluğu, milletimiz adına sizler dolduracaksınız. Sizlerin birkaç gün sonra başlatacağı Cumhurbaşkanı seçimi, rejimimizin ne kadar sağlam bir şekilde yerleştiğini kanıtlıyor. Bu toplantıda, rahmetli Turgut Özal'ı bir kere daha saygıyla anıyorum.

(*) TBMM Başkanı Hüsamettin CİNDORUK 23 Nisan Özel Birleşimine katılamadığı için, yerine TBMM Başkan Vekili Yıldırım AVCI konuşma yapmıştır.

Değerli arkadaşlarım, bilindiği gibi, bugüne kadar, demokrasiden daha üstün ve daha yeterli bir siyasal sistem bulunamadı. İnsanoğlu, son ikiyüzlü yıldan beri demokrasiye ulaşma çabasında. Sistemin erişilmesi zor ve mihnetli nitelikte olduğunu, ona kavuşan ulusların sayısı açıkça göstermektedir. Demokrasi, aydın kafalarda, vicdanlarda hep özlenen bir sistem olarak yer almış, bu ülkünün gerçekleştirilmesi için Amerikan Bağımsızlık Hareketi ve Fransız İhtilaliyle başlayan çabalar içine girilmiş; ama, bugün dünyanın pek sınırlı sayıda ülkesi, sistemi gerçek unsurlarıyla kurup işletebilme aşamasına erişebilmişlerdir.

Pek çok ulus, günümüzde zulmün, haksızlığın, eşitsizliğin pençesi altında kıvrıyor; bazı uluslar ise, demokrasiye ulaşma yolunda içten çalışmalara girişmiş görünüyorlar; ama, daha hedefe varamadılar. Demokrasiye erişmede gözlenen bu güçlük, onun, kurulması zor üç ana temel üzerinde yükselmesi zorunluluğu ile açıklanabilir. Bu temellerden birinin eksikliği dahi, demokrasinin tam anlamıyla yerleşmesini önler.

Bu temellerden birincisi, egemenlik denilen devlet gücünün doğrudan doğruya millettten kaynaklanmasıdır, egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olmasıdır; bu ilkenin sonucu, milleti temsil eden Parlamentonun kurulup çalışmasıdır,

İkinci temel, egemenliğin sahibi olan milletin fertlerine engelsiz ve tam bir siyasal katılma imkânının sağlanmasıdır. Bu imkân sağlanmazsa, millî egemenlik ilkesi işleyemez.

Demokrasinin üçüncü temeli, millî egemenlik ve tam bir siyasal katılma içinde bulunan toplum yapısının insan haklarına dayalı bir hukuk devleti niteliğinde olmasıdır. İnsan haklarının eksiksiz tanınıp tam uygulanmasıyla, milletin egemenliği, fertlerin siyasal katılması güvence altına alınabilir.

İşte, bu üç temel unsuru içinde barındırmayan siyasal sistemler, demokratik nitelikten yoksundurlar. Ama, insaf ile belirtmelidir ki, üç temeli birden atıp birdenbire demokrasi yapısını kurmak da mümkün değildir. Bugün demokratik sistemi yaşatan toplumlar, gerçi diğer toplumlardan önce bu ülkeye ulaşma mücadelesini başlatmışlardır; fakat, her üç unsuru birden kuramamışlardır; zorlu ve acı deneyler geçirerek yavaş yavaş hedefe varabilmişlerdir.

Türk Milleti, demokrasi bilincine sahip, yüksek nitelikli insanlardan oluşur. Milletimizin demokrasiyi yerleştirme yolunda yaptığı mücadele, söylediğimiz nitelik dolayısıyla daha zahmetsiz ve hızlı geliyor. Ama, biz

de, her üç temeli birden atamadık. Zira, diğer milletlerin tarihinde olduğu gibi bizde de kendisine özgü şartlar vardı. Ondan dolayı, bizim demokrasiye ulaşma çizgimiz de özgündür.

Biz, aslında, demokrasiye geçişte insan haklarını esas almış ve daha 1839'da, yani Fransız İhtilalinden oldukça kısa bir zaman sonra, Tanzimat Fermanının ilânı ile bu süreci işletmeye başlamışsızdır. Ancak, insan haklarının en önde gelenleri olan yaşam güvencesi ve yasalar karşısında eşitlik sağlandıktan sonra, iktidarlar, siyasal katılmayı çoğulcu demokrasiyi gerçekleştirecek adımları atmakta çekingen kaldılar.

Milletler tarihinde en olumsuz gelişmeler bile olumlu yöne çevrilebilirler. İşte, 1918 yılı sonunda Osmanlı Devletinin fiilen sona ermesi, yurdumuzun işgal edilmeye başlanması, geçmişimizde eşi görülmemiş bir yenilgiyi tatmamız, demokrasi tarihimiz açısından mutlu bir başlangıcın da yolunu açmıştır. O da, ulusun bilinçlenmesi, siyasal bakımdan kendi kendini örgütleme yeteneğini göstermesidir. Nitekim, değerli bilim adamlarımız şöyle diyorlar:

“Birinci Dünya Savaşında yenik çıkan Türkiye’nin başarılı bir kurtuluş savaşı verebilmesi, büyük ölçüde halkın desteğini ve katılımını sağlayacak bir örgütlenmeyi gerçekleştirebilmiş olmasındandır. Savaşta askerî zaferin elde edilebilmesi kadar, hatta ondan da daha önemli husus, gücünü halktan alan, meşruiyetini halka dayamakta bulan bir örgütlenmenin gerçekleştirilebilmesidir.

Kurtuluş Savaşında Batı Anadolu’da toplanan Balıkesir, Nazilli, Alaşehir Kongreleriyle Doğu Anadolu’da toplanan Erzurum ve Sivas Kongrelerinde başlayıp Büyük Millet Meclisinin kurulmasıyla noktalanan örgütlenmesi, bir sivil örgütlenmedir.”

Aziz milletvekilleri, işte, Anadolu halkı, başlarındaki yerel önderlerin çabalarıyla öz iradesini kullanarak örgütlenmeye başlayınca, millî egemenlik ilkesinin doğum süreci de kendini göstermiştir. Bu sürecin yerel kongrelerle başladığı inkâr edilemez. Yurdun hemen her yerinde, bugüne kadar yapılabilen saptamalara göre 28 kongre toplanmış ve milletimiz, iradesinin gücünü anlama yoluna girmişti.

Bu kongrelerle başlayan yerel siyasî iktidarlar, yukarıda da belirttiğim gibi, millî egemenlik ilkesinin doğuşunda çok önemli ve inkâr edilmez roller oynamışlardır; ama, bu siyasal iktidarlar, bütün Türk Milletini temsil etmekten çok uzaktılar. Yerel iktidarların bir büyük amaca yönelmesi, ancak

bunların birleştirilmesiyle kabildi. Yani, halkın gerçekten temsil edildiği bir parlamento kurulmalıydı. Bu son derece güç işi ise, her inkılapta olduğu gibi, bizde de, bir önder ve ona inanan kadro başarmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin kurulması, böylece tarihî şartların doğurduğu zorunlulukların önder kadro tarafından biçimlendirilmesi demektir.

Bütün bu gerçekler, Türkiye Büyük Millet Meclisinin demokrasiye temel olan yapısını hiçbir kuşkuya yer vermeyecek tarzda açıklar. Savaşı kazanan, barışı sağlayan, Türkiye'yi çağdaşlaşma içine, sokan bu Meclistir; yani, milletin iradesidir.

Sözlerimin başında da belirttiğim gibi, üç çeyrek yüzyıllık bir süreyi dolduran Parlamentomuz, artık tam anlamıyla kurumlaştı. Elbette ki, biz de demokrasi yolunda bazı çalkantılar geçirdik; ama, millî amaçlarımızın çevresinde birleşerek bu sarsıntıları atlattık.

Aziz arkadaşlarım, gelişme hızını durmadan artıran çağdaş uygarlığa adım uydurmak içinde kalan büyük siyasal uzlaşmalara girişmek gerekir. Daha Birinci Meclisimizden beri, Parlamentomuzda uzlaşma şartları olduğu zaman, bunun icabını yerine getirme geleneğimiz de kurulmuştur. Şimdi, elbirliğiyle geleneğimizi sağlamlaştırmak yolunda ilerliyoruz. Bazı büyük sorunlarımızı çözmek için, bütün ileri demokrasilerde olduğu gibi, bizde de, zamanı gelince bu yolda gitmek gereği, geleceğimiz açısından en sağlam güvencelerimizden biri sayılmalıdır.

Yüce Milletimizin değerli temsilcileri olan sizlere, içinizden biri olmanın verdiği mutluluk ve şerefle, derin saygılarımı sunuyorum.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 74'üncü yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

3

Birleşim:

94

Tarih:

23.04.1994

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
HÜSAMETTİN CİNDORUK (*)**

(*) TBMM Başkanı Hüsamettin CİNDORUK 23 Nisan Özel Birleşiminde konuşma yapmamıştır.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 75'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

4

Birleşim:

103

Tarih:

23.04.1995

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
HÜSAMETTİN CİNDORUK**

Değerli milletvekilleri, bu kutlu günümüzde aramızda bulunan, sevincimizi paylaşan değerli parlamento başkanlarına ve bütün meslektaşlarıma, parlamentomuz ve şahsım adına teşekkürlerimi ve en iyi dileklerimi sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, değerli konuklar, bugün, kendi parlamentolarınızdan bir kesit gördünüz, seyrettiniz, özgür bir meclisin yaptığı bir müzakereyi gerçekleştirdik. Her eğilimden her sayıda milletvekilinin temsil edildiği partiler, görüşlerini özgürce açıkladılar. İşte bu, bir demokrasi meclisinin, bir gerçek meclisin yasama faaliyetlerinden bir örnekti.

Kutladığımız bayram, gerçekten çok önemli bir bayramdır. Sayın Hırvatistan Meclis Başkanı'nın en az bizim kadar bu meseleyi ortaya koyuşundaki güzellik gerekçelerine ilave edecek fazla kelime bulamıyorum. Yalnız, şunu ifade etmek istiyorum ki, gördüğünüz gibi, burada her şeyi tartışan, her konuda fikir üreten, her konuda çözüm arayan bir demokrat parlamento var. Bu parlamento, meselelerini çözmekte gecikmiş olabilir;

ama bütün meseleleri çözme kararlılığı ve iradesini muhafaza ediyor. Bu istek, Meclisimizin bundan sonraki döneminde Anayasa haline gelecektir, yasa kuralı haline gelecektir, karar haline gelecektir.

Bir şeyi daha ilave etmek istiyorum: Atatürk'ün kurduğu bu Meclis, hiçbir yetkisini bugüne kadar kimseye devretmemiştir, bundan sonra da, kısmen veya tamamen devretmeyecektir.

Atatürk'ün, konuşmalarında daima bunu vurgulamış olmasında büyük önem vardır. Belki, o zaman, Atatürk döneminde, içeriğimiz sadece cumhuriyetti; ama, şimdi, içeriğimize demokrasiyi de eklemiş bulunuyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisi, ülkesinin ve halkının çıkarları doğrultusunda, bundan sonra da, demokratikleşme dahil, daima olumlu kararlar almaya devam edecektir; nasıl almasın ki; deminden beri, değerli parti başkanlarının hepsinin ortaklaşa vurguladığı bir çizgi var; bir imparatorluğun tasfiyesinden, bir imparatorluğu tasfiye etmek için üstün güçlerin, emperyalizm dediğimiz gücün ortaya koyduğu bir Sevr Antlaşmasından, kendi özgür iradesiyle, bağımsız, özgür, demokrat bir cumhuriyet, bir demokrasi çıkarmış Meclis var burada, bir halk var burada... O zaman ne Avrupa Birliği vardı ne Gümrük Birliği, Atatürk ve biz, ne Gümrük Birliği için ne Avrupa Birliği için ne de bugünkü evrensel değerler için yola çıktık; halkımızın isteğiyle çıktık, millî iradeyle çıktık; devletimizin geleceğini bu yolda bulduğumuz için yola çıktık; bu yola devam edeceğiz...

20. DÖNEM

1. YASAMA YILI 23.04.1996

2. YASAMA YILI 23.04.1997

3. YASAMA YILI 23.04.1998

25 Ocak 1996 - 30 Eylül 1997
TBMM Başkanı Mustafa KALEMLİ

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 76'ncı yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

1

Birleşim:

44

Tarih:

23.04.1996

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
MUSTAFA KALEMLİ**

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 76 ncı kuruluş Yıldönümünü coşkuyla kutluyoruz.

Bildiğiniz gibi, cumhuriyetimizin ilan edildiği 29 Ekim günü, Türk Devletinin en büyük millî bayramıdır. Dikkat ederseniz, “cumhuriyetimizin ilan edildiği gün” dedim, bunun altını özellikle çizmek isterim; çünkü aslında, cumhuriyet, 76 yıl önce bugün, Meclisimizin açılmasıyla kurulmuştur. İkinci Dönemin İstanbul Milletvekili büyük tarihçi Abdurrahman Şeref Bey, 29 Ekim 1923 günü yaptığı konuşmada “cumhuriyet, doğan çocuğun adıdır” demiştir. Bu sözleriyle, büyük bilim adamı, cumhuriyetin, aslında, millî egemenlik ilkesinin kabul edildiği 23 Nisan 1920 günü kurulduğunu belirtmiştir. Bu bakımdan, 29 Ekim 1923'te cumhuriyet ilan edildi; onun başlangıcı ise, aslında, bugün kutladığımız güne rastlar. Başka bir deyişle, Türkiye Büyük Millet Meclisi kurulup, Yüce Türk Milletinin kayıtsız, şartsız egemenlik hakkını temsil etmeye başlamasaydı, tam üç buçuk yıl sonra, devlet şeklimizin cumhuriyet olduğu ilan edilemezdi. Bu bakımdan, ben, Meclisimizin kurulduğu bu günü, Cumhuriyetimizin de

başlangıcı sayıyorum; ama, hukuksal ifadesi bakımından Cumhuriyet, 1923 tarihli Anayasa değişikliğiyle ilan edildiğinden, elbette, bizim en büyük bayramımız o güne rastlar; fakat, o büyük bayramın kökü, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kurulduğu gündedir.

Değerli arkadaşlarım, Yüce Meclisimizin kuruluşundan bugüne değin, yapısal olarak bazı değişiklikler görürüz. 1961 yılına kadar, tam bir kuvvetler birliği esası geçerliydi. 1961 Anayasasından bugüne kadar gelen uygulamadaysa, ılımlı bir kuvvetler ayrılığı ilkesi benimsenmiştir. Bu benimsenmenin niteliği, 1982 Anayasasında, daha belirgin bir tarzda kendini gösterir. Cumhurbaşkanı'nın Parlamentoyu fesih yetkisinin, 1961 Anayasasına göre, daha elverişli şekle sokulmasıyla, yasama yürütme arası bir denge kurulması demek olan parlamenter sistem, artık, tam anlamıyla siyasal hayatımıza girmiştir. Bu arada, yargı bağımsızlığı, rejimimizin temel güvencelerinden biri olarak, Anayasamızdaki özel durumunu korumaktadır.

1920 yılında, tek meclisli bir sistemi benimsemiş olan milletvekillerimiz, bunu, cumhuriyetimizin bir geleneği haline getirmişlerdir. 1961 Anayasasıyla, 1980 yılına kadar süren çift meclis sistemi denemesi, başarılı olamamış ve 1982'den beri, tekrar geleneksel meclis sistemine dönmüştür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi ise, kurulduğu günden itibaren “egemenlik, kayıtsız, şartsız Türk Milletine aittir” ilkesinin gerçekliğini kabul ederek, o doğrultuda yapılanmıştır.

76 yıldan beri, sadece, Meclisimizin yapısı değil, siyasal hayatımız da, önemli değişiklikler geçirdi. 1924 ve 1930 yıllarında, iki başarısız çok partili sistem denemesi yapıldı. 1945-1946 yıllarında ise, demokratik hayatın bu vazgeçilmez gereği, kesin olarak, yerine getirildi. 1960 yılından sonraki talihsiz iki ufak kesintiye, bu mutlu günde değinmek istemiyorum; ama, o kesintileri gerçekleştirenler dahi, ana hedeflerinin, tekrar, çok partili demokratik rejime dönmek olduğunu belirtmişlerdir. Hiçbir şekilde, tasvip edilemez bu kesintilerde bile, çok partili demokratik rejimin hedeflenmesi, bizi, şu sağlam ve tartışılmaz yargıya götürmektedir: Türk Milleti, demokrasiyi, hayatının vazgeçilmez ögesi haline getirmiştir. Demokrasi, Türk insanının ruhuna ve özüne işlemiştir. Bu bakımdan, demokrasi dışı rejimler arayışında bulunanlar, bu çabalarından hiçbir sonuç alamayacaklardır.

Aziz arkadaşlarım, demokrasiyi kuran ve yaşatan, toplumun kendisidir. Bir toplum, demokrasiye inanmamışsa, ne kadar uğraşılsa uğraşılsın, bu en iyi rejim, o ülkede yerleşemez. Bizde ise, biraz önce belirttiğim gibi, demokrasi, vazgeçilmez bir hayat koşulu olmuştur.

Türk toplumunun bireyleri, doğuştan demokratlardır. Öyleyse, bizim çok önemli bir görevimiz var. Demokrasiye inanıp, bizi temsilcileri olarak seçip, buraya gönderen milletimizin istediklerini karşılamak, özlemlerini gidermek...

Bir parlamento, hiçbir zaman içinden çıktığı toplumun gerisinde kalmaz. Bugün, Türk toplumu, siyasal hayatta daha hızlı çalışan mekanizmalar istiyor. Gerçi, parlamento geleneğimiz, çok partili hayata geçiş yıllarıyla karşılaştırılamayacak derecede olgunlaşmıştır. Birbirleriyle çelişen siyasal görüşlere sahip partilerimiz, şimdi, bir araya gelip koalisyon hükümetleri kurabiliyorlar; ancak, en üstün demokratik düzeye sahip ülkelerde görülebilen bu yolda, biz, son on yıldan beri, hızla ilerliyoruz; ama, Parlamento olarak, bu güzel demokratik gelenek, daha da olgunlaşırken, milletimizin diğer özlemlerini, mutlaka, dikkate almak zorundayız.

Geçen dönemde, kısmen gerçekleştirilebilen anayasa değişikliğini tamamlayıp, Türkiye'nin demokratik yapısına ters gelen hükümleri kaldıralım. Meclisimizin daha hızlı çalışması için gereken tedbirleri alalım. Bu arada, uzun zamandan beri sürüncemede kalmış olan İçtüzüğümüzü kabul edelim. Yıllarca özenli çalışmalar sonunda hazırlanmış Türk Medeni Kanunuyla, Türk Ceza Kanunu Tasarılarını, bu dönem Meclisi yasalaşırsın. 1926daki büyük hukuk devriminin, böylece, artık, gerçek bir evrime dönüştüğünü dünyaya gösterelim.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye Büyük Millet Meclisi, demokrasinin en temel güvencesidir. Bu bakımdan, çağa uyan her türlü demokratik gelişmeyi kabullenelim ve demokrasi karşıtı hareketlerin, hep birlikte karşısında olalım. Altında imzamız bulunan ve içerisindeki hükümlere candan inandığımız insan haklarını ve ana hürriyetleri korumaya dair, 1950 tarihli Avrupa Sözleşmesinin 17 nci madde hükmünü hiç unutmayalım. Bu madde, kısaca "hürriyetleri yok etme hürriyeti tanınamaz" der. Öyleyse, demokrasinin temeli, özü olan insan haklarını ve hürriyetlerini sarsılmaz bir inançla koruyalım. Dayandıkları siyasal düşünceler ne olursa olsun, bütün arkadaşlarımla, bu konuşmam ile gerçekleri ifade ettiğimi kabul edeceklerine inanmak istiyorum.

Kurucumuz Atatürk, Meclisimize “en büyük eserimdir” demiştir. Atatürk, tam bir hürriyet ve demokrasi aşığıydı. O’nun eseri, aslında milletin eseridir. O, milletin isteklerini, bir liderlik ışığı altında gerçekleştirmiştir. Parlamentomuz, ilk Meclisimizden beri süregelen çağdaş uygarlığa erişme çabalarını daha da artıracak ve böylece, kendisinin demokrasimizin temel ögesi olduğunu, en açık biçimde kanıtlayacaktır.

Türk Milleti için tek esenlik yolu, demokratik, laik, sosyal hukuk devleti ülküsünü tam anlamıyla gerçekleştirmektir. Bu da, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ulaşacağı temel hedeftir. Bu hedefe yakında erişeceğimize inanıyoruz. Büyük Bayram, bu bakımdan, yetmiş altı yıllık emeklerin, daha da artırılarak sürdürülmesi azmini güçlendirmek için, bir vesile olmalıdır.

Sözlerime son verirken, başta, Büyük Millet Meclisinin kurucusu Ankara Milletvekili Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, ebediyete intikal eden bütün üyelerimizi, Tanrıdan rahmet dileklerle, minnet ve şükran duygularıyla anarım. Hayatta bulunan eski üyelerimize, sağlıklı uzun yıllar dilerim; sizlerin de, Türk Milletinin esenliği yolunda fedakârca çalışmalarınızda başarılar kazanacağınızdan emin olarak, bu büyük bayramımızı, bütün vatandaşlarım adına, candan kutlarım.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 77'nci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

2

Birleşim:

84

Tarih:

23.04.1997

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
MUSTAFA KALEMLİ**

Sayın milletvekilleri, bugün, kişi egemenliğinden millet egemenliğine geçişimizin gerçekleştirildiği Türkiye Büyük Millet Meclisimizin açılışının 77 nci Yıldönümünü milletçe coşku ve sevinçle kutlamanın büyük mutluluğu içindeyiz.

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı olarak kutladığımız bu büyük ve anlamlı ulusal günümüzde siz değerli milletvekillerini ve Yüce Türk Ulusunu en iyi dileklerimle kutluyor, en içten sevgi ve saygılarla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, bilindiği gibi, anayasal ve parlamentolu yaşam geleneğimiz 1876'lara dayanmasına rağmen, ulusal egemenlik ilkesine dayalı olarak, halkın hür iradesiyle, ilk ve gerçek anlamdaki Türk parlamentosu 23 Nisan 1920'de kurulmuş ve açılmıştır.

Yüce Meclisimizin dünya parlamentoları arasındaki en önemli özelliği ise, kurtarıcı ve kurucu parlamento niteliğine sahip olmasıdır.

Büyük Atatürk'ün önderliğinde, tüm ulusça başlattığımız Ulusal Kurtuluş Savaşımızın, ilk Meclisin yönetim ve denetiminde, büyük zafere ulaşmasından sonra, halk iktidarını esas alan ve “millî egemenlik” kavramının hukuk ve parlamento hayatımıza girişini gerçekleştiren Anayasa yapılmış, ardından da, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kuruluşuyla, ülkemizin ve milletimizin dünya uluslar camiası içerisindeki onurlu yerini almasını sağlayan çağdaşlaşma atılımları başarıyla gerçekleştirilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Yüce Meclisimiz, daha kuruluşundan bir yıl sonra, 23 Nisan 1921'de, bugünü ulusal bayram olarak kabul etmişti. Bugün tüm ulusça kutladığımız bayram, Meclisimizin kabul ettiği ilk ve en anlamlı bayramdır.

Bir yıl gibi kısa bir süre içerisinde, daha Millî Kurtuluş Savaşı sürerken milletvekillerimizin böyle bir karara varması, Türk Ulusundaki siyasal bilinçlenmenin Meclis yansıması olarak kabul edilebilir.

23 Nisan 1921 günü yapılan hararetli görüşmeler sırasında, Bursa Milletvekili Muhittin Baha Beyin (Muhittin Baha Pars) şu sözlerini dikkatlerinize sunmak isterim: “22 Nisan ile 23 Nisan arasındaki farkı düşünmek, bugünün millî bir kutlama günü olup olmadığına karar vermek için iyi bir vesile olmuştur. 22 Nisan günü millet başsızdı. Dışarıdaki hükümetler, milleti kurtarmak için öne atılanlara ‘ası’ diyorlardı, ‘yer kapmak için ortaya atılan adamlar’ diyorlardı. Herkes, bu iş ne olacak diye düşünüyor, ağlıyor birbiriyle dertleşiyordu. 23 Nisanda, millet, vekillerini burada topladı; Meclis, millî davayı eline aldı, milletin duygularına tercüman olarak işe başladı, çok işler de başardı. Bunlar, bizi buraya gönderenlerin göğüslerini kabartacak düzeydedir. Binaenaleyh, 23 Nisan günü, bu milletin, özgür ve bağımsız Anadolu’nun sonsuza kadar bayramıdır.”

Evet, değerli milletvekilleri, 23 Nisanlar, Türk Ulusunun sonsuza kadar bayramıdır. 76 yıl önce, Muhittin Baha Beyin, vicdan rahatlığıyla söylediklerini, bugünün 20 nci Dönem milletvekilleri olarak bizlerin de aynı duygular içerisinde söyleyebilmenin vicdanî rahatlığı içerisinde bulunduğumuza içtenlikle inanıyorum. Zaten, alkışlarınız da bunu gösteriyor.

Dün olduğu gibi bugün de, Yüce Meclisimiz, cumhuriyet ve demokrasimizin temeli, ulusumuzun yegâne güven kaynağıdır. Birinci Meclis ile son dönem Meclis arasında, ülkemizin bölünmezliği, ulusun birliği konularında hiçbir fark yoktur. Cumhuriyetimizin kimliğini oluşturan temel ilkeler ve demokratik değerlerimiz, Yüce Meclisin ödünsüz güvencesi altındadır. Meclisimiz, Kuvayı Milliye ruhundan ve millî iradedden aldığı güçle, vatanımızın bütünlüğüne, milletimizin birlik ve beraberliğine yönelik, içeriden ve dışarıdan gelebilecek tüm tehdit ve tehlikeleri bertaraf edecek kuvvet ve kudrete sahiptir.

Halkımızın hür iradesiyle seçilen milletvekillerimizin, Anayasanın 81 inci maddesinde öngörülen andın gereklerini yerine getirmenin bir namus borcu ve en kutsal bir görev olduğunun bilinci içerisinde olduklarından hiç kimsenin şüphesi olmamalıdır.

77 yıllık millî tarihimize, pek çok sıkıntılardan geçerek, nice fedakârlıklarla, dişimizle tırnağımızla, ortak çalışma azmimizle elde ettiğimiz değer ve kazanımlarımıza aykırı olarak değerlendirebileceğimiz bazı gelişmelerin, milletimizin üstün sağduyusu ve yüksek sorumluluk bilinci karşısında akamete uğrayacağı kaçınılmazdır. Engin deneyimlerimiz ve demokrasiye olan sarsılmaz tutkumuz, tüm sapma ve saplantılara meydan vermeyecek düzey ve olgunluktadır. Kaynağını millet iradesinden almayan hiçbir gücün başarıya ulaşması mümkün değildir; tarihte bunun pek çok örnekleri yaşanmıştır. Aksine davranışlar beyhudedir, nafiledir. Atatürk ilkelerinin aydınlattığı çağdaş uygarlık yolunda, ortak hedef ve ideallerimiz doğrultusunda, cumhuriyetimizin ve parlamenter sistemin yüceltilmesi ve güçlendirilmesi, saygınlığının daha da artırılması, aklın ve deneyimin gösterdiği tek gerçekçi yoldur.

Sayın milletvekilleri, 23 Nisanın, Yüce Atatürk'ün armağanı olarak aynı zamanda çocuk bayramı olarak kutlanması büyük anlam taşımaktadır. Bu yönüyle, dünyada ilk ve tek çocuk bayramıdır. Bugünün çocukları yarının büyükleridir, ülkenin yönetimi gelecekte onların omuzlarında olacaktır. Öyleyse, çocuklarımız, ulusal egemenliğin, demokratik ve laik cumhuriyetin önem ve anlamını idrak edecek biçimde yetiştirilmelidir. Bu anlamıyla 23 Nisanın çocuklara armağan edilmesinin, Büyük Atatürk'ün

sayılmakla bitmeyecek dahice işlerinin içinde önemli bir yeri olduğunu bu vesileyle belirtmek isterim. Böylesine derin anlam ifade eden bir millî bayrama sahip olmaktan büyük sevinç ve gurur duyuyorum.

Sayın milletvekilleri, günümüz dünyası değişimler dünyasıdır. Her değişim kendi sinerjisini, kendi dinamliğini yaratır. Sözünü ettiğim ve âdeta ülkelerin kaderi haline gelen değişimin dinamliğini yakalayarak ülke kalkınmasını teşleyebilen toplumlaryarınlarında etken roller üstlenebilecekler, değişimi ıskalayanlar ise tabi olmaktan kurtulamayacaklardır.

İnsanlık, sanayi devrimini de tamamladı, sanayi ötesi bilgi çağına adım atıyor. Teknolojilerdeki baş döndürücü süratle gözlenen gelişmeler sonucu oluşan mal ve hizmet selleri önünde, ulusal sınırlar bir bir yıkılıyor. Bu bağlamda, yerleşik tabular yeniden sorgulanıyor, hatta, önemli kavramlar dahi yeniden tanımlanıyor. İnternetle birbirine bağlı beyinlerin yönlendirdiği bu yeni düzende, 2000’li yıllar ve ötesine damga vurmaya namzet yeni güç odakları oluşuyor. Artık, yarınlar, bilgi çağını doğru algılayabilen, düşünen, sorgulayan, üreten insanların olacaktır. Artık, millî güvenliğin, ulusal egemenliğin sağlanması ya da güvenlik altına alınmasına ilişkin olarak, klasik dayanakların dışında, yeni bir ölçü tüm dünyaya hâkim hale gelmektedir; o da, bir ülkeyi, tüm fırsat, imkân, potansiyel ve sorunlarıyla kavrayarak öbür günlere taşıyabilecek genç beyinlerin yetiştirilmesidir. Türkiyemizin de, bu zor süreçten başarıyla geçerek, yeni dünya düzeninde kendisine layık bir yer edinmesi, en önemli hedefimiz olmalıdır. Bu büyük ve kutsal hedefe ulaşabilmek için, millet olarak, her türlü imkâna sahip olduğumuz kesindir; ancak, bu tükenmez potansiyelden, vakit geçirilmeksizin yararlanılmasının kaçınılmaz olduğu bugünlerde, hâlâ demokrasi ya da laiklik tarifiyle vakit öldürme lüksüne de sahip olmadığımızı düşünüyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bizlere düşen en önemli görevin altını ise, bu kavramlardan asla taviz vermeden, gelecek nesilleri düşünme sorumluluğu olarak çizmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, millî bayram sözcüğünden buralara geldik; sözü, yine aynı yere bağlamak istiyorum. Ben, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı olarak, millî birlik, beraberlik ve dayanışma duygularının doruğa ulaştığı günleri, sadece, geçmişî yâd etme veya geçmişe övgü düzme günleri olarak değil, aynı zamanda, kendimizle hesaplaşma vesilesi

olarak da algılamak gerektiğine inanıyorum. Ben, millî günlerimizin, her şeyden önce, Yüce Atatürk'ün, muasır medeniyetler seviyesine yükselme olarak belirlediği hedefe ulaşmada ne ölçüde başarılı olabildiğimizi sorgulamamıza da vesile teşkil etmesini diliyorum.

Bu mutlu yıldönümünde, başta ilk Başkanımız ve devletimizin kurucusu Yüce Önder Atatürk olmak üzere, ebediyete intikal eden bütün üyelerimizi rahmet, minnet ve şükranla anıyorum. Hayatta bulunan tüm üyelerimizi, siz sayın milletvekili arkadaşlarımı ve yüce milletimizi tekrar kutluyor, sağlık, esenlik ve başarı dilekleriyle sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

16 Ekim 1997 - 18 Nisan 1999
TBMM Başkanı Hikmet ÇETİN

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 78'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

3

Birleşim:

81

Tarih:

23.04.1998

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
HİKMET ÇETİN**

Sayın milletvekilleri, beni, televizyonları başında izleyen sevgili yurttaşlarım; bugün, Ulusal Kurtuluş Savaşımızı yöneterek, eşsiz bir zaferle sonuçlandıran ve Türkiye Cumhuriyeti Devletini kuran Türkiye Büyük Millet Meclisinin, açılışının 78 inci Yıldönümünü kutluyoruz.

Her 23 Nisan günü, bu büyük kurumun önemi ve Türk demokrasisinin gelişmesindeki tartışılmaz yeri, rejimin en büyük güvencesi olduğu gerçeği, kendini daha da kesin bir biçimde göstermektedir. Çünkü, bugün, artık, hiçbir yurttaşımız, Türkiye Büyük Millet Meclisinin varlığı dışında bir siyasal, hukuksal ve toplumsal yaşam düşünemez.

Çoğulcu bir demokraside, elbette, parlamentonun yetkileri, görev alanı, içinde yer alacağı sistemin niteliği tartışılır, tartışılabilir. Hatta, bu tür tartışmalar, demokrasinin sağlıklı gelişmesi için gerekli de olmaktadır. Çünkü, demokrasinin temeli özgür düşünce ve tartışma zemininin varlığıdır. Demokrasinin gereğine inanmış bir kişinin, parlamentosuz bir rejim düşünmesi beklenemez.

Değerli milletvekilleri, demokrasi, her yurttaşın, siyasal katılım hakkına eşit haklarla sahip olması bakımından, gerek kendi kişiliğini koruyup geliştirmede gerek bu katılmayı en ileri biçimde gerçekleştirebilmede hiçbir gücün dokunamayacağı devredilemez haklarla donatılan üstün bir rejimdir. Başka bir deyişle, temel insan hakları, geniş siyasal katılım özgürlükleri ile tüm sosyal haklar demokrasiyi en yüce yere koymaktadır.

Böyle bir mekanizma içerisinde, parlamento, ulusun özgür iradesinin, temel haklarının koruyucusu ve güvencesi olma işlevini yerine getirmekle sorumludur. Böylesine önemli ve ağır görevi olan parlamentoların, gerek rejim içindeki siyasal ve hukuksal konumları gerek toplum içindeki saygınlıkları sürekli olarak ve sağlıklı bir biçimde geliştirilmelidir. Kendisini denetleme ve geliştirme işlevini yeterince yapamayan bir parlamentonun, demokrasinin yerleşip sağlamlaştırılmasındaki etkinliği zayıflar.

Değerli milletvekilleri, Türk toplumu, kesintilere uğrasa da, 1876 yılından beri bir parlamento kültürüne yakınlıkla süreci içerisinde bulunuyor. Birinci ve İkinci Meşrutiyet dönemlerinde kurulan ve pek sağlıklı bir işlev göremeyen Parlamento, Osmanlı Sultanının kurucu iradesine dayanılarak oluşturulmuştu; ancak, ulusun, halkın bu oluşumda yeri yoktu. İkinci Meşrutiyet dönemi, bir savaş yenilgisiyle kapandı. Zaten, çökme aşamasına gelen Osmanlı Devletinin varlığı, bu yenilgiyle ortadan kalkıyordu. Acılar, sıkıntılar ve güçlüklerle geçen bir dönemden sonra karanlığa ve tutsaklığa uğratılmak istenen bu ülkede, Mustafa Kemal'in önderliğinde, ulus iradenin bir bütün olarak belirmesi ve onun bir parlamento içinde açığa vurulması zorunluluğuna, birçok engeller aşarak, zorluklar geçilerek, 23 Nisan 1920 günü ulaşılabilmiştir. Mustafa Kemal'in üstün prestiji ve ulusal lider olarak kişiliği, bu sonucun alınmasında en büyük etkidir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyetinin Parlamentosu, tarihsel adı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi, bazı başka ülkelerde olduğu gibi, iktidar odaklarının izni ya da onlarla yapılan kanlı mücadeleler sonunda kurulmamıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisini, ulusumuz, kendi isteğiyle kurmuştur. Böylece, Türkiye Büyük Millet Meclisi, dünyada örneği olmayan bir görev üstlenmiştir; çünkü, bir kurtuluş savaşı yönetmiştir; devlet kurmuştur. Bir yandan, ülke, bir ölüm-kalım savaşı veriyor, aynı zamanda, Türkiye Büyük Millet Meclisi, kendine bağlı, kendi buyruğunda, yoktan var edercesine ulusal ve yepyeni bir ordu kuruyordu. Başkomutan Mustafa Kemal, Başkomutanlık Meydan Muharebesi, sonunda birliklerimize 1 Eylül

1922’de verdiği o unutulmaz emre, şöyle başlar: “ Türkiye Büyük Millet Meclisi Orduları ve ordular, ilk hedefiniz Akdenizdir; ileri!” Cümlesinin altına, kendi duygularının kıvancını dile getiren şu satırları yazar: “Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi, Başkumandan Mustafa Kemal.” Görülüyor ki, bütün eylemler, Türkiye Büyük Millet Meclisine dayalıdır.

Değerli milletvekilleri, ulusumuzun oluşturduğu Yüce Meclisimiz, böyle bir azim ve kararlılıkla, bağımsızlığını, yönetme kudretini, kendi kurduğu ordusuyla kazandı. Bu sonuç, yepyeni bir devletin kurulmasını sağladı. Bunun ardından atılan adımlar, bu yüce siyasal varlığın geliştirilmesi sürecidir. Halkın böylesine içinden fışkırmış bu Parlamentonun bugün gerçekleştireceği hedef, eşitlik ve özgürlük içerisinde kalkınmayı sağlamak ve demokrasiyi bütün kurumlarıyla kurup, işletmek ve geliştirmektir.

Değerli milletvekilleri, varsa, yanlışlarımızı düzelterek, daha iyisini yapacağız. Bütün bunlar, ancak, ulus egemenliğinin vazgeçilmez tek organı olan Türkiye Büyük Millet Meclisi sayesinde gerçekleşecektir.

Değerli milletvekilleri, cumhuriyetimizin temel kuruluşu olan Türkiye Büyük Millet Meclisi, bütün zorlukları başarıyla aşacak bir sağlam yapıya ve büyük bir birikime sahiptir; azımsanamayacak büyük görevler yapmış, başarmış, zorlukları aşmış şanlı bir geçmişine sahiptir.

Türkiye, kalkınmasını başarmak, ekonomik, sosyal, siyasal bütün sorunlarını çözmek, çağdaşlığın bütün unsurlarını içeren bir anlamda gelişmiş ülkelerle yarışan, onları aşan bir düzeye hızla ulaşmak zorundadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, ulusun iradesinden doğan o büyük ve sarsılmaz gücüyle, cumhuriyetin de, demokrasinin de, insan haklarının da, laikliğin de, sosyal hukuk devletinin de güvencesidir. Türkiye Büyük Millet Meclisinde somutlaşan bu üstün irade, her zorluğu aşmaya, her görevi başarmaya muktedir; öyle umut ediyorum ki, başaracağız.

Değerli milletvekilleri, bugün, bir başka büyük önemi daha var; Büyük Önder Atatürk, geleceğin büyükleri olan çocuklarımıza bu bayramı armağan etmiştir. Onları iyi yetiştirmek, onlara olanaklar sağlamak, onlara güzel ve kalkınmış bir ülke bırakmak, barış içinde bir dünya hazırlamak bizim görevimiz olmalıdır. Dünyanın en güzel çiçekleri olan yarınlarımızın güvencesi çocuklarımızın bu bayramlarını, buradan, bir kez daha kutluyorum.

Bizlere, ulus birliğimizi, bütünlüğümüzü kazandıran, özgür, bağımsız ve onurlu bir yaşam armağan eden, kurdukları cumhuriyeti sonsuza kadar

korumak, yaşatmak ve yüceltmek üzere bizlere emanet eden, başta, B    k   nder Mustafa Kemal Atat  rk olmak   zere, T  rkiye B    k Millet Meclisinin devlet kurucusu kahraman   yelerini, Kurtuluş Savaşı i  in yaşamlarını feda eden aziz şehitlerimizi ve kanlarını akıtan gazilerimizi bir kere daha rahmetle, minnetle, saygıyla anıyorum; siz değerli milletvekillerimizi, ulusumuzun onurlu temsilcileri olarak saygı ve sevgilerle selamlıyorum.

21. DÖNEM

2. YASAMA YILI 23.04.2000

3. YASAMA YILI 23.04.2001

4. YASAMA YILI 23.04.2002

20 Mayıs 1999 - 30 Eylül 2000
TBMM Başkanı Yıldırım AKBULUT

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 80'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

2

Birleşim:

85

Tarih:

23.04.2000

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
YILDIRIM AKBULUT**

Değerli konuklar, sayın milletvekilleri; bugün, Yüce Meclisimizin kuruluşunun 80 inci yıldönümünü kutluyoruz.

Gururla belirtmek isterim ki, bu Yüce Meclis, geride bıraktığımız 20 nci Yüzyılın millet egemenliğine dayanan ilk Parlamentolarından biridir. İngiltere'nin kendine özgü parlamento gelişmesini bir yana bırakırsak, dünyada gerçek anlamıyla millet egemenliğine dayanan ilk parlamento 18 inci Yüzyılın sonunda, 1787 yılında, Amerika Birleşik Devletlerinde kuruldu. Yani, insanoğlunun demokrasiye geçmesinin tarihi ikiyüz yılı ancak buluyor. Bu süre içerisinde bir parlamentonun 80 inci yılını idrak etmesi elbette büyük bir başarıdır. Kaldı ki, Osmanlı döneminde, 1877 yılında ilk Türk parlamentosu toplanmıştı; ama, bu kuruluş, sadece birbuçuk yıl kadar çalışabilmiş; sonra da, onu kuran padişahça dağıtıldığından 1908 yılına kadar toplanmamıştı.

İkinci Meşrutiyetin ilanıyla, yeniden parlamentolu yaşama geçildi. Bu parlamento, uzun aralıklarla ve pek sağlıklı bir tarzda olmasa bile, 1920 yılına kadar çalışabilmiştir. Bu noktayı özellikle sayın konuklarımız için açıklamakta yarar gördüm.

İletmek istediğim mesaj şudur: Aslında, Türk parlamento geleneği 1920 yılından önce gelişmeye başladı. Nitekim, ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi içerisinde çalışan ve millet egemenliğini temsil eden milletvekillerimizin bir bölümü, eski Osmanlı parlamentosundan geldikleri için, meclis çalışmalarına derhal bir deneyim hâkim olmuş ve parlamento geleneklerinin oluşması çok rahat bir tarzda gerçekleşmiştir.

Doğrudan doğruya milletin bağrından çıkan Meclisimiz, daha ilk günlerinde bütün devlet yetkilerini kendi elinde toplamış ve sıkı bir kuvvetler birliği uygulaması başlatmıştır. Bu bakımdan, seksen yıl önce kurulan ilk Meclisimiz, bütün yetkileri millet adına kendisi kullanan çok güçlü bir parlamentodur. Esasen, o dönemde başka bir sistemin uygulanması da düşünülemezdi; zira, ilk dönem Meclisi, büyük Kurtuluş Savaşını yürütmek, ayrıca, eski gelenekçi sistemin destekçileriyle de mücadele etmek zorundaydı. Bundan dolayı, o günlerde uygulanan kesin kuvvetler birliği ilkesi, her şeyden önce, millet egemenliğinin tam olarak yerleştirilmesini sağlamak için gereklidi.

Ancak, burada göz önünde tutulması gereken bir önemli nokta, seksen yıl önce kurulan ve koyu kuvvetler birliği ilkesini kendisine temel alan bu Meclis, aynı zamanda, özgürlüklere, görülmemiş bir ölçüde saygılıydı. Milletvekilleri, Meclis kürsüsünde düşüncelerini sınırsız biçimde ifade ederler, diledikleri siyasal grupları kurarlardı. Daha da önemlisi, bu tür çalışmalar, kesinlikle hiçbir biçimde engellenemezdi. Milletvekilleri, güçlü lider kadrosuna diledikleri eleştirileri en açık ve en sert biçimde yöneltirlerdi. Bu itibarla, bu ilk Meclisin, aynı zamanda çok demokrat yapılı bir kuruluş olduğu söylenebilir. Nitekim, liderliği oluşturan siyasî kadro bu eleştirilerden çok yararlanmış ve akıllara durgunluk veren kurtuluş mücadelesinin kazanılmasında bunun önemli rolü olmuştur.

Değerli konuklar, sayın milletvekilleri; bu Meclisin üstün yönetimi altında zafere ulaşan milletimiz, artık, eski egemenlik anlayışını kesinlikle terk etmiştir. Nitekim, 29 Ekim 1923 tarihinde cumhuriyetin ilan edilmesi,

üç yıl gibi kısa bir süre içinde, milletimizin, egemenliğinin tam sahibi olduğunun bilincine varmış olduğunu göstermektedir. Gazi Mustafa Kemal Paşa henüz cumhurbaşkanı seçilmeden, şöyle diyordu: “Millet, geleceğini doğrudan doğruya eline aldı ve millî egemenlik ve hükümdarlığını bir kişiye değil, vatandaşlarından seçilmiş vekillerden oluşan büyük Meclise temsil ettirdi.” İşte, o meclis Yüce Meclisimizdir, Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Bu egemenlik makamının hükûmetine Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti derler. Bundan başka bir hükümdarlık makamı, bundan başka bir hükümet kurulu yoktur ve olamaz.

Cumhuriyetin ilanıyla birlikte, kuvvetler birliği ilkesi yumuşatıldı ve kamu görevlerinin ifası hükûmete devredildi. Ancak, 1924 Anayasasında kesin Meclis üstünlüğü ilkesi aynen muhafaza edilmiş, cumhurbaşkanına fesih yetkisi verilmemiş, hükûmet, tamamen Parlamentonun denetimine tabi tutulmuştur. Bu Anayasa ile kuvvetler birliği ilkesi yumuşatılmış; ancak, bir parlamenter rejime de geçilememiştir. Bu vesileyle, insan hakları kavramının 1924 Anayasasında bütün gerekleriyle yer almış olduğunu da vurgulamak isterim.

Değerli konuklar, sayın milletvekilleri; 1950’de yapılan seçimlerle gerçekleşen iktidar değişikliği, demokratikleşme yolunda yepyeni bir sayfa açtı. Bu arada, insan hakları büyük önem kazanmaya, devletlerarası hukukun bir parçası durumuna gelmeye başlamıştı. Cumhuriyet hükümetlerimiz, İnsan Hakları Evrensel Bildirisini 1949 yılında imzalamış, kurucularından olduğumuz Avrupa Konseyinin hazırladığı 1950 tarihli Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini de 1954 yılında kabul etmiştir. Böylece, evrensel insan hakları normları, devlet ve toplum yapımızda etkili hale gelmiştir. 1961 Anayasasıyla bu konuda son derece ileri adımlar atılmıştır. Bu anayasa ile, Türkiye Büyük Millet Meclisi geleneksel yapısını da değiştirmiş, kuvvetler ayrılığı ilkesine geçilmiştir. Ancak, bazı siyasal çatışmalar ve karşılaştığımız bunalım, bizi, milletimizin oyuyla kabul edilen 1982 Anayasasına getirmiştir. Parlamenter demokrasinin temel ilkelerini koruyan bu Anayasanın, insan hakları konusunda bazı eksiklikleri bulunduğu genellikle kabul gören bir görüştür. Yüce Meclisimiz, bu eksiklikleri, yaptığı anayasa değişiklikleriyle birer birer giderme yolundadır.

Şu noktayı özellikle belirtmeliyim: Türkiye'nin insan hakları konusundaki atılımları, Avrupa Birliği üyeliğimizin sağlanması amacıyla irtibatlı değildir. Nitekim, 1924 Anayasasının, günümüzün Avrupa Birliği normlarına ne kadar yakın olduğunu, bu çerçevede bir kez daha vurgulamak isterim. Biz, Avrupa Birliği üyeliği söz konusu olmasa dahi, milletimizin, en ileri demokrasi ve özgürlük ortamına layık olduğunun bilincindeyiz. Avrupa Birliğine giriş bu çabalarımızın bir sonucu olarak değerlendirilmemelidir. Bu sonuca, demokrasinin temel taşı olan laiklik ilkesiyle ulaşılmıştır. Biz, bu temel taşı, daha 1928 yılında devletimizin yapısına koyduk. Amacımız, 21 inci Yüzyıla damgasını basan küreselleşme içinde en uygar toplumlardan biri haline gelmektir. Unutmayalım ki, bu hedef, daha Avrupa Birliği mevcut değilken Atatürk tarafından bize gösterilmiş ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak ve daha sonra da onu aşmak millî ülkümüz olmuştur.

Değerli konuklar, sayın milletvekilleri; bütün bu hedeflere, bizi, bugün 80 inci kuruluş yılını kutladığımız Yüce Meclisimiz taşıyacaktır. Üç kez Başkanı olma onurunu taşıdığım bu kutsal kuruluş, milletimizden aldığı güçle, her türlü zorluğu aşacak ve bizi çağdaş uygarlığa götürecek yetki ve donanıma sahiptir. Nitekim, Parlamentomuzun, ciddi bir çalışma temposu içinde, üretken bir dönem geçirdiğini biliyoruz. Milletvekilliği sorumluluk ve saygınlığına hiç gölge düşürmeden demokrasinin gereklerini tam anlamıyla yerine getiren değerli milletvekillerimize bu bakımdan teşekkür etmeyi bir görev bilmekteyim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletimizin ilerleme, gelişme, demokratikleşerek çağdaşlaşma azminin simgesidir. Bu Meclis, Türk Milletiyle birlikte sonsuza değin yaşayacaktır. Bugünkü bayramımızın, bu bakımdan çok büyük bir anlamı vardır.

Bakınız, Atatürk ne diyor: “23 Nisan, Türkiye millî tarihinin başlangıcı ve yeni bir dönüm noktasıdır.” Atatürk bu büyük günün anlamını en iyi kavrayan kişi olarak, 23 Nisanı çocuklarımızın bayramı olarak da kabul etti. Böylece, yarın bu milletin kaderini yüklenecek genç kuşaklar, ulusal egemenlik ilkesinin kutsallığı ve önemi üzerinde daha yetişme çağlarında düşünmek imkânı bulacaklar ve geleceğin kendilerine

ait olduğunu, özgür yaşamının koşullarının, ancak, ulusal egemenliğe dayalı bir demokraside bulunduğunu şimdiden idrak edeceklerdir.

Büyük günümüzü, başta, hepimizin geleceğinin güvencesi çocuklarımız ve bütün milletimizle birlikte kutlarken; 23 Nisan 1920'den bugüne kadar büyük bir özveriyle, milletimizin hizmetinde çaba harcayan, başta ölümsüz Atatürk olmak üzere, ebediyete intikal etmiş bütün milletvekillerini rahmet ve şükran duygularıyla anıyor, sizlere ve sizden önceki arkadaşlarıma mutluluk ve sağlık diliyorum. Bu büyük gün, bütün milletimize ve demokrasiye aşık tüm toplumlara kutlu olsun.

18 Ekim 2000 - 03 Kasım 2002
TBMM Başkanı Ömer İZGİ

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 81'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

3

Birleşim:

89

Tarih:

23.04.2001

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
ÖMER İZGİ**

Sayın milletvekilleri, binlerce yıllık Türk tarihinde, ulusun kayıtsız koşulsuz egemenliğine dayanan ilk Parlamentomuz, bundan tam 81 yıl önce bugün kuruldu. Son ikiyüz yıllık geçmişimiz içinde, 1839 Tanzimat Fermanıyla, kişi dokunulmazlığı, yaşam hakları, yargı bağımsızlığı güvence altına alınmakla, Türk toplumu, o dönem itibariyle, pek çok Doğu Avrupa ülkesinden çok daha ilerideydi. Asyada ise, insan haklarının en önemlilerini tanıyan ilk devlet, Osmanlı İmparatorluğu olmuştı. Ardından gelen 1856 tarihli Islahat Fermanıyla bu haklar pekiştirilmiş ve yasalar önünde kesin eşitlik ilkesi getirilmiştir. Öneminden ötürü belirtmek isterim ki, o tarihten sonra gelen bütün hükümdarlar, Tanzimat ve Islahat Fermanlarının ilkelerine hiç dokunmamışlardı; ancak, ulusa bu haklardan sonra tanınması gereken siyasal özgürlükleri gerçekleştirmede ileri adım atamadıkları da bir gerçektir. Oysa, siyasal özgürlükler tanınmadan ve egemenliğin hiç olmazsa büyük bir bölümünün ulusa verilmesi sağlanmadan ne gelişme gerçekleşebilirdi ne de demokratik bir sistem kurulabilirdi.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi, Birinci Dünya Savaşını Osmanlı Devleti çok ağır bir yenilgiyle bitirdi. Pek çok bölgemiz elden çıktığı gibi, bin yıllık Türk anayurdu olan Anadolumuz da, Trakya ile birlikte işgal edilmeye başlandı. Türkün varlığı korkunç bir karanlığın içine gömülüydü. Sevindirici olan, işte, o umutsuz günlerde, iki sınır ilimiz Kars ve Edirne’de başlayan ulusal direniş hareketleri çok kısa zamanda gelişip, ulusal nitelikli yerel kongrelerle, kurtuluş hareketine dönüşmüş olmasıydı. Büyük dahi Atatürk’ün, bu kurtuluş hareketlerini yöneten dernekleri “Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuku Milliye Cemiyeti” adı altında toplamasıyla oluşan güç, bugün kutladığımız ulusal egemenliğin kuruluş ve gerçekleşmesinde pay sahibi olan en büyük güçtür.

Kurulduktan sonra hemen kendi anayasasını yapan, kurtuluşa giden büyük, özverili adımları ulusa benimseten ve bu yolda bütün yurttaşlarımıza kendi tutumuyla örnek olan bu Yüce Meclis, zaferden sonra saltanatı kaldırmış ve Amerika’dan sonra dünyanın en uzun ömürlü ikinci cumhuriyetinin kurulmasına esas olacak yolu tam anlamıyla açmıştır.

Nitekim, Lozan Barış Antlaşmasını imzalayan İkinci Türkiye Büyük Millet Meclisi, ardından cumhuriyeti ilan etmiş ve demokrasinin altyapısını da hızla, ama, hızla kurmuştu. Bu altyapıdaki iki önemli ilke, demokratik cumhuriyet ve onun da temeli olan laiklikti. Yurttaşı tam bir vicdan özgürlüğüne kavuşturan ve devleti modern ve bilimsel esaslara dayandıran laiklik ilkesinden verilecek ödünümüzün olamayacağını, elbette, unutamayız. Bu nedenledir ki, Türkiye Büyük Millet Meclisi, demokrasi ile onun ayrılmaz parçası olan laikliğin en büyük ve en güçlü güvencesidir.

Meclisimizin kuruluşundan bugüne kadar geçen süre içinde, zamanın koşullarına uygun olarak gelişen siyasal yapımızda, tam 40 yıl süren güçler birliği esassından güçler ayrımı ilkesine geçilmiş, 1961 Anayasasıyla kurulan parlamenter sistem, özellikle yargıya büyük bir bağımsızlık vermişti; ancak, bu sistemin gereklerinden olan parlamento-hükümet ilişkilerinde kimi eksiklikler taşımıştı.

1982 Anayasasında ise parlamenter sistemin özü, belki, daha iyi belirtilmiş; ama, bu defa, özellikle özgürlükler konusu ile yürütme yetkisinin kapsamı açısından başka tür eksikliklerin bulunduğu görülmektedir. Yüce Meclisimiz, 1982 yılından beri, Anayasamızın kimi önemli hükümlerini, oldukça liberal sayılacak biçimde değiştirmekle birlikte, eksikliklerin hepsi giderilmiş değildir; ama, Yüce Meclisimiz, ilk fırsatta bu konuda da gerekli iradesini gösterecek güçte ve yapıdadır.

Sayın milletvekilleri, dün ulusumuza seslenirken, Meclisimizin 20 nci Yüzyılda kurulan ve 21 inci Yüzyıla sarkan en uzun ömürlü parlamento olduğunu söylemiştim. Bu, çok önemli gerçeğin bilincinde olalım. Kurtuluş Savaşının inanılmaz zorluklarını ulusal özveri ruhunu şahlandırarak aşan bu Yüce Meclisimiz, ulusal egemenliğe dayanmanın ve onu temsil etmenin gururu içindedir. Kurucumuz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün söylediği gibi, ulus egemenliğine dayanmayan her türlü siyasal sistem çökmeye mahkûmdur. Zaman zaman içine düştüğümüz ve bütün ulusların karşılaştığı ve de karşılaşılabileceği zorlukları, bunalımları giderecek olan, yine ulusun kendi iradesi ve o iradenin temsilcisi bu Yüce Meclisimizdir. Bu inancımızı hiçbir zaman yitirmeyeceğiz. Ulus egemenliğine inanç, Yüce Meclise güvenmek demektir. Tek dileğim, bu güvenin gereklerini, hızlı bir biçimde, her zaman yerine getirme şevkiyle çalışmamızdır. Zaten, bunu, hep yaptık ve de yapıyoruz; ancak, amacımız, yaptıklarımızla yetinmeyip daha iyiye ve daha güzele ulaşmaktır.

Bu mutlu günümüzde, ilkönce, bu büyük Bayramın adandığı çocuklarımızın ve ardından hepimizin mutlu gününü kutlar; bizleri bugünlere ulaştıran atalarımızı, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kurucusu ve ilk başkanı Aziz Atatürk'ü rahmetle anar; bu kutsal çatı altında çalışan ve yaşamlarını sürdüren eski ve yeni bütün milletvekillerimize, ulusumuzun bütün yurttaşlarıyla birlikte mutlu, sağlıklı yıllar dilerim.

Esenlikle kalınız.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 82'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

4

Birleşim:

90

Tarih:

23.04.2002

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
ÖMER İZGİ**

Sayın milletvekilleri “hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir” ilkesi cumhuriyetimizin ve çağdaş Türk Devletinin temel dayanağıdır. Ulusal egemenlik, milletimizin bölünmez iradesidir. Ulusumuzun kendine ait olan bu hakkını doğrudan doğruya kullanmaya başlamasının, bugün, 82 nci yılının mutluluğunu yaşıyoruz. Ulusumuzun ve çocuklarımızın bu büyük bayramını en içten dileklerle kutluyorum. Biraz sonra da, demokrasilerin vazgeçilmezlerinden, Yüce Mecliste temsil edilen siyasal partilerimizin sayın liderleri söz alacaklar, kutlu gün dolayısıyla konuşacaklar.

Değerli arkadaşlarım, Birinci Dünya Savaşının ağır yenilgisinden sonra, Trakya ve Anadolu'nun parçalanmaya başlanması, emperyalistlerin Osmanlı Devletini acze düşürme planlarındaki gelişmeler, binlerce yıl özgür ve bağımsız yaşayan Türk Ulusunu silkinişe yöneltmiş, böylece ulusal egemenliğe geçiş, kimi başka ülkelerde görülen büyük ve kapsamlı ihtilal hareketlerine de gerek kalmadan gerçekleştirilmiştir. Böylesine kolay geçişi bir titiz bilim adamı ve öğretici kimliğiyle halka anlatan ve gerçekleştiren Eşsiz Önder Atatürk ve öteki emekleri geçenlerle ne kadar övünsek azdır.

Geçen yıl huzurunuzda yaptığım konuşmada, Osmanlı Devletini kurtarmak için 19uncu Yüzyılda başlayan yenileşme çabalarına değinmiştim. Bu çabalar arasında, hukuk devletinin kurulması için yapılan ve 1839 Tanzimat Fermanının ilanıyla başlayan olumlu gelişmelerin varlığından da söz etmiştim. Gerçekten, tanzimat ve ardından meşrutiyet dönemleri açılmasaydı, ulus egemenliği ilkesine geçişimiz bir tarih süreci içine tam olarak yerleşemeyebilirdi; ancak, tanzimatla başlayan bu olumlu hareketin bazı önemli sakıncalar da getirdiğini belirtmek istiyorum. Tanzimatla birlikte verilen ödünler, Osmanlı İmparatorluğunun ilkönce ekonomik, sonra da hukuksal bağımsızlığını gölgelemişti. O zamanki adıyla “düveli muazzama” denilen büyük devletlerin dümensuyundan gitmek, tanzimat ve meşrutiyet dönemlerinin devlet adamları tarafından bir marifet gibi -maalesef- görülür olmuştu. Kendi anlayış ve inançlarına göre, kimi yüksek bürokratlar İngilizci, kimileri Fransızci, hatta Mahmut Nedim Paşa gibileri Rusçu olmuşlardı; 19 uncu Yüzyılın sonlarında bu kervana Almanya da katılmıştı. Hükümet, esen diplomatik rüzgârlara göre, kimi zaman İngilizci, kimi zaman da, örneğin, Almancı bir bürokrata teslim ediliyor ve koca imparatorluk, bu rüzgârların etkisiyle denetimdışı kalmış bir gemi gibi yalpalayıp, çöküşe doğru sürükleniyordu. II. Abdülhamit’in kendi Mabeyn Başkâtibi Tahsin Paşanın ve pek çok diğer önemli aydının yazdığı gibi, dış güçler, kabul edilemez isteklerini bile, uykudaki padişahı gece uyandırarak bildirecek kadar ileri gidebilir olmuşlardı. Görevini yapan ve koruduğu kışlaya zorla girmek isteyen bir Rus konsolosunu vuran er, Rusya’nın isteği üzerine idam ediliyor, her büyük devlet büyükelçisi, dilediğini yaptırmak için, aynı zamanda bütün Müslümanların halifesi sıfatını da taşıyan Osmanlı padişahını sürekli zorlama cüreti içinde olabiliyordu. Kimileri, bunları belki ufak olaylar sayabilir; ama, büyük devletlerin Rumeli ve Anadolu’da çıkardıkları ayaklanmalar ve bunların suçlusu olarak da Osmanlı Devletini gösterip, sürekli hesap sormaları, o günlerin çok daha acı bir gerçeğiydi.

Bu arada, Düyunu Umumiye yönetimiyle malî bağımsızlığımızın yok olduğunu, yabancıları, yasalarımıza aykırı davrandıkları halde, yargılayamadığımızı belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, Atatürk, Nutuk’ta “tam bağımsızlık bizim üstlendiğimiz görevin özüdür. Bu görev, bütün ulusa ve tarihe karşı üstlenilmiştir” dedikten sonra; o günlerde, bağımsızlıktan ödünler verildiğinden yakınmış ve şimdiye kadar Türkiye’yi uygar dünya karşısında kusurlu gösteren neler akla geliyorsa, hep bu bağımsızlıktan verilen

ödünlerden kaynaklandığına da dikkat çekmiş “ayrıca, bütün dünyanın bilmesi lazımdır ki, Türkiye halkı, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve onun hükümeti, her uygar ulus ve hükümet gibi, varlığının, özgürlük ve bağımsızlığının tanınması isteğinde kesinlikle ısrarlıdır, bütün davası da bundan ibarettir; biz, cenge düşkün değiliz, barış isteriz” demişti.

Aziz arkadaşlar, Büyük Önderin de çok kez belirttiği gibi, uygar olmak, çağdaşlaşmak, işte bütün amacımız budur. Türkiye Büyük Millet Meclisi, iç ve dışbarışı 82 yıl boyunca ustaca sağladı; bundan sonra da, değişen dünya koşullarını göz önünde tutarak, uygar uluslar arasındaki yerini, hak ve adalet ölçüleri içerisinde almayı mutlaka bilecektir.

Yüce Meclisimiz, Türk Ulusunun yüksek çıkarları için her türlü özveride bulunur ve bunu yaparken, 23 Nisan 1920 gününe egemen olan görüş ve anlayışlardan asla sapmaz.

Büyük bayramımız, bütün ulusumuza, hepimize kutlu olsun. Bizlere bu güzel günleri yaşatan, başta Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, ulus egemenliği ilkesinin yerleşip gelişmesine, canıyla, ruhuyla, kanıyla hizmet etmiş bütün büyüklerimizi rahmet ve saygı dolu duygularıyla anıyorum.

22. DÖNEM

1. YASAMA YILI 23.04.2003
2. YASAMA YILI 23.04.2004
3. YASAMA YILI 23.04.2005
4. YASAMA YILI 23.04.2006
5. YASAMA YILI 23.04.2007

19 Kasım 2002 - 22 Temmuz 2007
TBMM Başkanı Bülent ARINÇ

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 83'üncü yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

1

Birleşim:

70

Tarih:

23.04. 2003

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
BÜLENT ARINÇ**

Sayın milletvekilleri, değerli konuklar; bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 83 üncü Yıldönümünü, aynı zamanda da Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını büyük bir sevinç ve gururla kutluyoruz.

23 Nisan tarihi, Türk Milletinin kurtuluşunu, bağımsızlığını, hürriyetini ve egemenliğini sembolleştiren, bayraklaştıran tarihi bir gündür ve bu tarihî günden, bugün için de, yarınlarımız için de, ilham ve güç alınması kaçınılmazdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun yıldönümleri ve Millî Egemenlik Haftası, bilindiği gibi, 1985 yılından bu yana kutlanmaktadır. Millî Egemenlik Haftası kutlamaları, artık, kurumsallaşmış bulunmaktadır. Bu haftaların çeşitli kutlama faaliyetleri ve etkinlikleri yanında, Türkiye Cumhuriyetinin ve Türk demokrasisinin temel hukukî kaynağı olan millî egemenlik ilkesinin ve millî egemenliğin temsili ve kullanılmasında Türkiye Büyük Millet Meclisinin sahip bulunduğu yüce konumu, geniş kitlelere ve millî iradenin tek ve aslı sahibi Aziz Türk Milletine anlatmak bakımından çok büyük yararlar sağladığı şüphesizdir.

Değerli milletvekilleri, saygıdeğer konuklar; milletlerin hayatında süreklilik esas olduğuna göre, 21 inci Yüzyıldaki hedeflerimizi tespit ederken düşünümüzü iyi tahlil etmek mecburiyetindeyiz. Tarihi, birtakım hadiselerin kronolojik yığını olarak değil, kendisinden ders alınacak bir ibret kitabı olarak okumak ve anlamak durumundayız. Bu bakımdan, tarih, geleceğin aynasıdır.

“Egemenlik” kavramının tarihî arka planına baktığımızda, bölünemeyen ve devredilemeyen üstün emretme yetkisi olarak bu kavramın, feodalizmden millî devlete geçişi kolaylaştıran bir unsur olduğunu görürüz. 1791 Fransız Anayasasında yer alan “egemenlik tektir ve millete aittir; bölünemez, vazgeçilemez ve kaldırılamaz. Hiçbir grup egemenliği kendisine atfedemez ve tek bir kişi egemenliği üstlenemez” hükmü “egemenlik” kavramına yeni bir muhteva kazandırmıştır. Böylece, temelde, halkın kendi başına kullandığı halk egemenliği düşüncesi, teşkilatlı bir devlet yapısında şekillenen milletin kullandığı “millî egemenlik” düşüncesiyle birleşmiştir. Bir adım daha ileri giderek, halk veya devlet adına egemenliği kimin kullandığını araştıran İngiliz Hukukçu John Austin, egemenliğin, milletin parlamentosuna verilen bir yetki olduğu sonucuna varmıştır.

Fransız İhtilali, Avrupa’da, millî egemenlik ilkesinin ve demokrasi fikrinin uyanmasında ve yayılmasında çok müessir olmuştur. Daha sonra, bu “mutlak egemenlik” düşüncesi, hukuk devleti-bireysel haklar ve özel alan-kamusal alan ayırımı ışığında yeniden biçimlenerek dönüşmüştür.

“Millî egemenlik” düşüncesine dayalı yeni siyasî örgütlenme biçimi, 19 uncu Yüzyılın başlarından itibaren Osmanlı İmparatorluk coğrafyasında gayrimüslim azınlıkların ayrılıkçı örgütlenmeler içine girmelerine yol açarken, fert hak ve hürriyetleri kavramlarının da ıslahat çalışmaları içine alınmasına yol açmıştır.

Meşrutiyet dönemini hukuken başlatan 1876 Anayasası, Osmanlı Devletinin siyasî rejiminde esaslı bir değişime yol açarak, anayasal monarşi dönemini başlatmıştır. Anayasa, yine bir padişah iradesi olmakla birlikte, padişahın yetkilerini sınırlamış, halka sınırlı temsil yetkisi getirmiştir. Hükümlerine uyulması gereken akdî değerlerde birtakım hukukî esaslar, 1876 Anayasasıyla hukuk literatürümüze girmiştir.

1876 Anayasası, sınırlı da olsa, halkın yönetimde temsil edilmesi ve parlamentonun kurulması bakımından gerçek bir hukuk reformu olarak mütalaa edilmelidir. Bu açıdan bakıldığında, parlamenter geçmişimizin

127 yıl geriye uzandığı ve çoğu Avrupa Birliği ülkesinden daha eski ve köklü bir demokrasi tarihine sahip olduğumuz söylenebilir.

Sayın milletvekilleri, değerli misafirlerimiz; bilindiği üzere, egemenlik, devlet kudretinin bir vasfıdır; içhukukta en üstün kudreti, milletlerarası hukukta da bağımsız bir gücü ifade eder. 1921 Anayasasında yer alan “hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir” ifadesiyle, millî egemenlik, Anayasanın bir hükmü haline getirilerek, hukukî hüviyete kavuşturulmuştur.

Millî egemenlik prensibi 20 Kasım 1924 tarihli Anayasamızda da yer almış ve “Büyük Millet Meclisi, milletin yegâne ve hakiki temsilcisi olup, millet namına hakkı hâkimiyeti istimal eder” ifadesiyle, milletin temsilinde Büyük Millet Meclisinin önemini ortaya koymuştur.

Millî egemenlik, anayasalarımızın temel ve değişmez ilkelerindendir; dolayısıyla, bütün anayasalarımızda, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin millî egemenlik ülküsü ifade edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, saygıdeğer konuklar; siyasî fikir ve düşünce tarihimizde ilk defa millî egemenlik ilkesini ele alıp savunan ve onu politik uygulamada başarıya ulaştıran, Türkiye Cumhuriyetinin de kurucusu olan Gazi Mustafa Kemal Atatürk’tür. Mustafa Kemal’in, Mondros Mütarekesi şartlarına ve işgale karşı direnmeleri için askerî ve mülkî idarecilere gönderdiği Amasya Genelgesinde “milletin istiklalini, yine milletin azmi ve kararı kurtaracaktır” ifadesi, millî mücadelemin parolası olmuştur.

Daha sonra, Erzurum Kongresinde, kurulacak bir millet meclisinin gücünü mutlak surette millettten alması lazım geldiği, hükümetin de, icraatında, millî iradeye uygun hareket etmek zorunda kalacağı bir sistemin kurulması hususunda kararlar alınmıştır. Bu kararlar, Sivas Kongresi vasıtasıyla yurt sathına duyurulmuştur. Bir başka ifadeyle, Sivas Kongresi, millî irade, egemenlik ve millet kavramlarının yurt sathında ilk defa yayılması yolunu açmıştır. Bu suretle, millî egemenlik, vazgeçilmez bir ilke olarak, daha sonra yapılmış anayasalarımıza da intikal etmiştir.

Amasya Tamiminde ifadesini bulan “millî egemenlik” kavramı, 23 Nisan 1920’de kurulan Büyük Millet Meclisinin ve cumhuriyetin ilanıyla da, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin temel esasını oluşturmuştur.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi, kurtuluş mücadelemizi fiilen yürüterek zafere ulaştıran ve cumhuriyeti kuran Gazi Meclis olarak, Türk tarihinde ve millet vicdanında şerefli yerini almıştır.

Millî mücadelemizin Başkomutanı, Büyük Millet Meclisimizin ilk Başkanı ve Türkiye Cumhuriyetinin Kurucusu Aziz Mustafa Kemal Atatürk, Meclisin üçüncü toplantı senesinin açılışında yaptığı konuşmada şunu söylüyordu: “Efendiler, Büyük Millet Meclisi Hükümeti, Türkiye’nin ve Türk Halkının beka ve istiklalini temine çalışıyor; çünkü, Türkiye’nin aslî, meşru ve hakikî sahibi olan Türkiye Halkının arzusu ve kesin iradesi bu yoldadır.”

Gazi Mustafa Kemal Paşa, Reisicumhur sıfatıyla, Büyük Millet Meclisinin Üçüncü Devre 1 inci Toplantı Yılıni açarken, 1 Kasım 1927 tarihinde milletvekillerine şöyle seslenir: “Muhterem üyeler, Büyük Millet Meclisi, Türk Milletinin asırlar süren arayışının özeti ve onun bizzat kendisini idare etmek şuurunun canlı timsalidir.”

Büyük Millet Meclisinin Üçüncü Devre 4 üncü Toplantı Yılıni açış konuşmasında, 1 Kasım 1930 tarihinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin millet hayatındaki yerinin önemini ise şu veciz cümlelerle ifade eder: “Arkadaşlarım, memleketin mukadderatında tek yetki ve güç sahibi olan Büyük Millet Meclisi, bu memleketin düzeni için, iç ve dışemniyeti ve güvenliği için en büyük teminattır. Büyük millî dertler, şimdiye kadar, ancak Büyük Millet Meclisinde şifa buldu; gelecekte de, yalnız orada katî tedbirlerini bulabilecektir. Türk Milletinin muhabbeti ve bağlılığı daima Büyük Millet Meclisine yöneldi ve daima oraya yönelmiş olacaktır.”

Sayın milletvekilleri, Büyük Millet Meclisi, cumhuriyetimizin ve demokrasimizin de temel dayanağıdır. Çağdaş Türk siyaset hayatında ve kültüründe Büyük Millet Meclisi, millî mücadeleyle, Türk inkılabıyla, millî egemenlik ilkesi ve cumhuriyetle özdeşleşmiştir. Millî kurtuluş mücadelesinin hedefi, millî egemenliğe dayalı bir millî devlet kurmaktır. Atatürk, bunu, Nutuk’ta “bu vaziyet karşısında bir tek karar vardı; o da, millet hâkimiyetine dayalı kayıtsız, şartsız yeni bir Türk devleti tesis etmektir” diye ifade ediyor.

Bir konuşmasında da “yeni Türkiye Cumhuriyetinin yapısının ruhu millî egemenliktir, milletin kayıtsız ve şartsız egemenliğidir” diyerek “egemenlik” kavramının devlet hayatındaki yerine ve önemine işaret etmiştir.

Millî mücadelenin kazanılmasında millî iradenin başlıca güç kaynağı olduğu asla unutulmamalıdır.

Cumhuriyetimizin temelleri, 23 Nisan 1920’de, Türkiye Büyük Millet Meclisinde atılmıştır. Büyük Millet Meclisi, Atatürk’ün “en büyük eserim”

dediği bir yüce kurumdur. Atatürk'ün Büyük Millet Meclisine verdiği değer, çatısı altında bulunduğumuz bu yüce kurumda millet iradesinin temsil edilmesindedir.

Milletin sayın temsilcileri, bilindiği gibi “millî egemenlik” kavramının çağdaş anlamı demokrasidir. Merhum Ord. Prof. Ali Fuat Başgil “millî egemenlik ilkesi, demokrasinin bugün uygulanması mümkün olan yegâne şeklidir” diyor.

Demokrasilerde millî iradenin üzerinde hiçbir güç yoktur. Demokrasi, milletin kendi kaderini kendisinin çizmesidir. Bir başka ifadeyle, egemenliğin millete ait olması, demokrasinin temel ve değiştirilemez şartıdır.

Çağdaş dünyada en yaygın siyasî değer yapısını parlamenter demokrasi oluşturmaktadır.

“Millî egemenlik” ilkesi, millî birlik ve beraberliğimizi sağlamış, Türk Milletini, şekli ve özü cumhuriyet olan devlet yapısına ulaştırmıştır. Cumhuriyetimiz “millî egemenlik” ilkesinin doğal bir sonucu olduğu kadar, başarısının da asıl sebebidir. Cumhuriyetimizin kuruluşu ve daha sonraki siyasî gelişmeler içerisinde elde ettiğimiz demokratik parlamenter rejimimiz, Türk toplumuna çağdaşlaşma yolunda çok büyük atılımlar kazandırmış, bağımsız bir millet olarak geleceğe güvenle bakmamızın mutluluğunu sağlamıştır.

“Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir” ilkesi, 23 Nisan 1920’de açılan Büyük Millet Meclisinin o günlerden bugünlere kadar aldığı kararların da temel dayanağıdır.

“Millî egemenlik” ilkesi, ancak “hukuk devleti” ilkesi ve hukukun üstünlüğünün sağlanmasıyla birlikte hayat bulur. Hukukun üstünlüğünün tesisi, temel yasa hüviyetindeki Anayasanın varlığını gerektirir. Millî egemenlik ilkesinden kaynaklanan bütün yetki ve sorumluluklar Anayasaya dayanır. Türkiye Cumhuriyeti, millî egemenlik yetkisinin kullanılmasını hukukun üstünlüğüyle Anayasasında ifade etmiş olan, çağdaş ve dünya milletlerine örnek bir devlettir.

Millî iradenin tecelli ve temsil edildiği, kuruluşunun 83 üncü yılını idrak ettiğimiz Türkiye Büyük Millet Meclisi, demokrasimizin, millî devletimizin ve geleceğimizin de en büyük güvencesidir. Gücünü ve yetkisini millî iradeden alan Türkiye Büyük Millet Meclisi, sorumluluklarını ve görevlerini bu şuur ve heyecanla yerine getirmektedir. Aziz milletimiz

bilmelidir ki, Türkiye Büyük Millet Meclisinde sembolleşen “üstün milli egemenlik” ilkesi her zorluğu aşmaya muktedirdir. Türkiye Cumhuriyeti, dünya devletler sahnesinde etkin ve itibarlı bir yeri olan, köklü ve şerefli tarihine ve mazisine uygun olarak parlak bir geleceğe namzet, güçlü bir ülkedir.

Türkiye, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Millî birliğimiz ve bütünlüğümüz, geleceğimizi teminat altına alan, vazgeçilmez ve Türkiye’nin her meselesinin düşünülmesinde ve çözümlenmesinde temel yapacağımız, değiştirilemez bir gerçeğimizdir. Bu hakikat, aziz vatan coğrafyamızda var olabilmemizin, var kalabilmemizin de teminatı, bir başka ifadeyle, varlık sebebimizdir. Türk Devletinin geleceği, birlik ve bütünlüğü her türlü politikaların üstündedir.

Sayın milletvekilleri, bugünün bir başka önemi de, devletimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını geleceğimizi emanet ettiğimiz Türk çocuklarına armağan etmiş olmasıdır. Bu mutlu günümüzde, önce bu büyük bayramın kendilerine adandığı, yarınlarımızın büyük güvencesi olan çocuklarımızın ve ardından hepimizin bayramını kutluyorum.

Mustafa Kemal Atatürk’ün Meclisin Dördüncü Devre 1 inci Toplantı Yılı’nı Reisicumhur sıfatıyla açarken yaptığı konuşmadan bir paragrafı burada tekrar ederek konuşmamı tamamlamak istiyorum. Atatürk Büyük Millet Meclisinin temsilcilerine şöyle sesleniyor: “Aziz arkadaşlarım, Büyük Millet Meclisini, yeni ve mühim vatan hizmetleri bekliyor. Yeni mesaimizin ve tedbirlerimizin de büyük milletimizin menfaatlarına tamamıyla uygun düşeceğine şüphe yoktur. Mensubu olmakla gurur duyduğumuz Büyük Türk Milletinin emanet ve salahiyetiyle beraber sevgisi ve koruması da sizin üzerinizdedir.”

Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk Başkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kurucu olan üyelerini, ebediyete intikal etmiş bütün milletvekillerini şükran duygularıyla anıyorum. Değerli konuklarımızı ve yüce milletimizin temsilcileri olan siz sayın milletvekillerini, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir üyesi olmaktan duyduğum övüncü ifade ederek, sevgi ve saygılarla selamlıyor, Yüce Türk Milletine mutluluklar ve aydınlık dolu yarınlar diliyorum.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 84'üncü yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

2

Birleşim:

78

Tarih:

23.04.2004

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
BÜLENT ARINÇ**

Sayın milletvekilleri, bugün Millî Egemenlik Haftasının en önemli gününde, halk iradesinin ülke yönetimine geçtiği 23 Nisanda bayramımızı coşkuyla kutluyoruz.

Halk egemenliğinin temsil edildiği Meclisimiz 84 yaşına girdi. Allah'tan daha nice 84 yıl, millî egemenliğimizi özgürce kutlamayı diliyorum.

Seksendört yıl önce, vefakâr Anadolu çocuklarının bütün zor şartlara rağmen açtıkları Meclisimiz, bugün, onların bize çizdiği yolda, emin adımlarla büyük Türkiye hayalimizi gerçekleştirmek için çalışıyor.

Aradan geçen seksendört yılda, dünya inanılmaz bir hızla değişmiş, Türkiye bu büyük değişime ayak uydurmak için var gücüyle çalışmıştır.

Dünyada siyasetin ve ekonomik ilişkilerin tümünde oldukça radikal değişimler yaşanmıştır. seksendört yıl önce dünya siyaset sisteminde baş gösteren egemenlik krizleri, büyük savaşları beraberinde getirmiş ve insanlık, tarihinin en ciddi acılarını yaşamıştır.

Yirmibeş yıl arayla yaşanan iki büyük dünya savaşı, insanlığın erdemli yanından çok şey götürmüştü, temel insan haklarını neredeyse bitirmiştir.

İnsanlık, kendi türünü yok etmek için hiç bu kadar acımasız ve hiç bu kadar insafsız olmamıştır.

Savaşlar sonrasında hem siyasetin aktörleri, hem de siyaset bilimciler ortak bir noktada birleşmişlerdir.

İnsanoğlunun savaşarak elde ettiğini düşündüğü egemenlik, aslında, bir başka halkın egemenliğinin gasbından başka bir şey değildir.

Birinci Dünya Savaşına girmemek için direnen Amerika Birleşik Devletlerinin Başkanı Wilson, o dönemde bütün dünyaya şu soruyu sordu: “Dünyanın gelecekteki barışı ve politikası şu soruya dayanıyor: Şimdiki savaş, adil ve güvenli bir barış için mi, yoksa, yeni bir güç dengesi için mi yapılıyor?”

Wilson, bağımsızlık için de o yıllarda şöyle dedi: “Kişisel özgürlük ve serbest ulusal gelişme konularındaki içtenliğimizi, yalnızca bizi etkileyen olaylara ve ilişkilere ayırmıyoruz. Bunu, dünyanın her yerindeki bağımsızlığın ve doğruluğun engeli yollarında yürümeye çalışan insanlar için hissediyoruz.”

Daha sonra, Wilson Prensipleri olarak da tarihe geçen bu düşünceler, bağımsızlığımız için savaşan Büyük Millet Meclisimizin fertleri arasında da yankı bulmuş ve halkların kendi kaderlerine hükmetmesi gerektiği inancını pekiştirmiştir. Ayrıca, Wilson’ın barışçı mesajlarına, Ankara’da Gazi Mustafa Kemal ünlü vecizesiyle destek verdi: “Yurtta sulh, cihanda sulh.”

Saygıdeğer dinleyenler, halk egemenlikleri kavramı, Birinci Dünya Savaşından çok önce, Aristo’dan Rousseau’ya, İbn-i Haldun’dan bugünkü aydınlarımıza kadar, derin kavramsal tartışmalar içerisinde yoğruldu. Ancak, siyaset, bu bilgi insanların fikirlerinden çok, kendi kurallarına göre yönünü hep bulmaya çalıştı. Wilson’ın sözünden sonra, insanlık, adil ve güvenli bir barış için değil, hep yeni güç dengeleri için savaştı durdu.

Bugün, dünya, halk egemenliği konusunda iki kutba ayrılmıştır: Artık, halkı yok sayarak bir yönetim sisteminin kurulamayacağını anlayan ve siyasal düzenlerini buna göre dizayn eden özgürlükçü devletler ile hâlâ halkın varlığını hiçe sayarak elit ve ayrıcalıklı sınıflar için egemenlik alanlarını düzenleyen totaliter ülkeler.

Bize göre, Türkiye, 23 Nisan 1920’de kararını vermiştir ve hangi grupta yer alacağını ilan etmiştir.

Bugün Meclisimizin her köşesinde yazan “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir” sözü, Gazi Mustafa Kemal tarafından sarf edildiğinde, dünyada henüz halkın varlığını ve iradesini kabul etmeyen yüzlerce totaliter devlet vardı.

Yüce Meclisimizin değerli üyeleri, seksendört yıl önce halktan yana tavır alan, halk iradesini baş tacı eden bir Meclisin yönettiği ülkede, bugün halk iradesinin siyasete yansması açısından hâlâ ideal düzeyde değiliz. Bunun sebebini kendimize sormalıyız. seksendört yıl önce canlarını feda ederek bize cumhuriyeti hediye eden ilk milletvekillerinin değerli hatıraları için bu soruyu sormalıyız bir kere: Bize emanet edilen halk iradesinin hâkimiyetini bugün ne kadar daha ileri götürdük?

Seksendört yıl boyunca, kısmen cumhuriyetimizin gücünü ve halkın egemenlik alanını genişlettiğimiz doğrudur; ancak, değişen dünya koşulları ve medeniyet düzeyi, olmamız gereken yerde bulunmadığımızı gösteriyor. Burada, halen totaliter sistemlerle yönetilen ülkelerle kendimizi kıyaslamamızın, biraz, geçici avunma olacağını düşünüyorum.

Evet, Türkiye’nin, yüzümüzü Doğu’ya çevirdiğimizde birçok ülkeden daha çok özgürlükçü, daha çok millî egemenliğe kıymet veren bir ülke olduğu anlaşılıyor; ancak, yüzümüzü Batı’ya çevirdiğimizde, daha az demokrasiyle yönetildiğimizi görüyoruz. Oysa cumhuriyeti kuran millî iradenin hayali bu değildi. Onlar, geleceğimizi daha çok parlak ve daha çok özgür hayal ediyorlardı.

Demokrasi, cumhuriyetimizi taçlandıracağımız en ideal yoldu; ama, biz, nedense, çok zorlanarak ve kendimizi sınırlandırarak demokrasiyi tam anlamıyla cumhuriyetin tacı yapamadık.

Sayın milletvekilleri, değişen dünya koşullarına rağmen, Türkiye, yıllarca içe kapanık bir yönetim sergiledi, daha fazla kendi içsel sorunlarıyla ve daha fazla içpolitik çekişmelerle uğraştı.

Enerjimiz, kendi içimizdeki sorunlara tüketildi ve hızla ilerleyen medeniyet trenine yetişmemiz çok zorlaştı. Kanaatimce, değişen dünyayı anlamakta zorlanan bir Türkiye, cumhuriyeti de, demokrasiyle taçlandırmakta zorlanmıştı.

Burada, demokratikleşme sorununun bir suçlusunu aramak niyetinde değilim.

Hepimiz, dünya görüşü, siyasî anlayışı, etnik kökeni ne olursa olsun, kendi mutluluğumuz ve huzurumuz için, daha iyi bir Türkiye için yeterince çalışmadık; yeterince birbirimizi anlamaya uğraşmadık.

Uzun yıllar, Türkiye’de insanlar birbirleriyle konuşmak yerine, ideolojik sembollerle karşısındakini mahkûm etmeye çalıştı.

Oysa dünya, sözün ötesinde insanlık tarihinin en ciddi sıçramalarını yapıyor. Biz ise onları yakalamak bir kenara, takip etmekte bile güçlük çekiyoruz. Tıpkı ikiyüz yıl önce olduğu gibi, değişen dünyayı anlamakta ve entegrasyonda sorunlar yaşıyoruz.

Ancak, bugün kendi içpolitik kargaşalarımızla kaybedeceğimiz bir yıl, ikiyüz yıl öncekilere benzemiyor. Bugünün bir yılı, geçmişin yirmi yılına, belki de otuz yılına bedeldir.

Ne gariptir ki, sahip olduğumuz birçok değer, bulunduğumuz noktadan çok daha ileri olmamızı gerektirmektedir. Dünyada çok az ülke, bizim sahip olduğumuz kültürel değerler, yeraltı zenginlikleri ve medeniyet geçmişine sahiptir. Ne yazık ki yine dünyada çok az ülke, tüm bu değerlerine rağmen kendini böylesine içine kapamış ve kendi kendine gelişimini engellemiştir.

Saygıdeğer konuklar, yapacağımız bir atılımın bizi tüm dünyada nasıl inanılmaz bir çekim alanı haline getireceğini örneklerle açıklamak istiyorum.

Birinci yasama yılında hükümetin Meclise sunduğu ve Meclisimizde tüm milletvekillerimizin rekor düzeyde katılımıyla kabul edilen Avrupa Birliği uyum yasaları, Avrupa Parlamentosu Başkanı Sayın Pat Cox’un deyimiyle “son kırk yılın devrim niteliğindeki yasalarıydı.”

Gerçekten de bu reformlar, tam anlamıyla, Türkiye’yi bambaşka bir kimliğe bürümüş ve bir çekim alanı haline getirmiştir.

Bu yasaların çıkmasından bu yana, yani, bir yıldan daha fazla bir zamanda, Türkiye Büyük Millet Meclisini, 13 devlet başkanı ve cumhurbaşkanı, 12 meclis başkanı, 12 başbakan; grup ve komisyonlarımızı 320 uluslararası heyet ziyaret etti. Bu zaman zarfında, geliş ve gidiş olmak üzere, yaklaşık 650 uluslararası temas kuruldu. Neredeyse her gün bir yabancı heyet bize geldi ya da biz onları ziyaret ettik. Her ziyarette ülkemizi anlattık ve büyük bir kamuoyu oluşturduk. Bu rakamlar ve temaslar, seksendört yılda kırılan uluslararası bir diplomasi rekorunu göstermektedir.

Peki, doğudan batıya, Türkiye’yi tüm dünyanın ilgi odağı haline getiren şey nedir? Kanaatimce cevap şudur: Reformlarıyla özgürleşen, özgürleştikçe kendine güveni artan, kendine güveni arttıkça dünya sahnesinde daha etkin olan bir Türkiye, yeni başlayan yüzyılın parlayan yıldızı olmaya adaydır.

Değerli dinleyenler, parlayan yıldızın mimarları, devletimizin tüm organlarıdır. Başarı, birbiriyle uyum içinde çalışan devlet organları sayesinde daha da artacaktır. Türkiye, yeni yön arayışında olan dünya siyasetinde kendine hak ettiği yeri alacaktır. Bunun için, kendi iç uyumumuzu sağlamamız, başarımız için birinci derecede rol oynayacaktır.

Enerjimizi, artık anlamını yitirmiş içpolitik sorunlara değil, değişen dünyanın yeni yıldızı olmak için harcamalıyız. Enerjimizi buraya harcamalıyız; çünkü, dünya, geçen yüzyıla oranla daha büyük bir istekle yeni oluşumlar ve değişimler içindedir. Önceki yüzyılda kaçırdığımız fırsatları bu yüzyılda da kaçırsak, bu kez daha şiddetli bir kaos yaşayacağımız aşikârdır.

Son ikiyüz yılımızın en ciddi modernleşme projesi olan Avrupa Birliği üyeliği, kaçırılmaması gereken fırsatların başında gelmektedir. Bu yılın sonunda tartışma masasına yatırılacak olan üyelik statümüz için sadece sekiz ay kaldı. Bu sekiz ay, Türkiye'nin dünya sahnesindeki konumunu belirleyecek, nicelik olarak çok kısa, nitelik olarak çok önemli bir tarihî kesittir. Eğer, bizler, bu sekiz ayı yine anlamsız içpolitik sorunlarla kaybedersek, bunun, geçmişin kaç yılına karşılık geleceğini tahmin etmek bile zordur. Bu durumda, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğini önemseyen devletin bütün organları, sekiz aylık sürede daha çok açılım sağlamak için bir arada çaba göstermelidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu ortak çalışma sistemi için, bu yıl yeni bir uygulama başlatmış ve parlamenter diploması atağına geçmiştir. Meclis Başkanlığımız, komisyonlar ve milletvekillerimiz, Türkiye'nin tüm dünyaya tanıtımı ve Avrupa Birliği üyeliği için, âdeta, bir arı gibi çalışmıştır ve çalışmaktadır. Bu çalışmalar süresince, Dışişleri Bakanlığıyla koordinasyon kurulmuş ve dünyanın her yanına giden milletvekillerimiz, ortak bir siyaset dili kullanmış, ortak amaçlar ve hedefler için çaba harcamıştır.

Hindistan'dan Lüksemburg'a, Ukrayna'dan Suriye'ye, Avusturya'ya, Macaristan'a kadar ilişki kurulan tüm ülkelerle, parlamenter diplomasinin gereği olarak güçlü iletişim ağları kurulmuştur. Bu ülkelerde, reformlarımızdan hayranlıkla bahsedilmiş, tüm ülkelere, Türkiye'nin değişen yüzü ve vizyonu tanıtılmıştır.

Bu çabaların, Türkiye'nin dışpolitikasına büyük katkı sağladığı aşikârdır. Dışişleri bürokratlarımız tüm temaslarımızda aktif rol oynamış ve dışa karşı ortak bir politika sunulmuştur.

Hükümetimiz de, bizzat yönettiği dışpolitikalar konusunda, sürekli olarak Meclisimizi bilgilendirmiştir. Kimi zaman bizzat burada, Genel Kurulda, kimi zaman Meclis adına Başkanlığımıza bilgi sunulmuş, ortak dil ve ortak çalışma adına güçlü bir diyalog zemini oluşturulmuştur.

Bu ortak çalışma ağına, Sayın Cumhurbaşkanımız da bizzat katılmış, Parlamentomuzun konuğu olarak ülkemize gelen meclis başkanlarının neredeyse tümünü kabul ederek, devletimizin temsil makamı olarak güçlü mesajlar vermiştir.

Tüm bu ortak çalışmalar, katlanarak büyüyen bir hızla, uluslararası diplomaside, bize pozitif bir enerji olarak geri dönmüştür. Kendi içimizde yarattığımız bu güçlü enerji sayesinde, kısa bir süre önce Avrupa Birliği üyeliğimize karşı çıkan ülkeler, bugün üyeliğimizi destekler duruma gelmişlerdir.

Saygıdeğer konuklar, demek ki, devletin organları içindeki uyum gücümüzü ve hızımızı artırmaktadır. Ülkemizin kalbi, halkın temsil makamı ve millî iradenin kullanıldığı tek çatı olan Türkiye Büyük Millet Meclisi etrafında -tıpkı seksendört yıl önce olduğu gibi- kenetlenmenin, Türkiye'nin önünü açacak çok önemli atılım olacağı kanaatindeyim. Zira, millî iradenin gücünü artırmak demokrasimizi güçlendirecek, güçlü bir demokrasi ise ülkemizin etkinliğini çoğaltacak ve halkımızın mutluluğunu sağlayacaktır. Saygın ve itibarlı bir Meclisle yol alan Türkiye, yeni yüzyılın parlayan yıldızı olmak için hiçbir engel tanımayacaktır.

Siz değerli milletvekillerimizin bu süreçte hayatî rol oynadığının bir kez daha altını çizmek istiyorum. En başta yasama ve denetim faaliyetlerinde büyük bir performans gösterdiniz. Toplumun sorunlarını, tarım alanlarından sokak çocuklarının sorunlarına kadar araştırma komisyonlarında gündeme alarak, Meclisimizin ülke sorunlarına gösterdiği duyarlılığı ortaya koydunuz. Türkiye'nin en ciddi problemi olan yolsuzluklar konusunda gösterilen duyarlılıklar da en dikkate değer çalışmaydı.

Öte yandan, temsil ettiğiniz Yüce Milletin iradesi sizlerin eliyle ülke yönetimine yansımakta, bir anlamda, egemenlik hakkı sizler eliyle sisteme dahil olmaktadır. Egemenlik hakkını kullanmak, ülkenin geleceğine hükmetmektir. Bu nedenle, varlığınızın ne büyük bir anlam ifade ettiğini, ne denli saygın bir makamda bulunduğunuzu hatırlatmama gerek olmadığını düşünüyorum. Zira, sizler, gösterdiğiniz olgunluk, davranış ve çalışma temposuyla, bu Meclisin saygınlığını, itibarını her

geçen gün yükseltmektesiniz. Yapılan tüm anketlerde bu davranışlarınız ve tutumunuzun halkımızda ne denli büyük bir kabul gördüğü, en güvenilir kurumlar sıralamasında yüksek sıralara çıkmamızdan anlaşılmaktadır.

Bu arada, en insanî sorunlarımızda, en zayıf noktalarımıza dokunulsa bile, hepimizin, başta kendim olmak üzere, bu saygınlığa gölge düşürecek davranışlardan kaçınması gerekir. Zira, Meclisin itibarı, hepimizin kişisel önceliklerinden daha kıymetlidir.

Saygıdeğer milletvekilleri, değerli dinleyenler; yarın kardeşlerimizin yaşadığı Kıbrıs'ta halk iradesinin tecelli etmesine şahit olacağız. Kıbrıslı Türk kardeşlerimiz, belki de tarihî geçmişlerinin en önemli dönemecindeler. Yarın, yaşamlarına bundan sonra nasıl devam edeceklerine karar verecekler.

Kıbrıslı kardeşlerimizin kendi oylarıyla kendi geleceklerine hükmetmeleri demokrasi açısından bir kazanımdır. Hür iradeleriyle, hür fikirleriyle, nasıl bir gelecekte yaşamak istediklerine karar verecek Kıbrıs Türk toplumunun, en doğru tercihi yapacağına inanıyorum.

Türkiye, Kıbrıs sürecinde üzerine düşen her şeyi yapmıştır. Gücü ve imkânları nispetinde uluslararası diplomaside yapılan girişimlerin gelinen noktada başarı olduğu kanaatindeyim. Kıbrıs konusunda Meclisimiz, hükümetimiz ve devletimizin tüm organları sorumluluk bilinci içinde üzerine düşen görevleri tamamlamıştır. Artık, her şey Kıbrıslı soydaşlarımızın vereceği karara bağlıdır.

Herkesin, yarın yapılacak referandumdan ne çıkarsa çıksın, sonucu saygıyla ve olgunlukla karşılaması gerekir. Zira bu, halkın kararıdır ve her şeyin üstündedir.

Değerli Milletvekilleri, bugün, bizim için en heyecanlı gündür, bizim bayramımızdır. 84 üncü yaşını dolduran Meclisimizin doğum gününü en coşkulu bir şekilde kutluyoruz.

Bu yıl farklı ve yeni etkinliklerle millî egemenliğimizin ilan edildiği günü kutlamaya çalışıyoruz. Amacımız, gelecekte her şehirde, hatta halkın yaşadığı en küçük yerlerde bile millî egemenlik coşkusu milletimizle birlikte kutlamaktır. Zira, millî egemenlik hakkını kullanmak ve özgür bir meclise sahip olmak o kadar kolay elde edilen bir hak değildir. Millî egemenliğin ne kadar önemli olduğunu, onu kaybettiğimiz günlerde çok iyi anlamıştık. Şimdi ona sahipken, onun önemli olduğunu ve kıymetini daha çok vurgulamalıyız.

Geleceğin, tıpkı ilk Meclis milletvekillerinin dediği gibi, ı ışık saçan, bolluk içinde yaşayan bir Türkiye'yi getireceğine inanıyorum. Yeni Türkiye, çocuklarımızın, tam demokratik bir Anayasa, tam demokrasi, insan haklarının tümünden doyuya faydalandığı bir ülke olmalıdır; bunu gerçekleştirecek olanlar da siz değerli milletvekillerimizsiniz; o zaman, çocuklarımızın böyle bir ülkede yaşaması için gereken her türlü cesur adımı atmalısınız. Eğer, bugün, seksendört yıl geçmesine rağmen, hâlâ, bu Meclisi kuranları hayırla, minnetle anıyorsak, bu, onların seksendört yıl önce cesaretle aldıkları kararlar yüzündendir. O dönemin siyasetçileri, başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, yaşamlarının en cesur kararlarını alıp bu Meclisi amasalardı, bugün, bizler böyle bir yaşam içinde olmayacaktık. şimdi, eğer sizler de seksendört yıl sonra büyük bir saygı, minnet ve hayırla anılmak istiyorsanız, özgürlüğümüzün, tam demokrasinin önünü açacak cesur kararlar alınız. Kısa politik çıkarlar, geçici faydalar ve tarihe takılmış kalmış prangalar, sizin bu cesur kararları almanıza engel olmasın.

Saygıdeğer dinleyenler, konuşmamı tamamlarken, Allah'tan, bu Meclisi kuranlara rahmet diliyorum. Kurulduğu günden bugüne Meclisimizde görev yapan, bu Meclisin çalışmasına katkıda bulunan, fikir üreten, oy veren ve Meclisimiz için katkıda bulunan tüm milletvekillerini, çalışanlarını hayırla ve hürmetle anıyor, vefat edenlerine rahmet diliyorum.

Bugün, bu Genel Kurulu teşrif eden siz değerli milletvekillerimizi, konuklarımızı, bayramımıza ortak oldukları için, sevincimizi paylaştıkları için hürmetle ve saygıyla selamlıyorum.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 85'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

3

Birleşim:

88

Tarih:

23.04.2005

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
BÜLENT ARINÇ**

Saygıdeğer milletvekilleri, bugün, 23 Nisan 2005; Meclisimizin açılışının 85 inci yılı. Onurla ve gururla yaşadığımız bu 85 inci yılın, milletimize ve Meclisimize hayırlı olmasını diliyorum.

Milletlerin övünç duydukları tarihler vardır. Bunlar, sadece rakamlardan, harflerden ibaret değildir. Bu rakamlarda gizlenmiş, milletlerin karakterleri, mücadele azmi ve kahramanlıkları vardır. 23 Nisan 1920, bizim onur duyduğumuz tarihler içerisinde en anlamlı olanlardan biridir. Bu tarih, bir milletin kendi kaderine hâkim olmak için başlattığı büyük yürüyüşün ilk adımıdır. Millet iradesi, o günden sonra, ülkenin geleceğini yöneten, hayatının akışını değiştiren bir merkez oldu. Sanırım, bu tarihin bizi bu kadar etkisi altına almasının en önemli nedeni, büyük bir bunalım içinde olan milletin, yeniden doğmak için, tek çatı altında toplanmasıdır. Zira, o çatı altında toplanan Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk ve kahramanları, Kurtuluş Savaşını yönetmiş, ülkeyi özgürleştirmiş ve ardından cumhuriyeti ilan etmiştir. İşte, 23 Nisanı, bizim açımızdan, gurur veren ve en kıymetli tarih haline getiren sebep de budur. Ülkenin

bütün çehresini ve kaderini, o gün bir çatı altında toplanan kahramanlar, bütünyle değiştirmiştir. Onları görüp, hürmetlerimizi iletmeyi çok isterdik hepimiz; buna imkân yok, biliyorum; ancak, onlara olan özlemimizi biraz olsun giderecek insanlar var burada. Şu anda, o büyük kahramanların bir kısmının çocukları -ki, 29 arkadaşımızdır- evlatları ve eşleri buradalar ve Genel Kurulumuzu izliyorlar. Onlara, babalarının ne kadar büyük kahramanlar olduğunu bir kez daha hatırlatıyor ve Yüce Meclisimiz adına, kahramanlarımızın hatırası önünde saygıyla eğildiğimizi ifade ediyorum.

Sayın milletvekilleri, bu onur veren tarihi en görkemli şekilde kutlamak için, 2005'i "Millî Egemenlik Yılı" ilan ettik. Hepinizin yakından takip ettiği onlarca etkinliğimizle, 85 inci yılımıza yakışır bir kutlama sürdürüyoruz. Bakanlıklarımız, valiliklerimiz, belediyelerimiz, kaymakamlıklarımız, sivil toplum örgütleri, özel kuruluşlar, basın-yayın organlarımız, büyük bir katılımı bu coşkuymuza ortak oldular.

Şu anda, Türkiye'nin dört bir yanında, son yılların en büyük kutlama programı sürüyor. Daha dün, bu Genel Kurul Salonumuzda, Türkiye Öğrenci Meclisi toplandı. Neredeyse 12 000 000 öğrencinin oy kullandığı bir seçimi başarıyla kazanan 81 ilin meclis başkanı, Türkiye Öğrenci Meclisi Başkanını seçti ve görüşmeler sonunda bir sonuç bildirgesi yayınladı. Geçen yıl, Millî Eğitim Bakanlığımızla beraber başlattığımız bu projemizde, çocuklarımızın ne kadar bilinçli ve ne kadar enerji dolu olduklarını gururla izledik. Milyonlarca öğrencimiz, muhtarlarımız, yerel yönetimlerimiz, özel sektörümüz, bağımsız kuruluşlarımız tek tek bu coşkulu Millî Egemenlik Yılı'nı kutluyor. Önceki gün yaktığımız Millî Egemenlik Meşalemizle birlikte şimdi tüm yurttaki birer manevî egemenlik meşalesi yakıldı ve bütün dünyaya bu ülkede millet iradesinin hâkim olduğu bir kez daha duyuruldu. Coşkuymuza katkıda bulunan herkese Yüce Meclisimiz adına teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, seksenbeş yıllık tarihimizde hepimizi duygulandıran, bazen üzen, gurur veren olaylar yaşadık. Kanaatimce, bu olayları soğukkanlı bir şekilde gözden geçirmeli ve geçmişten dersler çıkarmalıyız. Sadece hamaset yaparak geçmişimizi gereksiz yere yüceltmemizin bize bir faydası olmadığı gibi, öte yandan, karamsar bir şekilde seksenbeş yılda hiçbir şey yapılmadığını da söyleyemeyiz.

Tarihi, bir daha acı olaylarla tekrür etmemesi için bulunmaz bir fırsat olarak görmeli ve geleceğimizi aydınlatmak için kullanmalıyız. Gerçek şu ki, seksenbeş yılda büyük mesafeler katettik. Neredeyse her şeyini

kaybetmek üzere olan bir ülkeden, bugün, çok şükür ki, dünyanın saygın ve sayılı ülkelerinden birisi olduk; ancak, halen sahip olduğumuz potansiyeller, tarihî güç, kültürel zenginlik ve genç nüfusumuzla haketmediğimiz yerde olduğumuz anlaşılıyor.

Türkiye'nin, bugün, bölgesinin en güçlü, dünyada sözü geçen ve dünya siyasetine yön veren bir ülke konumunda olması gerekirdi; maalesef, şu anda henüz bu konumda değiliz. Bunun sebeplerini tartışmalıyız; her zaman söylediğimiz gibi, cesurca tartışmalıyız hem de. Kendimizi yenilememiz ve daha da güçlü hale gelmemiz için fikir tartışmalarına ihtiyacımız var. Her ne kadar bu tartışmalardan korkanlar, başka yerlere çekenler olsa da, bundan vazgeçmemeliyiz. Gözlerini kapatanlar, sadece kendilerine gece yaparlar. Bir mahkeme içtiğinde söylendiği gibi, "toplumu şok edecek derecede fikirler beyan etmek" bile bazen o toplumun faydasına olur.

Sayın milletvekilleri, gelecekte dünya sahnesinde etkin olacak bir Türkiye hazırlamalıyız. Bunu, 23 Nisanın sahibi çocuklarımız için yapmalıyız. Kendimizden vazgeçerek, fedakârlık yaparak, kişisel isteklerimizi unutarak bunu gerçekleştirmeliyiz. Tıpkı seksenbeş yıl önce, kendilerini feda ederek, hayallerindeki bir ülkeyi kurmak için ilk Meclisi açan vatanperver kahramanlarımız gibi.

Türkiye, ayaklarına yapıştırılmış prangalardan kurtulmalıdır. Geleneksel korkular, tarihî kalıplar, ideolojik saplantılar, aşırı akımlar bu prangalarımızın bazılarıdır. Daha yükseğe çıkmamıza, daha da görkemli bir ülke olmamıza engel olan bu prangalardan kurtulmak için yapacağımız tek şey, seksenbeş yıl önce olduğu gibi, ortak bir bilinç ve ortak hedef üzerinde ittifak etmektir. Bugün içinde yaşadığımız toplumsal sorunlarımızın çözümünün de ancak bu şekilde gerçekleşeceği kanaatindeyim. Vatanperver her bireyin bu ortak bilinç ve ortak hedefe kilitlenmesi halinde, Türkiye'nin yükselişini engelleyecek hiçbir gücün olmayacağına inanıyorum.

Sayın Milletvekilleri, bu ortak bilinç ve ortak hedef için ilk adımı atacak olan yer burasıdır; yani Yüce Meclisimizdir. Biz, her zaman milletvekillerimizin topluma öncü ve liderlik etme rolü olduğunu ifade ediyoruz. Sadece siyasette değil, toplumu ilgilendiren her alanda çözüm üreten ve önce ülkesinin çıkarını düşünen milletvekilleri olarak, bu konuda da adımı ilk biz atmamız. Milletimize yeni hedefler, yeni açılımlar, yeni vizyonlar göstermek bizim görevimizdir. Meclisimiz, bu tarihî misyonunu bir kez daha tereddüt etmeden yerine getirmelidir.

Bugün 85 inci yılımızda Meclisimiz, yeterli güçte ve kararlılıktadır. Avrupa Birliği hedefimizde lokomotif görevi yapan, son kırk yılın devrim niteliğinde reformlarını gerçekleştiren Meclisimiz, kendi milletinin değişim taleplerini de yerine getirecek güçte ve kararlılıkta olmalıdır.

Yıllarca geleneksel korkuların arkasına gizlenen bu sorunları tek tek çözen ve büyük cesaretle adım atan Yüce Meclis, şimdi halkımızın huzuru ve mutluluğu için de cesur adımlar atmalıdır. Bu Mecliste, tıpkı Avrupa Birliği konusunda olduğu gibi bir mutabakat sağlandığında, şu anda aşılamaz gibi duran sorunların hepsi kolaylıkla çözülecektir ve bu sorunlarımızı çözdüğümüzde ayaklarımızda bizi tutan, koşmamızı, yükselmemizi engelleyen prangalardan kurtulmuş olacağız.

Peki, bu mutabakatı sağlamamıza engel olan şey nedir?

Sosyal yaşamda, fikir özgürlüğünde, inanç özgürlüğünde, dışpolitikada, ekonomik alandaki sorunların muhatabı sadece hükümet midir?

Bizim kanaatimize göre sadece hükümet değil, bu tür önemli sorunların muhatabı aynı zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Bu ülkede fikir özgürlüğünde, inanç özgürlüğünde, dışpolitikada, halkı ilgilendiren sosyal alanlarda aşılamayan bir sorun varsa, muhalefetiyle ve iktidarıyla bu Meclis de kendini yükümlülük altında hissetmelidir ve tıpkı Avrupa Birliği konusunda elde edilen başarıda nasıl Yüce Meclisimiz en büyük paya sahipse, bu iç sorunlarımızın çözümünde de Yüce Meclisimiz yine en büyük paya sahip olacaktır.

Milletimiz büyük beklentiler içindedir. Yakaladığımız istikrar sorunlarımızı aşmamız için önemli bir avantajdır. Bu Mecliste, her geçen gün artan saygınlık, itibar ve kalite, sorunlarımızı aşmamıza yeterli gücü veriyor.

Yapmamız gereken; parti gözetmeksizin, kişisel çıkarlarımızı unutarak, sorunlarımızı çözmek için bir araya gelmektir. O zaman, etnik kimlikleri yücelten akımlar, huzursuzluk yaratan toplumsal olaylar, ekonomimizi etkileyen spekülasyonlar, toplumumuzu mutsuz yapan yasaklar ve dış dünyada zora sokan krizlerden rahatlıkla kurtulabileceğiz.

Sayın milletvekilleri, sözde Ermeni soykırımına karşı Meclisimizin gösterdiği ortak tepki, özlediğimiz ortak bilinç ve ortak hedef için güzel bir örnektir.

Muhalefet ve iktidar milletvekillerimiz, sözde bu soykırım iddiaları için ortak hareket etme kararı almış, deklarasyon yayınlamış, İngiltere Parlamentosuna bir mektup göndermiştir. Bunun yanı sıra, konferanslar, uluslararası lobi çalışmaları ve benzeri faaliyetler hep beraber yapılmıştır, yapılmaktadır.

Hepimiz o zaman fark ettik ki, Meclisimizin mutabakatla attığı bir adım, hem sorunlarımızı çözmemize yardım etmekte hem de tüm dünyada daha büyük bir dikkatle izlenmektedir.

Bu vesileyle, yarın, 24 Nisan tarihi nedeniyle çeşitli ülkelerde yapılacak sözde Ermeni soykırımı etkinliklerine de değinmek istiyorum.

Meclisimizde temsil edilen tüm partilerin ve milletvekillerimizin ortak ittifakıyla açıklanan bildirinin tüm dünya tarafından bir kez daha ve dikkatlice okunmasını istiyoruz.

Bizim, tarihimizde sakladığımız ya da bizi utandıracak hiçbir şey yoktur

Daha önce olduğu gibi, bir kez daha, tüm tarihçileri, arşivlerimizi incelemeye davet ediyoruz.

Ermenistan Hükümetini, kendi tarihçileri ile Türk tarihçilerinden oluşacak bir komisyon kurulması için işbirliğine davet ediyoruz.

Türkiye, Meclisiyle, hükümetiyle, son derece açık, iyi niyetli ve sorunun çözümünden yana tavır almıştır.

Tüm işbirliği çağrılarımıza, iyi niyetimize ve tüm şeffaf davranışlarımıza rağmen, sözde Ermeni soykırımı konusunda karşı taraftan iyi niyet belirtisi olabilecek bir adım şu ana kadar görülmemiştir; bu da, bizim haklılığımızı ve kendi tarihimize olan güvenimizi göstermektedir.

Tüm bunlara rağmen, sözde Ermeni soykırımı konusunda bir karar almayı düşünen ülkeler varsa, onlara, Meclisimiz adına bir hatırlatmada bulunmak istiyorum.

Tarihimizde bizi mahkûm ettirecek hiçbir ayıbımız yoktur. Buna rağmen, bize, bu yolla baskı yapmak isteyen ülkelerin, Yüce Meclisimizin, ülkesinin onuru, gururu ve milletinin şerefini korumak için tarihinde hiçbir zaman tereddüt geçirmediğini bilmelerini isterim.

Saygıdeğer milletvekilleri, 23 Nisan gününün sahibi çocuklarımız için birkaç cümleyle düşüncelerimi ifade ederek konuşmamı tamamlamak istiyorum.

Geleceğimizin umut veren küçük yürekleri, gözlerinde büyük bir ülkenin vatanperver ışıltılarını okuduğumuz çocuklarımız; biliniz ki, sizin tarihinizde utanılacak bir gün bile yaşanmamıştır. Bu büyük ülkenin onurlu tarihi, tüm insanlığa ışık tutacak medeniyet parıltılarıyla doludur. Bin yıllık tarihimiz, kurduğumuz imparatorluklar, devletler, insanlığa hep büyük katkılar sağlamıştır. Bu millet, yüzyıllarca, başka milletlerle bir arada, barış içinde yaşamıştır. Biz, bunu, geleneklerimizden, büyük dinimizden, tarihimizden öğrendik. Bundan sonra da birlikte yaşamaya açığız, yeter ki bizimle barış içinde, bir arada olmak isteyenlerin niyetleri de aynı olsun.

Size güzel bir ülke bırakmak için Yüce Meclisimiz geceli gündüzlü çalışıyor. Geleceğin ülkemiz için umut verici olduğunu bilin. Kendinize güvenin, Meclisinize güvenin, devletinize güvenin. Kararlı bakışlarınızı ufuklardan hiç indirmeyin. İnancınızı, özgür fikirlerinizi, demokrasi bilincinizi koruyun. Aile kurumunun önemini unutmayın, sağlam dostluklar edinin ve geleceğin sahibi olduğunuzu hiç aklınızdan çıkarmayın.

Sayın milletvekilleri, Milli Egemenlik Yılımız kutlu olsun.

Milli Egemenlik Bayramımız tüm halkımıza kutlu olsun.

Bugünlere gelmemize neden olan, başta İlk Meclisimizin kurucuları ve Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal ve arkadaşlarına Allah'tan rahmet diliyor, minnet ve şükranlarımı sunuyorum.

Onların şu anda bizi ziyaret eden ve edemeyen çocuklarına uzun ömür diliyorum.

Daha nice seksenbeş yıllar bu millet iradesini coşkuyla kutlamak ümidiyle, hepinize saygılar sunuyorum.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 86'ncı yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

4

Birleşim:

92

Tarih:

23.04.2006

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
BÜLENT ARINÇ**

Saygıdeğer milletvekilleri, 23 Nisan 1920 yılında açılan Türkiye Büyük Millet Meclisinin 86 ncı yıldönümünü kutluyoruz. Millet iradesinin temsil makamı olan Meclisimiz daha nice 86 yıl halkımızı onurla temsil etmeye devam edecektir.

Açıldığı yıldan itibaren ülkenin kaderine el koyan, Kurtuluş Savaşını yöneten, cumhuriyeti ilan eden, devrimler gerçekleştiren Meclisimiz, bu özellikleri nedeniyle dünya parlamentoları arasında müstesna bir yere sahiptir. Bu müstesna Meclisi bize kazandıran, bağımsızlık savaşımızın komutanı, ilk Meclis Başkanımız, cumhuriyetimizin kurucusu Yüce Önder Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarını, sözlerimin hemen başında minnetle anıyor, onların emanetini ilelebet koruyacağımızı ifade etmek istiyorum.

Savaşı yöneten bu Meclis, hemen ardından büyük bir kalkınma hareketi başlatmış ve devrim niteliğinde kanunlar çıkarmıştır. Böylece, her yanı işgal edilmiş topraklardan yeni bir ülkenin inşasını gerçekleştirmiştir. Bu yönüyle, Meclisimiz, o dönem için, fonksiyonu ve gücü bakımından son derece etkin ve dinamiktir.

1961 Anayasasıyla, Meclisimizin kullandığı yetki, görev ve fonksiyonların bir kısmı diğer erklerle devredilmiştir. Yasama, yürütme ve yargı arasında kuvvetler ayırımı yapılmış; eşitlik, güç paylaşımı ve denge sağlanmaya çalışılmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye'nin geçirdiği birtakım olağanüstü şartlarla, kuvvetler ayırımında bir denge sorununun oluştuğunu kabul etmek gerekir. Bugün tüm dünyada geçerli olan parlamenter sistemin genel kuralları ülkemizde uygulansa da, Meclisimizin fonksiyonu, gücü ve yetkileri kısmen erozyona uğramıştır. Yine de Meclisimiz, kendi uhdesinde tuttuğu yasama ve denetim faaliyetlerini bugüne kadar başarıyla sürdürmüş ve diğer erklerin görev alanlarına müdahil olmaktan titizlikle kaçınmıştır.

Ancak, bugün, Meclisimiz, asıl görevi olan yasama ve denetim faaliyetlerini yaparken, diğer erklerden birtakım eleştiriler geldiğini görmekteyiz.

Meclisimizde kurulan araştırma komisyonları görevlerini Anayasanın 98 inci ve İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddelerine dayanarak gerçekleştirmektedir. Araştırma komisyonlarının çalışmaları, milletimiz adına kullanılan bir denetim ve bilgi edinme hakkıdır. Komisyonlarımızın çalışmaları yargılama anlamına gelmediği gibi, yargının çalışma alanlarıyla da çakışmayan bir bilgi edinme faaliyetidir ve her yönüyle, Anayasanın 138 inci maddesine aykırı değildir. Bu nedenle, komisyon çalışmalarının yargı erkine bir müdahale olduğu iddiası, hukuk temelli bir eleştiri değildir.

Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye'de darbeler döneminin başlangıcı kabul edilen ve bürokratik iktidarın güçlendiği 1960 yılından itibaren, Meclisimizin gücü, yetkisi ve fonksiyonu, bu tür hukukî temellere dayanmayan eleştirilerle daraltılmaya çalışılmaktadır. Anayasayı ve tüm kanunları yapan, cumhurbaşkanını seçen, hükümeti içinden çıkaran ve aynı zamanda denetleyen, savaş kararını alan ve ülkenin geleceğine yön veren bir kurumun, bugün, sahip olduğu gücü ve yetkiyi tam olarak kullandığı tartışmalıdır. Kimi zaman çok önemli mekanizmaların dışında bırakılan Meclisin fonksiyonları daraltılmıştır.

Örneğin, ülkenin iç ve dış siyasetine çok büyük etkisi olan ve «gizli anayasa» diye kabul edilemez bir tanımlamayla anılan millî güvenlik siyaset belgesinin hazırlanılmasında, Meclisimiz ve ilgili komisyonlarımız tamamen devredışıdır. Açıklanması ve yayınlanması tamamen yasak olan bu belgenin, son haline karar verildiği günün hemen ertesinde gazete

manşetlerinde yer alması son derece dikkat çekicidir. Yine bu belgeden yola çıkılarak hazırlanan iç güvenlik strateji belgesinin, çete kurmaktan yargılanan kişilerin arşivinden çıkması, ne yazık ki, devlet ciddiyetiyle hiçbir şekilde bağdaşmamaktadır.

Bu belgenin, Meclisimizin bilgisi ve denetimi haricinde hazırlanması, Parlamentomuzun fonksiyonunun ve millet iradesine verilen değerin ne durumda olduğunu göstermektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, demokratik bir ülkede “gizli anayasa”, “kırmızı kitap”, “derin anayasa” gibi tabirler, asla kabul edilemez kavramlardır. Bu kavramlar, gizli, antidemokratik bir yönetimin iktidarda olduğunu ima eder. Türkiye Cumhuriyetinin ve hepimizin tek bir anayasası vardır ve yürürlüktedir.

Millî güvenlik siyaset belgesi için kullanılan gizli anayasa gibi bir tanımın bazı çevreler tarafından üretildiğini ve resmî bir tanım olmadığını biliyoruz. Ancak, böylesine bir tanım, eğer, kamuoyu tarafından kullanılıyor ve buna ciddi itirazlar gelmiyorsa, bu, bazı kişilerin bilinçaltında ülkemiz için nasıl bir yönetim isteği olduğunu göstermektedir.

Maalesef, her dönemde, ülkemizin en önemli konusu olan Cumhurbaşkanlığı seçimi için yaşanan tartışmalarda, bazı kamuoyu önderleri ve siyasetçilerin ifadeleri, bilinçaltında “gizli bir anayasa” olduğunu ve buna göre hareket ettiklerini ortaya koymaktadır.

Yeri gelmişken, Sayın Cumhurbaşkanımızın görev süresinin bitmesine uzun bir zaman varken, yeni cumhurbaşkanının kim olacağını ve nasıl seçileceğini yoğun bir şekilde tartışmanın, Sayın Cumhurbaşkanımıza karşı bir nezaketsizlik olduğunu belirtmek isterim. Bundan üzüntü duymama ve bu tartışmalara girmekten imtina etmeme rağmen, yine de, tartışmalarda, bazı kişilerin Meclisimizle ilgili beyanlarındaki yanlışlığa burada değinmeyi, Meclis Başkanı olarak bir görev sayıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, ülkemiz, Meclisimizin çıkardığı bir Anayasayla yönetiliyor. Tüm kanunlarımız bu Anayasaya uygun çıkarıldığı gibi, yargı ve yürütme de, yine mevcut Anayasamıza göre görevlerini sürdürmektedir. Bu durumda, mevcut Anayasamıza göre, yeni cumhurbaşkanının hangi özelliklerde olması gerektiği, Meclisimiz tarafından nasıl ve ne zaman seçileceği açıkça ifade edilmiştir ve bu, herkesin malumudur.

Buna rağmen, mevcut Anayasamız açısından hiçbir sorun yokken, yeni cumhurbaşkanını bu Meclisin seçip seçemeyeceğini tartışmak, Meclisimizin meşruiyet sorununu gündeme getirir ki, bu, asla kabul edilemez bir durumdur.

Ülkemizin yönetilme biçimi, erkler arasındaki gücün kullanımı, meşruiyetlerin dayanak noktaları tartışma götürmez bir şekilde nettir. Bu konu, Anayasamızın “Başlangıç” bölümünde “kuvvetler ayrımının, devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medenî bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu” açıkça ifade edilmiştir.

Bu net açıklamaya rağmen, bazı kurumlar, kendilerinin öncelikli olduğunu, hatta, daha üstün olduğunu düşünebilmektedir. Hatta, bazı kurumlar, reform çalışmalarına karşı direnmektedirler.

Saygıdeğer milletvekilleri, 23 Nisan 1920 yılında açılan Türkiye Büyük Millet Meclisinin 86 ncı yıldönümünü kutluyoruz. Millet iradesinin temsil makamı olan Meclisimiz, daha nice 86 yıl, halkımızı onurla temsil etmeye devam edecektir.

Açıldığı yıldan itibaren ülkenin kaderine el koyan, Kurtuluş Savaşı'nı yöneten, cumhuriyeti ilan eden, devrimler gerçekleştiren Meclisimiz, bu özellikleri nedeniyle dünyada takdir görmektedir.

Ne ilginçtir ki, artık işlevini yitirmiş, yıllardır sorun üreten bazı kurumların kaldırılması, bu kurumlardan ve elitist antireformculardan gelen tepkiler nedeniyle gerçekleştirilememiştir. Halkın büyük çoğunluğunun istediği bu değişikliğe karşın, yürütmenin de, azınlık antireformcuların talebini önceleme, ayrıca üzerinde düşünülmesi gereken bir konudur.

Yüce Meclisimiz, 84 yıl önce saltanat kurumunu kaldırmıştır; ancak, ne var ki, bugün, ülkede, bu kez kurumların saltanatı hüküm sürmektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, özgürlüklerin genişletilmesinde, yasakların kaldırılmasında ve demokratikleşmede temel iki zorunluluk vardır: Birincisi, Anayasaya uygun olarak Meclisin karar alması; ikincisi ise, milletin mutabakatıdır.

Yeni bir düzenleme yapılırken veya Anayasa değişikliğinde, kurumların görüşünü almak başka bir şeydir, kurumların mutabakat şartını aramak başka bir konudur. Dünya üzerinde, daha çok demokrasi için

sadece kurumların mutabakatını arayan demokratik bir ülke örneği yoktur. Türkiye’de doğal bir durummuş gibi gösterilen bu tutumun, demokrasi anlayışımızı, özgürlüklere yaklaşımımızı ve hukuka olan inancımızın nasıl olduğunu açıkça gösterdiği inancındayım.

Büyük Önder Atatürk’ün “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir” sözünü hayata geçirmek için, bu Meclis, saltanat kurumunu kaldırmış, düşmana karşı savaş vermiştir. Bundan sonra da, bu ilke doğrultusunda, Meclisimiz, görevini kimseye bırakmadan sürdürmeye kararlıdır. Anlaşılmaz bir şekilde, özgürlüklerin genişletilmesi, yasakların kaldırılması için yıllarca bu kurumların mutabakatı beklenir olmuştur. Ancak, bazı kurumlar, katılımcı demokrasinin gereği olan ortak akılda buluşmak bir yana, görüş alışverişi için oluşturulan zeminleri bile reddetmektedir. Bu durumda, bazı kurumların, katılımcı demokrasi yerine... Türkiye için uygun gördüklerini iddia etmeleri, çok da dayanaksız olmayacaktır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bugün, özgürlüklerin genişletilmesi için güçlü bir anayasa değişikliği, artık, zorunlu hale gelmiştir. Tartışılan tüm konuları içine alan, daha özgür, daha demokrat, daha güçlü, daha mutlu bir Türkiye’nin inşasında gereken anayasa değişikliği için ortak bir akıl oluşturmak gerekir. Tüm kurum, kişi ve kuruluşlar, bu değişiklik için görüşlerini özgürce ifade etmelidir. Ancak, bir mutabakat aranacaksa, sadece, Yüce Meclis çatısı altında, halkı temsil eden milletvekillerinin mutabakatının aranması gerekir. Eğer, burada bir mutabakat sağlanamazsa, gidilecek bir tek merci vardır, o da Yüce Milletimizin iradesidir.

Saygıdeğer milletvekilleri, Yüce Meclisimiz çatısı altında çıkarılan kanunlar tartışılırken pek çok meselenin rejim tartışmasına çekilmesi, her geçen gün artmaktadır. Tarım alanında yapılacak bir düzenleme, Belediyeler Kanununda yapılacak bir değişiklik, hayvancılık, turizm ve benzeri onlarca konu tartışılırken, konu aniden birileri tarafından rejim tartışmalarına getirilmektedir. Son olarak, önemli konumdaki bir siyasetçinin, İstanbul’da bir eğlence merkezinin insanların ölümüne neden olan kaçak yapılarının yıkılmasını, “rejimden ideolojik intikam almak” olarak değerlendirmesi, durumun trajikomik yanını en çarpıcı şekilde ortaya koymaktadır.

Türkiye’nin bir rejim sorunu yoktur. Türkiye, rejiminin cumhuriyet olacağına, demokrasi olacağına bundan 83 yıl önce karar vermiştir. Bugün de Meclisiyle, hükümetiyle ve tüm organlarıyla aynı kararlılıkla yoluna devam etmektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, ülkenin rejimine karşı bu kadar güvensiz olunamaz. Türkiye'nin rejimi, her konu tartışıldığında sarsılacak, etkilenecek kadar zayıf değildir. Hiç kimse, cumhuriyetten, demokrasiden, temel özgürlüklerden vazgeçme niyetinde değildir. Dolayısıyla, ülkede bir rejim sorunu değil, rejimin sahibi olma tartışması vardır. Ülke yönetiminde inisiyatif alanlarını genişletme ya da sahip oldukları gücü kaybetmeme tartışmaları vardır. Laikliğin, Yüce Önder Atatürk'ün, cumhuriyetin, bayrağın, rejimin sahibi milletin ta kendisidir. Milletin temsilcileri olan bizler, tüm bu değerlere bağlı kalacağımıza, sahip çıkacağımıza milletvekili olduğumuzda yemin ettik. Bugüne kadar, bu yeminimize muhalif bir tek davranış dahi bu Yüce Meclisimiz içinde vuku bulmamıştır. Dolayısıyla, milli değerlerimizin sahibi bir kesim, bir grup değil, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları olan herkeştir.

Milletimiz, ulusal ortak değerlerin sahibidir ve kendi içinde büyük bir hoşgörüyü yaşamaktadır. Toplumumuz etnik kimliğine, inancına, kültürüne göre kimseyi dışlamamakta ve bir arada barış içinde yaşamaktadır.

Ayrıca, Avrupa Birliği müzakerelerini sürdürdüğümüz bugünlerde, hâlâ, rejimin tehlikede olduğundan bahsetmek, hele, bu tehlikenin Avrupa Birliğine üye olmak için bütün dönemlerden daha çok gayret sarf eden, bunda da başarılı olan Meclisimizin, milletvekillerimizin eliyle geleceğini iddia etmek, her açıdan dayanaktan yoksundur.

Saygıdeğer milletvekilleri, tartışmaların odağında yer alan ve neredeyse tüm fikir ayrılıklarının gelip dayandığı bir başka konu da laiklik ilkesidir. Açıkça belirtmeliyim ki, Anayasamızın değiştirilemez maddesi olan laiklik ilkesine, Türkiye'de karşı çıkan kimse yoktur. Bütün tartışmalar, laiklik ilkesinin farklı yorumlanmasından kaynaklanmaktadır. Bu yorum farkı nedeniyle, kamusal alanda her dönemde farklı uygulamalar yapılmış ve tartışma yaşanmıştır. Kamusal alan, yurttaşların ortak meselelerini eşit ve özgürce tartıştığı alandır. Dolayısıyla, her bireyin, ayırım yapılmadan haklarının korunduğu, haklardan yararlandığı ve kendilerini özgür hissettiği bir alandır. Bu alanı güvence altına almak ve tüm yurttaşlarına eşitçe kullanım hakkı sağlamak devletin görevidir. Kamu yararı, devletin değil, halkın yararına doğru genişletilmelidir. Devlet, kamusal alanın sahibi değil, koruyucusudur. Bu koruyuculuk, oradaki eşitliğin, adil paylaşımın ve hizmetlerin her birey tarafından kullanılmasını sağlamaktır. Kamusal alandaki özgürlüklerin ve hakların bir gruba, bir kesime kayması anında devlet koruyuculuğu devreye girer ve haksızlığı önler. Devlet, kamusal alanda herkes için geçerli olan hakları bir kesime yasaklayamaz ya da sınırlandırmaz.

Buradan hareketle, laiklik ilkesinin yorum farklılığını gündeme getirmek gerekir. Anayasamızın değiştirilemez maddesi olan laiklik maddesi ilelebet var olacaktır; ancak, günün şartlarına, toplum yapımıza uygun olarak yorum farklılıklarını da gidermek gerekir. Bu, laikliğin özünü değiştirmeyecek, bilakis, toplumun bir arada, daha uyum içinde yaşamasına katkı sağlayacaktır.

Dünyada birçok örneği olan laiklik uygulamasının Türkiye'dekine benzer tek örneği sadece Fransa'da vardır. Orada bile, laiklikten yola çıkarak hak ve özgürlükler bizdeki kadar kısıtlanmamıştır.

Laikliği, bir toplumsal barış ve uzlaş mekanizması olarak algılamak gerekir. Laiklik, devletin, inançlar karşısında tarafsızlığını zorunlu kılar. Bütün inançların kendisini ifade etmesine imkân vermek, bireylerin ibadet hürriyetini sağlamak laiklik ilkesinin temel işlevidir. Devlet, bu işlevi uygulayan ve tüm inançlara eşit mesafede davranan aygıttır. Sorun, işte burada başlamaktadır. Devlet, dinî inançların yaşanmasını teminat altına alması gerekirken, tam tersine, kamusal alanda bazı inançların yaşam hakkını, ifade hürriyetini kısıtlamaktadır. Bunun laiklik adına yapılması, siyaset bilimi açısından büyük bir çelişkidir. Bu çelişki, yıllardır Türkiye'nin iç huzurunu zedelemekte ve bitmez tükenmez sorunları beraberinde getirmektedir. Aydınların, siyasetçilerin ve akademisyenlerin hep birlikte çözmesi gereken, yorum farkından kaynaklanan işte bu çelişkidir.

Saygıdeğer milletvekilleri, dünya büyük bir değişim içindedir. Küreselleşme hızla ilerleyip, dünyayı, âdeta küçük bir köye çevirmiştir. Artık, dünya siyaset oyununun kuralları değişti. Şimdi, değişimi anlamayan, hayata geçiremeyen ülkeler, dünyada sadece kaderleri başkaları tarafından belirlenen figüranlar haline geliyor.

Türkiye, dünya siyasetinin aktif bir üyesi, dengeleri değiştirecek bir ülkesi olmak zorundadır. Hiçbir dönemde pasif, edilgen ve boyun eğen bir devlet olmayı kabul etmeyen Türkiye, küresel siyaset aktörü olmak için, hızla değişime ayak uydurmak zorundadır. Türkiye'nin bu gücünü ve potansiyelini gören çevreler bugün aktif durumdadır. Batı ülkelerinde, sözde Ermeni soykırımını bahane eden çevreler, Türkiye aleyhine bir süredir kampanya yürütüyorlar. 24 Nisanı sözde soykırımın yıldönümü sayanlar, yarın yeniden bu karalama kampanyasını gündeme taşıyacaklardır.

Üzülerek görmekteyiz ki, bazı dost ülkelerin parlamentoları ve hükümetleri bu karalama kampanyasına alet olmaktadır. Bu ülke parlamentolarının başkanlarına şahsım birer mektup göndererek ve

geçtiğimiz yıl siyasî parti genel başkanlarının müşterek deklarasyonlarını da eklemek suretiyle, Türkiye'ye karşı haksızlık yapılmamasını istedik. Yine de burada bir kez daha açıkça ifade etmek istiyoruz ki, Türkiye'nin tarihinde utanılacak bir şey yoktur. Bizi, işlemediğimiz bir suçtan dolayı mahkûm etmeye niyetli olan ülkelere, bu Yüce Meclisin gereken cevabı anında vereceğini unutmasınlar.

Değerli milletvekilleri, terör olayları son günlerde tırmanışa geçti. Terörizm, ülkemizin birçok bölgesinde, askerimizi, polisimizi, sivil vatandaşlarımızı hedef alıyor. Amaçları, kargaşa yaratmak, huzursuzluk çıkarmak ve nifak tohumları ekmektir.

Ülkemizin bütünlüğünü hedef alan bu terörist faaliyetlerin tam da bu günlerde ortaya çıkması düşündürücüdür. Türkiye ne zaman güçlense, ne zaman bölgesinde etkin olmaya çalışsa, birilerinin maşası olan teröristler sahneye çıkıyor ve ülkenin gücünü zayıflatmaya çalışıyorlar. Ancak, bu konuda başarılı olmaları mümkün değildir. Ordumuz, güvenlik kuvvetlerimiz ve devletimizin tüm unsurları, terörizme karşı büyük bir kararlılıkla görevlerinin başındadır.

Tüm bu nedenlerden dolayı, artık, iç politik çekişmelerden kurtulmak gerekir; artık, enerjimizi tüketen ve yıllardır ülkenin ilerlemesini engelleyen prangalardan kurtulmak gerekir. Teröre, uluslararası karalama kampanyalarına karşı, yani, gücümüzü zayıflatmak isteyenlere karşı birlikte hareket etmek zorundayız. Ortak bir akla ihtiyacımız var, ortak hayal ve hedeflere ihtiyacımız var. Yıllardır kendi içimizdeki çekişmeler, kavgalar yüzünden kaybettiğimiz enerji, ülkeye yeterince zarar verdi; buna “dur” demenin zamanı gelmiştir.

Türkiye, tarihinin en önemli fırsatlarını yakaladığı bir dönemden geçmektedir. Ülkenin en önemli değişim projelerinden biri olan Avrupa Birliği üyeliğimiz yolunda artık çok kritik bir noktaya geldik. Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği tüm dünyada büyük bir açılımın işareti olacaktır. Halkının çoğunluğu Müslüman bir ülke tarihinde ilk defa Avrupa Birliği üyesi haline gelecektir ki, bu, medeniyetlerarası çatışma yaşanacağını iddia edenlere en güçlü cevap olacaktır.

Öte yandan, krizlerle boğuşan bölgemiz açısından da Türkiye'nin konumu hayati önem taşımaktadır. Güçlü bir Türkiye, sadece kendi halkına değil, bölgesindeki tüm halklara huzur ve barış getirecektir.

Türkiye'nin tarihî geçmişi, Balkanlardan Kafkaslara kadar tüm ülkelerde derin izler bırakmıştır. Bu ülkeler, geçmişin en güçlü ülkesi ve

geleceğin parlayan yıldızı olan Türkiye'ye hâlâ umutla bakmaktadır. Bunun son örneğini, geçtiğimiz haftalarda, Meclisimizin ev sahipliğinde yaptığımız İslam Konferansı Örgütü Parlamento Birliği toplantısında gördük. 47 ülkenin parlamento temsilcileri, İstanbul'da yapılan toplantıda, Türkiye'nin öncü gücünün önemini, bir kez daha, bize iletmıştır. Meclisimiz, iki ayrı deklarasyonun hazırlanmasına öncülük ederek, dünya barışı için, tüm ülkelere önemli çağrılarda bulunmuştur.

Bu nedenle, bölge ve dünya barışı için, Türkiye, artık, bir misyon üstlenmek zorundadır. Tarihin akışını barışa doğru değiştirecek bir güce sahipken, bunu kullanamayan bir ülkeden, tarih de, gelecek kuşaklar da hesap soracaktır. Bu yüzden, üzerimizdeki ölü toprağını atıp önce kenetlenmeliyiz; geleneksel korkulardan kurtulmalıyız. Bu Meclisin açıldığı ilk günlerde olduğu gibi kucaklaşmalıyız, kol kola girmeliyiz ve büyük Türkiye hayali için yola çıkmalıyız.

Saygıdeğer milletvekilleri, 23 Nisanın hediye edildiği çocuklarımız, gençlerimiz ve gelecek kuşaklarımız için yeni Türkiye'yi inşa etmeliyiz. Bireysel çıkarlarından vazgeçen vatanperverler olarak kendimizi ülkemize adanmalıyız.

Türkiye'nin bir milada ihtiyacı vardır; yeni bir başlangıca, yeni bir hamleye, yeni hedeflere ihtiyacı vardır. Geçen yüzyılın sorunlarını geçmişte bırakmanın vakti gelmiştir. Artık, yeni yüzyılda, yeni bir Türkiye inşa etmek için ayağa kalkmalıyız. Artık, milletimiz, devletin en önemli organları arasında kavga istemiyor. Yaptığımız her şey, tarihin sayfalarına kaydediliyor. Gelecekte, hayırla, gururla, takdirle anılmak istiyorsak, bu fırsatı kaçırmamalıyız.

Saygıdeğer milletvekilleri, sözlerimi tamamlarken, Millî Egemenlik ve Çocuk Bayramının hepimize, özellikle bugünün armağan edildiği çocuklarımıza hayırlı olmasını diliyorum.

Bu Meclisimizi kuran, yaşatan ve bugünlere kadar gelmesini sağlayan, başta, gerçek reformcu, uzak görüşlü, cumhuriyetimizin kurucusu ve ilk Meclis Başkanımız Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm milletvekillerimizi minnetle anıyorum, rahmetle anıyorum, saygıyla anıyorum.

Tüm Halkımızın Millî Egemenlik Bayramını kutluyor, hepinize en derin saygılarımı sunuyorum.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 87'nci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

5

Birleşim:

92

Tarih:

23.04.2007

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
BÜLENT ARINÇ**

Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 87'nci yılını büyük bir heyecanla kutluyoruz. Bu nedenle yaptığımız özel oturumun en başında, kısa süre önce kaybettiğimiz Meclis Başkan Vekilimiz, çalışma arkadaşım, Bursa Milletvekili Sayın Ali Dinçer'in yokluğundan dolayı derin bir üzüntü içinde olduğumu ifade etmek istiyorum. Sayın Dinçer, Meclisimizde bulunduğu süre içinde, siyasetin, nezaket, saygı ve hoşgörü içinde yapılabileceğini göstermiş ve herkese örnek olmuştur. Onu bir kez daha rahmetle anıyorum. Yine bu dönemde hayatlarını kaybeden Sevgili Arkadaşlarımız Kütahya Milletvekilimiz Halil İbrahim Yılmaz, Ağrı Milletvekilimiz Mehmet Melik Özmen, Konya Milletvekilimiz Nezir Büyükcengiz, Yozgat Milletvekilimiz İlyas Arslan, Gaziantep Milletvekilimiz Ömer Abuşoğlu'nu da rahmet ve özlemle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, 23 Nisan 1920 tarihinde heyecan, umut ve kararlılıkla açılan Meclisimiz, seksen yedi yıl boyunca her 23 Nisanda aynı heyecan ve kararlılığı yaşamıştır. Bugün de milletimizi temsil eden Meclisimizde ilk günkü gibi milletin iradesini koruma kararlılığı devam etmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, büyük zorluklar, sıkıntılar ve bazen müdahalelerle geçen seksen yedi yıl boyunca, milletimizin korumaktan, desteklemekten asla vazgeçmediği bir kurumdur. Türkiye Büyük Millet Meclisimiz de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her bireyi, seksen yedi yıl boyunca, hiçbir ayırım yapmadan temsil etmiştir. Her bireyin hakkı, onların seçip temsilci olarak Meclisimize gönderdiği milletvekillerimiz aracılığı ile bu yüce çatı altında korunmuş, geliştirilmiş ve desteklenmiştir.

Demokrasi, bireyler arasında ayırım yapmadan, onların haklarını koruyan Meclisin varlığı ile hayat bulabilir. Meclise gösterilen saygı ve onun itibarının yükseltilmesi için yapılan tüm katkılar, aynı zamanda, demokrasinin güçlendirilmesi anlamına gelir. Bu nedenledir ki, Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygın ve itibarlı olması, demokrasinin varlığını daha da güçlü kılacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, gücünü ve yetkisini millet iradesinden alır, millet adına karar verir ve tüm yasaları milletin refahı ve huzuru için çıkarır.

Değerli milletvekilleri, siyasetin kendini ifade ettiği en önemli kurum Meclistir. Burada yaşam alanı bulan, anayasal teminat altında, ülke yönetimine yansıyan siyaset kurumunun saygınlığı, Meclisimizin saygınlığı ile paralellik arz eder. Yıpranmış, saygınlığını yitirmiş bir siyaset kurumu demokrasiye zarar verir. Ülkenin sorunları siyaset kurumu tarafından Meclis eliyle çözüm bulduğu sürece, sağlıklı işleyen bir demokrasi var demektir. Siyaset kurumunun çözüm üretemediği, tıkanıp anlar, demokrasi için tehlike çanlarının çaldığı zamanlardır.

Bugün Meclisimiz, geçmiş dönemlerinde olduğu gibi, güçlü ve saygın bir şekilde siyaseti yönetmektedir.

Bu bağlamda, 22'nci Dönem Meclisimizin bugüne kadar yaptığı yasama faaliyetleri, Türkiye'nin demokratikleşme yürüyüşünü bir koşuya çevirmiştir. Ülkemiz, Yüce Önder Mustafa Kemal Atatürk'ten bu yana, kendisi için belirlediği özgür, müreffeh, güçlü ve çağdaş Türkiye hedefine azimle ve kararlılıkla koşmaya başlamıştır.

22'nci Dönem Meclisi, bugüne kadar 851 kanun çıkarmıştır. Bu kanunların önemli bir kısmı Avrupa Birliği üyeliğimiz için gereken reformların bir parçasıdır. Bu reform yasalarını bir kalemde ifade edip geçmek, gerçekleşen büyük başarıya haksızlık olacaktır.

Avrupalı kimi dostlarımızın “sessiz devrim” dediği bu reformlar, son kırk yılın en ciddi yasal düzenlemeleridir. Bu reformların yanı sıra çıkarılan birçok temel kanun, milletimizin yaşam seviyesini yükseltmiş ve kolaylaştırmıştır.

Bu nedenledir ki, siz değerli milletvekillerimizin büyük özverilerle çıkardığı kanunlar, ülkemizin, Meclisimizin, milletimizin tüm dünyadaki saygınlığını artırmıştır.

Bugün Türkiye, dünya siyasetinde etkin, güçlü, saygın ve güvenilir bir yere sahipse, nedeni, Meclisimizin gerçekleştirdiği bu devrim niteliğindeki yasal düzenlemelerdir. Aynı şekilde, bir zamanlar saygın kurumlar arasında en alt sıralarda bulunan Meclisimiz, bugün hak ettiği yerde, ilk sıralarda yer almaktadır. Bu, demokrasimiz açısından hayati önem taşıyan bir yükselmedir ve bu başarı, Meclisimizin tüm milletvekillerine aittir.

Saygıdeğer milletvekilleri, son yirmi dört yıldan bu yana, Meclisimiz, ilk defa beşinci yasama yılı çalışmaları yapıyor. Bu durum, siyaset kurumunun normalleştiğini, ülkemizin istikrara kavuştuğunu gösterir. Siyasi istikrar, beraberinde, ekonomik istikrarı getirmiştir. Siyaset ve ekonomi, birbirinden ayrılamayan ikizler gibidir. Bu nedenledir ki, siyaset kurumunda yaşanan istikrar trendi direkt olarak ekonomiye etkilemektedir.

Siyasi kriz, bir dönem, Türkiye’nin değişmez gündem maddesiydi. Bu krizler nedeniyle ekonomi, sürekli iniş çıkışlar yaşamış ve büyük kayıplar verilmiştir.

Siyasi kriz ile siyasi tartışmayı birbirinden ayırmak gerekir. Tartışma, siyasetin doğasında vardır ve yeni açılımlar yaşanmasına katkı sağlar. Ancak kriz, siyasetin yaşam koşullarını zorlaştırır ki, bu, asla istenilen bir durum değildir. Meclis, siyasetin kalbidir ve burada yaşanacak bir siyasi kriz, ülkenin yaşamını doğrudan etkileyen kalp krizine benzer.

Büyük bir memnuniyetle söylemeliyim ki, 22’nci Dönem Meclisimizde hiçbir siyasi kriz yaşanmamıştır. En zor konuların, en ciddi yasaların ve tezkerelerin tartışıldığı dönemlerde bile krize dönüşen bir süreç hiç olmamıştır. Doğal olarak, bir zamanlar alışkanlık hâline gelen ekonomik krizler de bu dönemde yaşanmamıştır.

Siyasetin ana aktörleri olan siyasi partiler ve üyeleri, bu dönemde özgürce kendilerini ifade etmiş, tartışmış, yeni açılımlar yaratmış ve nihayetinde bir sonuca ulaşılmıştır. Bu tartışma dönemi içerisinde, Meclisimiz, hiçbir zaman dışarıdan gelen bir yönlendirme ve telkinle hareket

etmemiş, özgür iradesini sonuna kadar kullanmıştır. Bu yüzdendir ki, 22'nci Dönem Meclisi, demokrasinin en iyi işlediği dönemlerden biri olmuştur.

Saygıdeğer milletvekilleri, Meclisimiz, aynı zamanda, tüm kamuoyunun en çok ilgi gösterdiği bir kurum hâline gelmiştir. Basın organları, siyaseti Meclisimiz üzerinden izlemiştir. Dört yılda, Meclisimiz üzerinden yapılan yazılı haber sayısı yüzde 200 artış göstermiştir. Komisyonlarımız, milletvekillerimizin bireysel çalışmaları, Genel Kurul çalışmaları ve uluslararası faaliyetlerin tümü, büyük bir dikkatle basınımız tarafından takip edilmiş ve kamuoyuna duyurulmuştur.

Sivil toplum örgütleri komisyon çalışmalarına bizzat davet edilmiş ve yasama faaliyetlerine katkıda bulunmuşlardır. Birçok sivil örgüt, bu dönemde, Mecliste özel irtibat görevlileri tahsis etmiş ve çalışmaları takip etmiştir.

Meclisimiz, bu dönemde, aynı zamanda bir sosyal faaliyet merkezine dönüşmüştür. Bugüne kadar hiç olmadığı oranda sosyal faaliyet, 22'nci Dönemde gerçekleşmiştir.

Dört yıl önce aldığımız bir kararla, Meclisimizin tüm salonlarını, kullanılabılır alanlarını halka açtık. Dört yıl boyunca, çok sayıda konferans, kampanya, sergi, konser ve sanat faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Bu etkinliklerin tümü, sivil örgütlerin, sanatseverlerin faaliyetleriyle gerçekleşmiş ve kendilerinden bir ücret de talep edilmemiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi kampüsü, âdeta, sosyal yaşamın bir merkezi hâline gelmiş ve halkımızın ilgi odağı olmuştur. Bu, bizim özlediğimiz bir Meclistir; milletiyle bütünleşen, kucaklaşan, ona tüm kapılarını açan bir Meclis, gerçek fonksiyonunu yapan bir Meclistir.

Bir kurumun, hem milleti temsil etmesi hem de o milletle kopuk yaşaması büyük bir çelişkidir. İşte, Meclisimiz, bu çelişkiyi ortadan kaldırmıştır. Bir yandan, temsil ettiği milletin refahı için reformlar yaparken, bir yandan da ona tüm kapılarını açmış ve onunla kucaklaşmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, 22'nci Dönem Meclisimizin en başarılı olduğu konulardan birisi de parlamenter diplomasi çalışmalarıdır. Son dört buçuk yılda Meclisimiz, tarihinin en büyük diplomatik ilgisiyle karşılaşmıştır. Bugüne kadar Meclisimizi, onlarca devlet başkanı, meclis başkanı, hükûmet başkanı bizzat ziyaret etmiştir. Yurt dışından gelen heyet sayısı yüzlerle ifade edilmektedir. Bu, son elli yılda karşılaşılmayan bir ilgidir. Bu ilginin en büyük sebebi, Meclisimizin Avrupa Birliği üyesi

olmak için gösterdiği büyük başarıdır. Dünyanın dört bir yanından gelen yabancı misafirlerimiz bu reformları büyük bir takdirle anarken, aynı zamanda ülkemize olan bakışları da olumlu yönde değişmiştir. Bu ülkeler, aynı şekilde, komisyonlarımızı, dostluk gruplarımızı, milletvekillerimizi ülkelere davet etmişler ve her gidilen yerde ülkemizin tanıtımı yapılmıştır.

Artık, dünyada görmezlikten gelinen bir Türkiye yoktur. Bölgesinin etkin, güçlü, karar mekanizmalarında yer alan saygın bir Türkiye konuşuluyor. Japonya'dan Amerika'ya kadar, gittiğimiz her ülkede saygıyla karşılanan bir Türkiye vardır ve ilginçtir, Türkiye'nin demokratikleşme ve istikrarlı yürüyüşü konusunda yurt dışındaki görünümü yurt içindekinden daha pozitifdir. Gerek ekonomi çevreleri gerek parlamentolar ve gerekse hükümetler düzeyinde ülkemizin istikrarı ve saygınlığı hep takdirle karşılanmaktadır. Parlamenter diplomasi, Türkiye'nin saygınlığını artırarak dış politikamızın etkinliğine katkıda bulunmuştur. Bu dönemde Dışişleri Bakanlığımız ile yapılan uyumlu iş birliğinin bu katkının artmasında önemli bir etkisi olmuştur. Bu nedenle, Bakanlığımıza Meclisimiz adına teşekkür ediyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye çok derin ve köklü bir tarihî geçmişe sahiptir. Biz, yüzyıllardır çok kültürlü bir yaşam sürüyoruz. Kurduğumuz devletler tüm dünyaya bir arada yaşamanın en güzel örneklerini sunmuştur. Medeniyetlerin çatışmasını değil, ittifakını öneren yegâne ülke biziz. Bizim sokaklarımızda camiler, kiliseler, havralar yan yanadır. Bizim topraklarımız dinlerin hayat bulduğu topraklardır. Biz, bu özelliğimizle gurur duyarız, ancak, Trabzon'da, İstanbul'da ve son olarak Malatya'da yaşanan olaylar bizi derinden sarsmıştır. Bu şehirlerde haince saldırılar yapanlar asla milliyetçi olamazlar. Bizim ülkemizin milliyetçileri bunlar değildir.

Bizim milliyetçiliğimiz şiddet içermez. Bizim milliyetçilerimiz, tıpkı Osmanlı'da olduğu gibi, hoşgörüyle başka milletlere yaklaşır. Biz, farklı dinlerdeki insanların yaşamına kasteden insanlar değiliz, asla da olmadık, ama, ortada, yaşamını yitiren kişiler vardır; bu gerçek bizim içimizde bir sızıdır, bunu sorgulamalıyız, gençlerimizin bu duygularını tahrik edenleri bulup ortaya çıkarmalı ve toplumumuzdan dışlamalıyız.

Saygıdeğer milletvekilleri, bugün, 22'nci Dönem Meclisi olarak, hepimiz son kez 23 Nisan törenlerini kutluyoruz. Önümüzdeki günlerde yapılacak genel seçimlerle birlikte Meclisimiz yenilenecek ve 23'üncü Dönem Meclisi çalışmalarına başlayacaktır. Bu son 23 Nisan törenlerinde, çocuklarımızın geleceği için umut dolu olduğumu ifade etmek isterim.

Yarınlarda ülkemizi yönetecek olan çocuklara iyi bir Türkiye bırakmak için hepimiz büyük gayret gösterdik. Her çabanın, içinde tartışmaların yaşandığı günlerde bile, milletvekillerimizin tek amacının daha iyiye ulaşma isteği olduğuna inanıyorum. Milletimiz, Meclisimizin bu çalışmalarını yakından takip ediyor ve takdirle karşılıyor.

Belki de, bu dönemde, muhalefet ve iktidar milletvekillerimizin aynı istekle çıkardığı kanunlardan birisi, gençlerimize Meclisin yolunu açan yeni düzenleme olmuştur. Artık, yirmi beş yaşını doldurmuş her gencimiz bu yüce Meclisin bir üyesi olabilir. Bu önemli düzenlemeye gençlerimizin ilgi göstermesini ve Meclisimize gelerek bize daha çok enerji vermesini istiyorum; onların temiz, taze ve enerji dolu zihinleri, eminim ki Meclisimizin çalışmalarını daha da güçlendirecektir.

Özellikle kadınlarımızın siyasete daha çok ilgi göstermesini istiyoruz. Hepimiz eminiz ki, siyaset, kadın nezaketi ve zarafetiyle daha da güzelleşecektir. Daha çok kadın milletvekilinin 23'üncü dönemde Meclisimize girmesini dilerken, buna siyasi partilerimizin de özel bir destek vereceğini ayrıca ümit ve temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, tüm bunları göz önüne aldığımda, gelecekte umutlu olduğumu söylemeliyim. Çocuklarımız, parıldayan bir ülkede yaşayacaklardır. İsmi duyulduğunda gurur veren, güven veren, aidiyet duygusu veren bir Türkiye inşa oluyor. Çocuklarımızın, gençlerimizin, geleceklerini başka ülkelerde aramadığı, «Benim ülkem.» dediğinde gözlerinde ışıltılar olduğu bir Türkiye hayali kurmalıyız. Her bireyin, yaşadığı için övünç duyduğu, pasaportunu, parasını, kimliğini taşıdığı için gurur duyduğu bir ülke hayal etmeliyiz. «Bizim ülkemiz.» dediğimizde hiçbir vatandaşın gönlünde bir burukluk olmamalı. Hangi etnik kökenden olursa olsun, hangi inançtan olursa olsun, hangi kimliği taşırsa taşırsın, herkesin «Bizim ülkemiz.» dediğinde, seslerinin aynı mutlulukta, aynı neşede ve aynı gürlükte çıkması gerekir. İşte o zaman biz mutlu bir aile olabiliriz.

Bu ailenin çocukları farklı seslerde, renklerde ve düşüncede olabilir. Her çocuk, tıpkı kendi çocukluğumuzda olduğu gibi, farklı karakterlerde olabilir. Ama, her çocuk, ailenin eşit birer ferdidir ve kendini o aileye ait hissettiği sürece mutludur. Bizim ailemizin adı Türkiye'dir. Bir tane ailemiz vardır; hepimiz, Türkiye ailesinin çocuklarıyız. Bu aileye sahip çıkmalıyız ve onu güçlendirmeliyiz.

Bizim dünyadaki gücümüzün gerçek kaynağı, aile yapımızın güçlü olmasıdır. Şimdi, Türkiye ailesinin güçlenmesi için çalışmalıyız. Farklı düşünssek de, farklı inansak da, farklı giyinsek de, biz, Türkiye ailesine aitiz. Bunun geleceğı, güvenliğı söz konusu olduğunda hepimizin fedakârlık yapmak için bir an bile düşünmemesi gerekir, yoksa, aile dağılır ve mahvoluruz.

Farklılıklarımız bizim için korkulacak bir şey değildir. Bizler, demokrasiyi tehlikeye sokmadığı sürece özgürce tartışılmasını ve fikirlerin söylenmesini desteklemeliyiz. Her farklı sesin duyulmasıyla rejimimiz tehlikeye girmez. Bilakis, tek sesli toplumlarda tehlike daha büyüktür. Çünkü, konuşamayan toplum, bağırın, ardından şiddet isteyen topluma dönüşür. Hepimiz aynı gemide yol alıyoruz; kimse, içinde hayatını sürdürdüğü ve battığında boğulacağı gemiye bilerek zarar vermez.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, bugün Meclis Başkanı sıfatıyla son kez 23 Nisan özel oturumunu yönetiyorum. Yaklaşık beş yıldır bu Meclisin Başkanlığını onurla ve gururla yapıyorum. Tüm bu süre içinde sizlerle birçok konuda ortak çalışmalar yaptık. İçtenlikle söylemeliyim ki, tüm amacım, gayretim ve hedefim saygın bir Meclis oluşturmak içindir. Daha güçlü, daha itibarlı ve millet iradesini daha güzel yansıtan bir Meclise sahip olmak için bütün enerjimi kullanmaya çalıştım. Bu gayretlerimin ne kadarını başardığımı milletimin takdirine bırakıyorum. Yine de bu beş yıllık dönem içinde, istemeden de olsa, yanlışlıklar yaparak yüce Meclisin saygınlığına gölge düşürmüşsem, milletimin engin affına sığınıyorum.

Önümüzde bir genel seçim bulunuyor. Bu seçimlerde tüm milletvekillerimize ve siyasi partilere başarılar diliyorum. Umuyorum ki, milletimiz, hakkaniyetle kendisini temsil edecek vekillerini seçecek ve Meclisimize gönderecektir. 23'üncü Dönem Meclisimiz, eminiz ki bugünden daha başarılı çalışmalar yapacaktır. Yakında temellerini atacağımız yeni kütüphane, arşiv ve araştırma merkezi binamız, milletvekillerimiz için yeni ve modern çalışma ofisleri ve diğer teknik yatırımlar 23'üncü Dönemde tamamlanacak ve daha iyi yasama çalışmaları yapılacaktır.

Saygıdeğer milletvekilleri, Meclisimizin açılışının 87'nci yıl dönümünde bir tarihî görevi tamamlamak üzere olduğumuzu da belirtmeliyim. 11'inci Cumhurbaşkanımızı seçmek için 16 Nisandan beri çalışma içerisindeyiz. Bugüne kadar 9 Cumhurbaşkanını bizzat seçen Meclisimiz, yeni Cumhurbaşkanımızı da aynı kararlılık ve öz güvenle seçmek üzeredir. Kısa bir süre sonra tamamlanacak bu sürecin, demokrasi

kuralları içerisinde, olgunlukla devam ettiğini gururla belirtmeliyim. Bu süreçte toplumun tüm kesimleri, bir şekilde ülkemizi temsil edecek olan cumhurbaşkanının seçimi konusunda görüşlerini ifade ettiler. Ancak, kim ne derse desin, bu süreç, demokrasinin kuralları içinde, olması gerektiği gibi sürmektedir, özgürce bir tartışma ortamı yaşanmaktadır. Biz, bu tartışmaları zenginlik olarak görüyoruz ve korku duymuyoruz. Kim Meclisimize mesaj göndermek için demokratik hakkını yasalar çerçevesinde kullanmışsa, bilsin ki onların mesajı alınmıştır. Bu yüce Meclisin üyeleri, demokratik hakkını kullanan herkese saygı göstermiştir ve seçim günü özgürce oylarını kullandığında, bu mesajları da, şüphesiz, düşünecektir. Ancak, seçim günleri geldiğinde, söz söyleme sırası Meclisimizin olacaktır. İşte o zaman, herkesin, Meclisimize sesini duyuran duyurmayan her ferdin, bu yüce Meclisten çıkacak karara saygı göstermesini bu kez biz bekliyoruz; karar, milletin kararı olacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu vesileyle, görev süresi yakında dolacak olan 10'uncu Cumhurbaşkanımız Sayın Ahmet Necdet Sezer'e de Meclisimiz adına saygılarımızı sunuyorum. Yüce Meclisimiz, kendilerinin yasama faaliyetlerine olan olumlu katkısını her zaman hatırlayacaktır. Kendisine bundan sonraki yaşamında sağlıklı ve mutlu bir ömür dileriz.

Saygıdeğer milletvekilleri, yüce Meclisimizin açılışının 87'nci yıl dönümü büyük bir heyecan ve gururla tüm yurttaki kutlanıyor. Bugünün armağan edildiği çocuklarımızın neşesi ve sevinci bir ömür boyu sürer umarım. Bu mutluluğu borçlu olduğumuz Meclisimizin kurucularını bir kez daha hep birlikte rahmetle anmalıyız. İlk Meclis Başkanımız, cumhuriyetimizin kurucusu, bağımsızlık savaşımızın muzaffer kumandanı Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, bu yüce çatının inşasına emek vermiş herkesi rahmetle ve minnetle anıyoruz. Onlar bize onurlu bir ülke, güçlü bir devlet, gurur veren bir bayrak ve mutluluk bıraktılar. Kimse şüphe etmesin ki, yüce Meclisimiz cumhuriyetimizin kazanımlarının bir tekinin bile geri götürülmesine izin vermeyecektir. Kimse şüphe etmesin ki, bu Meclis, laik, demokratik, sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu, sahibi ve koruyucusudur.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

23. DÖNEM

2. YASAMA YILI 23.04.2008

3. YASAMA YILI 23.04.2009

4. YASAMA YILI 23.04.2010

5. YASAMA YILI 23.04.2011

09 Ağustos 2007 - 05 Ağustos 2009
TBMM Başkanı Köksal TOPTAN

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 88'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

2

Birleşim:

94

Tarih:

23.04.2008

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
KÖKSAL TOPTAN**

Sayın milletvekilleri, değerli konuklar; bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 88'inci yıl dönümünü milletçe coşku, gurur ve büyük bir sevinçle kutlamanın büyük heyecanı içerisindeyiz. Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı olarak kutladığımız bu büyük ve anlamlı millî günümüzde siz değerli milletvekillerimizi ve büyük Türk milletini en iyi dileklerle sevgi ve saygılarla selamlıyorum.

Bağımsızlığımızın sembolü olan yüce Meclisimizin açıldığı, milletimizin makûs talihinin yenildiği 23 Nisan 1920 tarihi bizim için çok önemli bir dönüm noktasıdır. Bu tarih, milletimizin kendi kaderine hâkim olmak için başlattığı büyük ve onurlu yürüyüşün en önemli adımıdır.

Meclisimizin açılışıyla birlikte ülkenin geleceğini millî irade yönlendirmeye başlamıştır. Büyük Önder Atatürk'ün “En büyük eserim.” diye övdüğü Meclisimizin açıldığı bu anlamlı gün, tarih sahnesinden silinmek, esarete mahkûm edilmek istenen milletimizin dayatılmak istenen şartlara isyanı ve yeniden ayağa kalkmasının miladı olmuştur. Yeni bir başlangıç ifade eden 23 Nisan 1920 tarihinde Mustafa Kemal Atatürk öncülüğünde

kurulan Meclisimiz, Millî Mücadele'yi yöneterek zaferlere imzalar atmıştır. Milletimizi bağımsızlık ve özgürlüğe kavuşturan kahramanlar, ardından cumhuriyetimizi kurmuşlardır. Milletimizi tek yürek hâline getiren Meclisimiz, zaferin kazanılmasından sonra da halk idaresini esas alan “Millî Egemenlik” kavramının hukuk ve parlamento hayatımıza girişini gerçekleştiren Anayasa'yı hazırlamışlardır.

Ülkemizin ihtiyacı olan atılımları hızla gerçekleştiren Meclisimiz genç Türkiye Cumhuriyeti'nin dünya milletler camiası içerisindeki onurlu yerini almasını sağlamıştır. Dünyada ilk ve tek “kurtarıcı ve kurucu parlamento” niteliğine sahip olan Meclisimizle ne kadar övünsek azdır.

Meclisimizi kuranlara çok şeyler borçluyuz. Bugünümüz ve yarınımız onların armağanı ve emanetidir. Bugün eğer bu topraklar üzerinde özgürce yaşıyorsak, cumhuriyeti kurmuş ve onu demokrasiyle taçlandırarak yaşıyor ve dünya durdukça da yaşatacak bir inanç ve kararlılığa sahipsek, bu onların fedakârlıkları sayesinde. Başta ilk Başkanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, Birinci Meclis'te görev yapan tüm milletvekillerimizi rahmet ve minnetle anıyorum. O kahramanların aziz hatıraları önünde saygıyla eğildiğimi bir kez daha yinelemek istiyorum.

Sayın milletvekilleri, her 23 Nisan günü, bu büyük kurumun önemi ve Türk demokrasisinin gelişmesindeki tartışılmaz yeri, rejimin en büyük güvencesi olduğu gerçeği kendini daha da kesin bir biçimde göstermektedir. Bağımsızlığımızın ve özgürlüğümüzün ifadesi olan Meclisimizin çabalarıyla ülkemiz geride bıraktığımız seksen sekiz yılda büyük mesafeler almıştır. Türkiye, yokluklar içerisinde var olma mücadelesi veren bir ülkeden, bugün dünyanın öncü ve önder ülkelerinden birisi hâline gelmiştir. Demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetinin bu noktaya gelmesinde hiç kuşkusuz başkanı olmaktan onur duyduğum yüce Meclisimizin payı çok büyüktür.

Toprakları işgale uğramış, esarete mahkûm edilmek istenen milletimizin bağımsızlık mücadelesini örgütleyen ve yeniden dirilişini sağlayan bu yüce Meclis, aradan geçen yıllar boyunca da heyecanından çok şey kaybetmeden aziz Atatürk'ün hedef gösterdiği çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkma yolunda tarihî ve reform nitelikli kararlar almaya devam etmiştir.

Her şartta ve her dönemde milletin ve devletin bölünmez bütünlüğü, milletin huzur, güven ve kalkınması konularında iktidar ve muhalefetiyle büyük sorumluluk ve dikkat gösteren Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu

sarsılmaz ve tartışılmaz kararlılığını bundan sonra da göstermeye devam edecek, cumhuriyetimizin 100'üncü yıl vizyonuna yakışır önemli hizmetler yapacak, demokrasimizin daha da kökleşmesinde sarsılmaz bir güç kaynağı olacaktır.

Ancak, ülkemizin yakaladığı istikrar ve güven ortamından rahatsız olanlar terör yoluyla toplumsal huzurumuzu ve barışımızı bozmaya çalışmaktadırlar. Ülkemizin bağımsızlığını ve bütünlüğümüzü korumaya kararlı devletimiz, milletimizle birlikte demokrasi ve özgürlüklerden ödün vermeden teröre karşı mücadelesini en etkili şekilde sürdürmektedir. Meclisimizin terörle mücadele konusunda her türlü desteği vermekte olduğunun bilinmesini tekrar istiyorum. Bu uğurda aziz canlarını feda eden kahraman şehitlerimizi de bu anlamlı günde rahmet ve şükranla anıyorum.

Sayın milletvekilleri, 23'üncü Dönem Parlamentosu, iktidarıyla muhalefetiyle sizlerin değerli katkılarıyla milletimiz tarafından takdirle ve minnetle anılacak çalışmalar yapmaktadır. Bu dönem, Meclisimizde dördü grubunu kurmuş yedi ayrı siyasi partimiz temsil edilmektedir. Bu kadar yüksek temsil oranıyla ve bu kadar çeşitli yapısıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinin çözemeyeceği sorun yoktur diye düşünmekteyim. Ortak akılla daha özgür, daha demokratik, daha güçlü, daha zengin bir Türkiye'yi inşa etmek hepimizin hedefi ve görevidir.

Sayın milletvekilleri, güçlü bir parlamento hiç kuşkusuz sağlam ve sağlıklı bir demokrasi demektir. Tartışmalar demokrasinin güzelliğidir. Bu nedenle tartışmaları demokrasinin sağlıklı gelişmesi için doğal karşılıyorum. Çünkü, demokrasinin temelinde özgür düşünce ve tartışma zemini yatmaktadır. Her kesimin, her bireyin fikirlerini, düşüncelerini ve eleştirilerini hiçbir tereddüde düşmeden açıklamasını önemsiyor ve yürekten destekliyorum. Demokrasi içinde ortaya çıkan sorunları yine demokrasinin gösterdiği yoldan giderek aşacağız. Herkesin tartışmasından ve fikirlerini açıklamasından sonra sorunlarımızın çözüm adresi Türkiye Büyük Millet Meclisidir, yüce Meclisimizdir. Burası, halkın temsil edildiği en yüce yerdir. Nitekim Büyük Önder bu hususu "Bütün cihan bilmelidir ki, artık bu devletin ve bu milletin başında hiçbir kuvvet yoktur, hiçbir makam yoktur; yalnız bir kuvvet vardır, o da millî egemenliktir. Yalnız bir makam vardır, o da, milletin kalbî, vicdanı ve mevcudiyetidir." veciz sözleriyle dile getirmiştir. Millî iradenin tecelli ettiği yüce Meclisimizi yıpratacak, gölge

düşürecek davranışlardan herkes özenle kaçınmalıdır. Yoğun bir tempoda görev yapan siz değerli milletvekillerimizin de, bu konuda öteden beri bilinen hassasiyeti bundan sonra da göstereceğinize yürekten inanmaktayım.

Biz, millî egemenlik hakkını kullanmak ve özgür bir meclise sahip olmak için çok büyük mücadeleler vermiş bir milletiz. Yıkılan bir imparatorluğun küllerinden genç cumhuriyetimizi kuran Parlamentomuz, ülkemizin ihtiyaç duyduğu her kararı almaktadır. Bundan hiç kimsenin kuşkusu olmamalıdır.

Saygıdeğer milletvekilleri, Büyük Atatürk, Meclisimizin açıldığı bu günü, aynı zamanda geleceğimiz olan sevgili çocuklarımıza bayram olarak armağan etmiştir. 23 Nisan, her ülkeden çocukların sevgi ve dostluk düşüncelerinin, duygularının kaynaştığı evrensel bir bayram hâline gelmiştir. Çocuklarımızı en iyi şekilde yetiştirmek, eğitimleri için imkânlar sağlamak, kalkınmış, demokrasisi kökleşmiş özgür bir ülke bırakmak, barış içinde bir dünya hazırlamak bizim görevimizdir. Temiz yürekleriyle hayatımıza anlam katan sevgili çocuklarımızın bu bayramlarını kutluyor, hepsinin gözlerinden öpüyorum.

Bizlere millî birliğimizi kazandıran, özgür ve bağımsız bir vatan bırakan Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere ilk Meclisin kahraman üyelerini, Kurtuluş Savaşı ve bu aziz vatanın huzur, güven ve bütünlüğü için hayatlarını feda eden aziz şehitlerimizi rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.

Aziz milletimizin ve siz değerli milletvekillerimizin, çocuklarımızın 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı kutluyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 89'uncu yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

3

Birleşim:

81

Tarih:

23.04.2009

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
KÖKSAL TOPTAN**

Sayın milletvekilleri, millî iradenin hayat bulduğu Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 89'uncu yılını büyük bir coşku ve heyecanla kutluyoruz.

Oturumun başında, kısa süre önce elim bir helikopter kazası sonucu kaybettiğimiz Sivas Milletvekilimiz ve Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Sayın Muhsin Yazıcıoğlu'nun yokluğundan duyduğum derin üzüntüyü bir kez daha belirtmek istiyorum. Mücadelelerle geçen ömrünü milletimize ve ülkemize hizmete adan merhum Yazıcıoğlu siyasi hayatı boyunca demokrasimize önemli katkılarda bulunmuştur. Yine bu dönem kaybettiğimiz İstanbul Milletvekillerimiz Sayın Osman Yağmurdereli ve Gündüz Suphi Aktan ile yüce Meclisimizin 11'inci Başkanı Sabit Osman Avcı'yı rahmetle ve özlemle anıyorum.

Sayın milletvekilleri, 23 Nisan 1920, Meclisimizin büyük milletimizin kaderine el koyduğu tarihtir. Milletimizin tarih yolculuğunda bir dönüm

noktası, yeni bir başlangıcın, yeniden dirilişin ifadesidir. İlk Meclis ve onun dayandığı millî irade bütün varlığımızın çıkış noktası ve yaşam kaynağımızdır. Aziz Atatürk'ün "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." ilkesi böylelikle hayat bulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti'ni de kuran, devrimleri de hayata geçiren bu Meclistir.

Gazi Meclis, savaş yönetmenin dışında, dünyanın yeniden şekillendiği bir dönemde demokrasiyi yeşertmeyi başarmış, cumhuriyeti kurmuştur. Bir çağdaşlaşma projesi olan cumhuriyetimiz millî egemenlik ilkesinin doğal bir sonucu olduğu kadar başarının da asıl nedenidir.

Yüce Meclisimiz seksen dokuz yıl önce olduğu gibi bugün de demokrasimizin kalbi, milletimizin ümit kaynağıdır. Cumhuriyetimizin, demokrasimizin, devletimizin ve millet olarak geleceğimizin en büyük güvencesidir. Yüce Meclisimiz, kurucu iradede aldığı güçle, bugün de aynı sorumluluk içerisinde, aynı coşku ve kararlılıkla yoluna devam etmektedir.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, yüksek temsil oranıyla ve bu kadar çeşitli yapısıyla Meclisimizin çözemeyeceği sorun, aşamayacağı engel yoktur. Çünkü gücünü bağımsızlığı için eşsiz mücadeleler vermiş olan yüce Türk milletinden almaktadır.

Her şartta ve her dönemde devletin bölünmez bütünlüğü, milletin huzuru, güvenliği ve kalkınması için iktidar ve muhalefetiyle büyük sorumluluk ve dikkat gösteren Meclisimiz, bu kararlılığını hiç kimse kuşku duymasın ki bundan sonra da göstermeye devam edecektir.

Türkiye'nin sahip olduğu genç ve eğitilmiş insan gücü, girişimcileri, köklü kurumları, sivil toplum örgütleri ve her alandaki zengin potansiyeli bu çabalarımızı hayata geçirmede bizlere eşsiz bir güç vermektedir.

Güvenilir enerji yolu olması özelliği başta olmak üzere her alandaki avantaj ve stratejik önemi de Türkiye'yi başkalarına göre farklı ve güçlü kılmaktadır. Bu coğrafya bizden sorulur demem ama Orta Doğu'da, Kafkaslar'da, Balkanlar'da bizimle yapılacak iş birliğinin sağlam ve kalıcı olduğunu da herkes bilmek durumundadır.

Sayın milletvekilleri, halk iradesinin kullanıldığı bu çatı, toplumsal beklentilere cevap veren, sorunlara çözüm üreten ve ülkemizin önünü açan en yüce kurumdur. İhtiyacımız olan temel düzenlemelerin uzlaşma ortamı içerisinde hep beraber hayata geçirilebilmesi için gerekli zeminlerin oluşturulması, iktidarıyla muhalefetiyle hepimizin ortak sorumluluğudur. Uzlaşma, iş birliği ve diyalog zemininde gerçekleştirilecek ortak çalışmalar hem Meclisimize hem de siyaset kurumuna duyulan güveni artıracak ve ülkemizi daha ilerilere taşıyacaktır.

Yapıldığı dönemin izlerini taşıyan mevcut Anayasa'mızın ülkemize artık yetmediği ve toplumumuzun ulaştığı demokratik düzeye cevap verme konusunda yetersiz kaldığı yolunda çok geniş bir mutabakatın olduğunu görüyoruz. Bugüne kadar çok önemli Anayasa değişikliklerini ve yasal düzenlemeleri yapan Meclisimizin, bundan sonra da katılımcı ve uzlaşmacı bir anlayışla önemli adımlar atacağına inanıyorum.

Milletimizin değerli temsilcileri, hepimizin ortak çabası, özgürlükleri ve demokrasisi güçlenmiş, ekonomisi gelişmiş, vatandaşlarının yüzü gülen, huzur ve barışın hâkim olduğu bir Türkiye içindir. Türkiye'nin yüce Meclisimizin katkılarıyla imkânsızlıklar içerisinde bağımsızlık mücadelesi veren bir durumdan dünyanın öncü ve önder bir ülkesi konumuna gelmesinin onurunu ve gururunu hep birlikte yaşıyoruz.

Cumhuriyetimizi kuran ve bizlere emanet eden Büyük Önderin "Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türkiye halkına 'Türk milleti' denir." ifadesiyle dile getirdiği "Türk milleti" kavramı, etnik bir ayrışmayı değil birlikteliği vurgulamaktadır. Tarih boyunca bu topraklarda bir arada yaşayan, tüm unsurları içine alan ve buluşturan ortak bir ruhla özgürlük mücadelesi verilmiştir. Toplumumuzun tüm kesimlerinin birbirleriyle iletişimini, duygu ve düşüncelerini aktarmasını sağlayan dilimiz de sahip olduğumuz bu ortak zeminin ayrılmaz bir parçasıdır. Sahip olduğumuz müşterek değerlerin etnik bir anlayışla bozulmaya çalışılması, ülkemize ve tarih boyunca bir arada barış ve huzur içerisinde yaşamış, akrabalık bağları kurmuş olan milletimize yapılabilecek en büyük kötülüktür. Tüm farklılıklarımızı ayrışma değil zenginlik olarak görmeliyiz.

Saygıdeğer milletvekilleri, hepimizin sahip olduğu müşterek değerlerin başında hiç kuşkusuz çağın yükselen değeri olan demokrasi gelmektedir. Demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye, aradan geçen seksen dokuz yılda bölgesine ve tüm dünyaya örnek bir ülke hâline gelmiştir. Gelişen ve güçlenmekte olan demokrasisiyle Türkiye Cumhuriyeti, Avrupa Birliğine tam üye olma yolunda kararlılıkla ilerlemektedir. Çağdaş dünyanın saygın bir üyesi ve aktörü olan Türkiye, bugün küresel ve bölgesel boyutta barış ve istikrara katkıda bulunan, çok yönlü bir dış politika izleyen, geniş bir coğrafyada etkinlik gösteren ve dostluğu aranan bir ülkedir.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Meclisimizin açıldığı bu kutlu gün, aynı zamanda Büyük Önder tarafından çocuklarımıza bayram olarak armağan edilmiştir. 23 Nisan her ülkeden gelen çocukların sevgi ve dostluk duygularıyla kaynaştığı evrensel bir bayram hâline gelmiştir.

Büyük Atatürk, yokluklar içerisinde var edilen Meclisi ve genç Türkiye Cumhuriyeti'ni hepimizin umutları, yarınları olan çocuklarımıza emanet etmiştir. Cumhuriyetin onların omuzlarında yükseleceğine inancını birçok kez vurgulamıştır. Meclisimiz, hepinizin katkısıyla, çocukların sorunlarının çözümü, her türlü şiddet ve baskıdan uzak bir ortamda çok daha iyi koşullarda eğitilmiş bireyler olarak yetiştirilmeleri için çaba harcamaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, çocuk haklarının geliştirilmesi yönünde yaptığı çalışmaları kurumsal bir hâle getirerek “Çocuk Hakları İzleme Komitesi” oluşturmuştur.

Toplumumuzun kanayan yarası olan suça itilen çocuklarla ilgili devlet ve millet olarak el birliğiyle gayret etmemiz çok büyük önem taşımaktadır. Ülkemizin geleceği olan çocukların hayatlarının en güzel dönemlerinde suça itilmesi, toplumsal vicdanı yaralayan ve hepimizin çözmesi gereken ortak bir sorundur. Toplumsal barışımızı ve huzurumuzu zedeleyen bu önemli sorunun çözümü konusunda başta ailelere, eğitim kurumlarına ve yöneticilere önemli görevler düşmektedir.

Bizlere milli birliğimizi kazandıran, bağımsız bir vatan bırakan Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere gazi Meclisin kahraman üyelerini, milletimizin huzuru, güveni ve vatanımızın bölünmez bütünlüğü

için hayatlarını feda eden aziz şehitlerimizi rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.

Aziz milletimizin, siz değerli milletvekillerimizin ve sevgili çocuklarımızın 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı tebrik ediyorum. Sayın milletvekili arkadaşlarıma sağlık içerisinde başarılı çalışmalar diler, yüce Meclisi en içten duygularıyla saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

05 Ağustos 2009 - 04 Temmuz 2011
TBMM Başkanı Mehmet Ali ŞAHİN

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 90'ıncı yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

4

Birleşim:

92

Tarih:

23.04.2010

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
MEHMET ALİ ŞAHİN**

Saygıdeğer milletvekilleri, çatısı altında gururla ülkemize hizmet ettiğimiz Meclisimizin açıldığı bugün, tarih sahnesinden silinmek istenen milletimizin yeniden ayağa kalkışının ve dirilişinin miladıdır. Millî iradenin merkezi ve başyapıtı olan Meclisimizin hayat bulduğu bugün, egemenliğin halka geçtiği tarihtir. Özgürlüğümüzün simgesi olan Meclisimiz, tam bir ateş çemberinin içinde, millî direnişi örgütleyerek vatan topraklarını işgalden, milletimizi esaretten kurtarmıştır.

Milletimizin tarihinde böylesine hayati yere sahip olan Meclisimizin gururla kutladığımız 90'ıncı yılının aziz milletimize ve siz değerli temsilcilerine hayırlı olmasını diliyorum.

Gazi Meclisimizin kuruluş coşkusu bir yıla yayılan etkinliklerle ve tüm halkımızla birlikte kutladık, kutlamaya devam ediyoruz.

Kuruluş heyecanımıza ve bayramımıza ayrı bir anlam katan geleceğimizin teminatı sevgili çocuklarımız, Meclisimizin mekânlarını şenlendirerek coşkumuzu pekiştirdiler. Millî Eğitim Bakanlığımızla ortaklaşa

düzenlediğimiz 7'nci Dönem Türkiye Öğrenci Meclisimiz geçtiğimiz Pazar günü bu salonda toplandı. Yaklaşık 14,5 milyon öğrencinin oy kullanarak seçtiği seksen bir ilin temsilcisi çocuklarımız, burada ülkemizin sorunlarını özgürce konuşarak çözüm önerilerinde bulundular. Gözlerinde umut pırıltılarını gördüğümüz çocuklarımızın ne kadar bilinçli ve gelecek idealiyle dolu olduklarına gururla şahit olduk. Diyalog kültürü içerisinde yetişen, ön yargısız, farklılıkları zenginlik gören bir nesil Türkiye'nin gücüne güç katacak, demokrasimiz böylece özlediğimiz düzeye gelebilecektir. 90'ncı yıl coşkumuza katkıda bulunan, başta sevgili çocuklarımız olmak üzere tüm kurumlarımıza ve emeği geçen herkese yüce Meclisimiz adına teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bizler esaretin prangalarını bağımsızlık ateşiyle eritmiş ve özgürlüğünün kapılarını canları pahasına açmış bir milletin mensuplarıyız. Yüce Meclisimiz, düşmanın yurdun dört bir yanını işgal ettiği bir dönemde imkânsızlıklar içerisinde kurulmuş bir parlamentodur.

Dünyanın birçok ülkesinde savaşlar ve bunalımlar, genelde demokrasi ve özgürlükler askıya alınarak ya da kısıtlanarak aşılmıştır ancak bizde öyle olmamıştır. Aziz Atatürk'ün önderliğinde milletimiz, o zor şartlar altında demokrasi yolunu tercih etmiş, millî iradeyi baş tacı yapmış ve bu yüce kurumu açmıştır. Yani, zaferler Meclisimizi değil, Meclisimiz destansı zaferleri doğurmuştur. Ardından da millî iradenin rehberliğinde bağımsızlığımız kazanılmış, cumhuriyetimiz ilan edilmiş ve milletimiz tarih sahnesindeki şerefli yerini yeniden almıştır. Bizi ve Parlamentomuzu dünya milletleri arasında farklı kılan bu emsalsiz özelliğimizdir.

Şunu da gururla ifade etmeliyim ki, Meclisimiz 23 Nisan 1920 tarihinde açıldığında, bırakın Avrupa'yı, dünyada millî iradeye dayanan parlamento sayısı çok değildi. Böylesine anlamlı özellikler taşıyan Meclisimizin üyesi olmaktan hepimiz kuşkusuz ki gurur duyuyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisi, gücünü ve yetkisini millet iradesinden almaktadır. Millet adına karar vermekte ve tüm yasaları milletimizin refahı, huzuru için çıkarmaktadır.

Parlamento tarihimiz içerisinde millî iradenin kalbi, zaman zaman krizler geçirmiş olsa da, daima yaşamını sürdürmeyi başarmıştır. Meclisimiz, kurulduğu günden bu yana çıkardığı yasalarla, yaptığı Anayasa değişiklikleri ve diğer tüm çalışmalarla değişimin ve dönüşümün merkezi olmuştur. Hep ülkemizi bir adım daha ileri götürme,

demokrasimizi geliştirme, hak ve özgürlüklerimizi genişletme, hukuk standartlarımızı yükseltme çabası içerisinde olmuştur.

Kurulduğu günden beri tam doksan yıldır ülkemizin kaderine yön veren Meclisimizin yasama yetkisi mutlakdır. Milletimiz adına kullanılan bu yetkiyi daraltacak, kullanımını engelleyebilecek veya sınırlandıracak başka bir güç yoktur. Nitekim Aziz Atatürk de Meclisimizin millet hayatındaki önemini 1 Kasım 1930 tarihinde Dördüncü Yasama Yılı açılışında yaptığı konuşmasında şu veciz sözlerle ifade etmiştir: “Arkadaşlarım, ülkenin yazgısında tek yetki ve güç sahibi olan Büyük Millet Meclisi, bu ülkenin düzeni için, iç ve dış güvenliğini sağlamak ve korumak için en büyük güvencedir. Büyük millî sorunlar şimdiye kadar ancak Büyük Millet Meclisinde çözümlendi. Gelecekte de yalnız oradan kesin önlemler sağlanabilecektir. Türk milletinin sevgi ve bağlılığı, her zaman Büyük Millet Meclisine yönelmiştir ve hep oraya yönelecektir.”

Böylesine önemli bir kurum olan Meclisimizin yürüttüğü yasama sürecine katkı sağlanması amacıyla ortaya konulan her düşünce saygıdeğerdir ve demokrasimizi güçlendirir. Ancak Meclisimizin yasama yetkisine yönelik söz ve tutumlar, demokratik sistemimizi ayakta tutan ve ahenk içerisinde çalışması arzu edilen güçler ayrılığı ilkesiyle bağdaşmaz. Meclisimizin milletten aldığı yasama yetkisine herkesin ve tüm kurumların gereken saygıyı gösterme konusunda daha özenli davranacaklarına inanıyorum.

Verdiği bağımsızlık mücadelesiyle mazlum milletlere örnek olmayı başaran Türkiye, bugün, her alanda kalkınan ve gelişen, çağdaş ülkelerle rekabet eden saygın bir ülkedir. Bulunduğu coğrafyanın ve dünyanın güçlü ülkeleri arasında yer alan Türkiye, aynı zamanda, barışın ve istikrarın sembolüdür.

Ülkemizin dış politikasına, Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün “Yurtta sulh cihanda sulh” ilkesi yön vermektedir. Sahip olduğu çok yönlü potansiyeliyle ülkemizin bu konuda yürüttüğü etkin diplomatik çabalar, barış içinde bir geleceğin kurulması amacına dönüktür. Meclisimiz de, ülkemizin barış odaklı dış politikasına, her geçen gün güçlenerek devam eden parlamenter diplomasi faaliyetleriyle destek olmaktadır. Başkanından milletvekillerine, komisyonlarından dostluk gruplarına kadar Meclisimiz, Türkiye’nin tüm dünyaya tanıtımı ve bölgemizdeki sorunların çözümü için yoğun çaba göstermektedir. Yasama çalışmalarımızın yanı sıra,

sürdürdüğümüz bu faaliyetlerimizle, halkları temsil eden parlamentolar arasındaki dostluk ilişkilerini pekiştirerek ülkemizin dış politikasına büyük katkı sağlamaktayız. Milletimizin ortak menfaatleri doğrultusunda yürütülen bu çalışmalar katlanarak büyümekte, uluslararası alanda bize pozitif bir enerji olarak geri dönmektedir.

Tüm bu diplomatik çabaların sonucunda, ilk kez, bir Türk milletvekili Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Başkanlığına seçilmiştir. Meclisimizin bir mensubu olan Antalya Milletvekilimiz Sayın Mevlüt Çavuşoğlu'nun kazandığı bu diplomatik başarı, hepimiz için gurur vericidir. Kendisini, bu anlamlı gün vesilesiyle bir kez daha kutluyor, çalışmalarında başarılar diliyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, Meclisimiz, bir çağdaşlaşma ve barış projesi olarak değerlendirdiğimiz Avrupa Birliğine tam üyelik yolundaki çalışmalara desteğini de kararlılıkla sürdürmektedir. Ülkemiz, iktidarıyla muhalefetiyle, sivil toplum örgütleriyle dünyanın ve özellikle içerisinde bulunduğumuz bölgenin sorunlarını çözmeye çabalarında öncü bir rol oynamaktadır.

Türkiye'nin bütün bu iyi niyetli çabalarına rağmen, ülkemizi soykırım gibi insanlığın yüz karası olan bir suçla mahkûm etmek isteyen ülkeler, parlamentolarında çeşitli kararlar almaktalar. Ayrıca, bildiğiniz gibi, 24 Nisan gününü, ülkemize karşı 1915 olaylarıyla ilgili iddiaların yıl dönümü olarak anma çabaları, uzunca bir süredir yürütülmektedir.

Değerli milletvekilleri, Çanakkale'ye milletimizi tarih sahnesinden silmek üzere topyekûn gelenler, ülkemizi bölüp paylaşma hesabı yapanlar, kendi ayıplarını unutup şimdi bizden hesap sormaya kalkıyorlar. Milletimize vatan olan bu toprakların, medeniyet geçmişimiz boyunca, barışın, bir arada yaşamanın en eşsiz örnekleriyle dolu olduğunu görmezden geliyorlar. Evet, bu coğrafyada büyük acılar yaşanmıştır. Çanakkale'de, Sakarya'da, Dumlupınar'da ve daha nice cephelerde, bu ülkenin kahraman evlatları, üzerinde özgürce yaşadıkları bu vatan topraklarını savunmak için şehit düşmüştür. Milletimizin tarihini yargılamaya meraklı olanlara, önce, ülkemizin her köşesinde bağımsızlık uğruna yaşanan acıların izlerini görmelerini tavsiye ediyoruz.

İçerisinde zafer sevinçleri kadar acıları da barındıran tarih, siyasetin malzemesi yapılamayacak kadar değerlidir. Asılsız Ermeni iddialarına destek çıkan parlamentolar, tarihi, siyasi istismar vasıtası olarak kullanarak çok

ciddi bir sorumluluk yüklediklerini bilmelidirler. Bizden, hukuki ve tarihi temelden yoksun sözde soykırım iddialarını kabul etmemizi bekleyenler, bu Meclisi ve onun temsil ettiği halkını yeterince tanımıyorlar. Bağımsızlık mücadelemizin sembolü olmuş yüce Meclisimiz, siyasi baskılarla, alınan taraflı kararlarla milletimizin işlemediği bir suçlu kabul etmez ve asla da etmeyecektir.

Değerli milletvekilleri, milletimizin esarete ve dayatmalara asla boyun eğmediğinin en eşsiz ifadesi olan Meclisimizin doksan yılda yaptıklarına yenilerini eklemek ortak görevimizdir. Siyasetimizi daha fazla demokrasi, toplumsal hayatımızı daha fazla özgürlük, hukuk sistemimizi daha fazla adalet, ekonomimizi daha fazla refahla taçlandırmaya çalışmalıyız. Aynı vatan topraklarının üzerinde, aynı gök kubbenin altında yaşayan şerefli bir tarihin mirasçıları olarak, enerjimizi kısır tartışmalarla harcamak yerine, güçlü geleceğe hep birlikte yönelmeliyiz. Sahip olduğumuz farklılıkların yanı sıra, saymakla bitmeyecek kadar paydalarımız varken neden bunu toplumsal sinerjiye dönüştürmekte zorlandığımızı da beraberce sorgulamalıyız. Başta yıllardır canımızı yakan, gencecik fidanlarımızı bizden koparan terör olmak üzere, tüm sorunlarımızı ortak akılla, beraberce çözmeye iradesini göstermeliyiz. Artık, kaybedecek zamanımız yok çünkü bilgi çağını yaşadığımız bu dönemde, kaybedeceğimiz bir yılın bedeli belki on yıl, belki elli yıl, belki yüz yıl olacaktır. Bu yöndeki çabalarımızı sürdürmek hem bizlere bu vatani bırakanlara hem de gelecek umudumuz olan çocuklarımıza karşı sorumluluğumuzun gereğidir.

Saygıdeğer milletvekilleri, siyaset görevini yerine getiren değerli insanlara karşı son günlerde yönelen yumruklar ya da kaba kuvvet asla sorunların çözüm yöntemi olamaz. Toplumsal huzurumuza atılan yumruklara karşı tek yürek olarak, sağduyu ve akliselimle davranmalı, ülkemizin barışını bozmaya çalışanlara fırsat vermemeliyiz.

Yasama ve denetim faaliyetlerinin yanı sıra, toplumla kurduğunuz iletişim köprüleriyle ülkemizin sorunlarını çözmek için gayret gösteriyorsunuz. Sizlere teşekkür ediyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Sözlerimin sonunda, bu günün armağan edildiği sevgili çocuklarımıza seslenmek istiyorum: Sizler, umutlarımız, aydınlık yarınlarımızıdır. Bütün çabamız, sizlere en iyi şekilde yetişmenizi sağlayacak imkânlar sunmak, kalkınmış, demokrasisi kökleşmiş, özgür bir ülke bırakmak, barış dolu bir dünya hazırlamak içindir. İnanıyorum ki sizler, köklü tarihimizden, zengin

kültürümüzden, bağımsızlık mücadelemizden, demokrasinin değerlerinden güç alarak cumhuriyetimizi daha da yücelteceksiniz.

Bu duygularla, bize özgür bir vatan bırakan, ilk Meclis Başkanımız, cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, Gazi Meclisimizin kahraman milletvekillerini rahmetle ve minnetle anıyorum. Onlar bize, güçlü bir Meclis, onurlu bir ülke, gurur veren bir cumhuriyet ve her zaman bu topraklar üzerinde dalgalanmaya devam edecek şanlı bir bayrak bıraktılar. O kahramanların bağımsızlık inancı, zoru başarma azmi ve yeteneği, milletlerine olan derin bağlılıkları, karşı karşıya bulunduğumuz sorunların aşılmasında en büyük ilham kaynağımız olacaktır. Yüce Meclisimiz, kurucu iradeden aldığı güçle, bugün de aynı sorumluluk içerisinde, aynı coşku ve kararlılıkla yoluna devam edecektir.

Hepimizin, hepinizin ve aziz milletimizin 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlu olsun. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 91'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

5

Birleşim:

89

Tarih:

23.04.2011

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
MEHMET ALİ ŞAHİN**

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, demokrasimizin kalbi yüce Meclisimizin açılışının 91'inci yılını millet olarak büyük bir coşku ve heyecanla kutluyoruz.

Konuşmamın başında, 23'üncü Dönemde kaybettiğimiz değerli milletvekillerimiz Mehmet Cihat Özönder'i, Osman Yağmurdereli'yi, Gündüz Suphi Aktan'ı, Muhsin Yazıcıoğlu'nu, Mustafa Kuş ve Hamza Yanılmaz ile eski Meclis başkanlarımızdan Sabit Osman Avcı'yı rahmet ve özlemle anıyoruz. Meclisimizde bulundukları süre zarfında siyasetin nezaket, saygı ve hoşgörü içinde yapılabileceğini gösteren bu merhum milletvekillerimiz, hizmetleri ve demokrasimize katkıları nedeniyle aziz milletimizin gönlünde daima yaşayacaklardır. Aramızdan ayrılan bu değerli milletvekillerimize ve merhum eski Meclis Başkanımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına bir kez daha başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, çatısı altında bulunduğumuz bu Meclis, tarih sahnesinden silinmek istenen milletimiz adına dünyada örneği olmayan bir görev üstlenmiştir, Kurtuluş Savaşı'mızı yönetmiş, devletimizi,

ordumuzu kurmuş ve cumhuriyetimizi ilan etmiştir. 23 Nisan 1920’de Meclis açıldığında dünyada millî iradeye dayanan parlamento sayısı yok denecek kadar azdı. Böylesine köklü bir geçmişe sahip olan Meclisimizin üyesi olmaktan kuşkusuz hepimiz gurur duyuyoruz.

Meclisimiz, her zaman milletimizin hizmetinde olmuş, sorunlarını çözmeye çalışmış, Aziz Atatürk’ün gösterdiği muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkma hedefi için hep çalışmıştır. Kurulduğu andan bugüne kadar geçen doksan bir yıllık süre içerisinde, cumhuriyetimizin, devletimizin, demokrasimizin ve geleceğimizin en büyük teminatı olmuştur. Doksan bir yıldır millet olarak takip ettiğimiz bu yol, sadece siyasi bir yönelim değildir, ekonomiden adalete, eğitimden sağlığa, sosyal hayattan kültür ve sanata kadar yaşanan toplumsal bir değişimdir. Yüce Meclisimiz, kurucu iradedен aldığı güçle ve aynı sorumluluk duygusuyla, aynı coşku ve kararlılıkla bugün de yoluna devam etmektedir.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, çevremizdeki birçok ülkede halklar tarafından daha fazla demokrasi ve özgürlük taleplerinin yükseldiği bir dönemi yaşıyoruz. Bugün dünyanın birçok ülkesinde yaşanan ve ibretle izlediğimiz gelişmeler, Meclisimizi kuran kahramanların ileri görüşlülüğünü göstermesi bakımından çok çarpıcı bir durumdur. Ülkemizde o günden itibaren hayat bulmaya başlayan demokratik sistem, aradan geçen yıllar içerisinde çeşitli müdahalelere maruz kalsa da başarıyla işletilmektedir. Bundan tam doksan bir yıl önce, Meclisimizin yokluklar içerisinde oluşturulması için, her şeyden önce –altını çizerek ifade ediyorum- seçimler yapılmıştı. Savaşın tam orta yerinde, esaretin gölgesinde, yurdun dört bir yanında, bin bir türlü zorlukların arasında seçimlerin yapılmasının anlamı çok büyüktür. Bu, Meclisimizi kuran kahramanların parlamenter demokrasi tercihinin, ülke yönetimine halk iradesini hâkim kılma anlayışının tezahürüdür. Aradan geçen doksan bir yılın ardından bugün yeni bir genel seçime gitmeye hazırlanıyoruz. Bugüne kadar girilen her seçimde halkımız, ortaya koyduğu iradeyle tercihinin hep daha fazla özgürlükten yana koymuş, ülkemizin demokrasi yolunda sağduyulu ilerleyişini pekiştirmiştir. Artık, milletimiz, cumhuriyetimizin temel değerlerini ve demokrasiyi özümseyerek, bu yolda kararlılıkla ilerlemektedir.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, milletimizin büyük bir coşkuyla kutladığı bu bayram günü bizler için ayrıca bir anlam daha ifade ediyor. Bugün, 23’üncü Dönem milletvekilleri olarak, hep birlikte son kez bu salonda buluşuyoruz. Böylesine anlamlı bir günde bazı milletvekili arkadaşlarımızla

belki de son kez Genel Kurul çatısı altında bir araya geliyoruz. Yani hem bayram coşkumuzu hem de veda hüznünü bir arada yaşıyoruz. Meclis Başkanınız olarak, iktidarıyla muhalefetiyle tüm milletvekillerimizle bir arada çalışmaktan büyük bir onur ve gurur duyduğumu belirtmek istiyorum. İnaniyorum ki acısıyla tatlısıyla bu salonda 23'üncü Dönem boyunca yaşadıklarımız, milletimize büyük bir özveriyle hizmet veren sizler için de hayatınızın en müstesna günleri olmuştur. Tüm milletvekillerimize teşekkür ediyor, tekrar aday olmayan değerli arkadaşlarıma bundan sonraki hayatlarında sağlık, mutluluk ve başarılar diliyorum.

23'üncü Dönem Parlamentomuz yoğun ve verimli bir dönemi geride bıraktı. Bu dönem toplam 548 kanun çıktı Parlamentomuzdan. Birçoğu reform niteliğindeki düzenlemelerle Türkiye'nin demokratik yürüyüşü âdeta bir koşuya dönüştü. Ülkemiz, doksan bir yıl önce kendisi için belirlediği özgür, müreffeh, güçlü ve çağdaş Türkiye hedefine azimle ve kararlılıkla koşmaktadır.

Yine bu dönem, sık sık görmek istediğimiz tabloları da beraberce yaşadık. İktidar ve muhalefet uzlaşma içerisinde, günümüz ihtiyaçlarını karşılamayan Türk Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu gibi bazı temel kanunları saatlerle ifade edilen çok kısa sürelerde yasalaştırdı. Ben, Türkiye'nin ihtiyacı olan bu uzlaşmanın seçimlerden sonra oluşacak 24'üncü Dönem Parlamentosunda da yaşanmasını diliyorum.

23'üncü Dönemde en kapsamlı Anayasa değişikliklerinden birini gerçekleştiren yüce Meclisimizin önümüzdeki dönemde de ülkemizin ve toplumumuzun beklentisi olan yeni bir Anayasa'yı hayata geçireceğine inanıyorum. Yapıldığı dönemin izlerini taşıyan mevcut Anayasa'mızın artık ülkemize dar geldiği, demokrasi yürüyüşümüzü yavaşlattığı konusunda geniş bir mutabakat olduğu açıktır.

Demokrasinin güzelliği olan seçimlerin, kardeşlik, barış ve huzur içerisinde geçmesini temenni ediyorum. Kavga yerine dostluğun, hakaret yerine hoşgörü ve sağduyunun hâkim olacağına inandığım seçimler, siyaset kurumunu ve demokrasimizi inanıyorum ki daha da güçlendirecektir.

Yüce milletimiz sandık başına giderek kendi özgür iradesiyle en doğru kararı verecektir. Ülkenin sorunları siyaset kurumu tarafından Meclis eliyle çözüm bulduğu sürece sağlıklı işleyen bir demokrasi var demektir. Siyaset kurumuna, millî iradeye yapılan her demokrasi dışı müdahalenin ülkemize ve milletimize dünya ülkeleriyle rekabette ne kadar kıymetli

zamanları kaybettirdiğini, ağır bedeller ödettiğini hepimiz çok iyi biliyoruz. Demokrasimizin işlediği, ekonominin istikrar kazandığı, toplumsal barış ve huzurun hâkim olduğu dönemlerde aldığımız mesafeler de ortadadır.

Saygıdeğer arkadaşlarım, Meclisimizin açıldığı bugün aynı zamanda çocuk bayramı olarak da kutlanmaktadır. Bu nedenle yarınımızın umut pırıltıları sevgili yavrularımıza da seslenmek istiyorum: Sizler, umutlarımız, aydınlık yarınlarımızısiniz. Tüm çabamız, sizlere demokrasisi, ekonomisi, özgürlükleri güçlü, her alanda kalkınmış bir Türkiye bırakmaktır. Atatürk'ün "Cumhuriyeti biz kurduk, onu yaşatacak ve yüceltecek sizlersiniz." sözüyle inancını ifade ettiği çocuklarımız olarak, geleceğin Türkiye'sini sizler inşa edeceksiniz. Bu yüzden, kendinizi çağın ve bilgi toplumunun gerekleriyle yetiştirmenizi istiyoruz. İncancınızı, özgür fikirlerinizi, demokrasi bilincinizi hep koruyun. Köklü medeniyetinize, devletinize ve Meclisinize güvenin. Kuruluşundan bugüne önemli aşamalar kateden ülkemiz, sizlerin donanımları ve dinamizmiyle daha da ileri gidecektir.

Bu duygularla, tüm çocuklarımızın bayramını kutluyor, gözlerinden öpüyorum.

Değerli arkadaşlarım, sözlerimin sonunda, bize özgür bir vatan bırakan ilk Meclis Başkanımız, cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere gazi Meclisimizin kahraman milletvekillerini rahmetle ve minnetle anıyorum. Onlar bize güçlü bir Meclis, onurlu bir ülke, gurur veren bir cumhuriyet ve her zaman bu topraklar üzerinde dalgalanmaya devam edecek şanlı bir bayrak bıraktılar. O kahramanların bağımsızlık inancı, zoru başarıma azmi ve yeteneği, milletlerine olan derin bağlılıkları, karşı karşıya bulunduğumuz sorunları aşmamızda en büyük ilham kaynağımız olacaktır. Yüce Meclisimiz, kurucu iradede aldığımız güçle bugün de aynı sorumluluk içerisinde, aynı coşku ve kararlılıkla yoluna devam etmektedir.

Hepinizin ve aziz milletimizin 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı kutluyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

24. DÖNEM

2. YASAMA YILI 23.04.2012

3. YASAMA YILI 23.04.2013

4. YASAMA YILI 23.04.2014

5. YASAMA YILI 23.04.2015

04 Temmuz 2011 - 23 Haziran 2015
TBMM Başkanı Cemil ÇİÇEK

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 92'nci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

2

Birleşim:

97

Tarih:

23.04.2012

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
CEMİL ÇİÇEK**

Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 92'nci yıl dönümü olan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı büyük bir coşku ve heyecanla kutluyoruz. Meclisimiz doksan iki yıldır ülkemizin geleceği ve milletimizin istikbali için millî iradenin merkezi olarak çalışmaktadır. Bugüne kadar elde ettiğimiz başarılarda bu yüce çatı altında görev yapmış ve yapmakta olan değerli milletvekillerinin çabası ve katkısı çok büyüktür. İşte, doksan iki yıl önce bugün zor şartlarda açılan Meclisimiz bağımsızlığımızı gerçekleştirmiş ve cumhuriyetimizi kurmuştur. Türkiye Büyük Millet Meclisi, imparatorluğun yıkıntılarından kurum ve kuruluşlarıyla çağdaş bir devlet çıkarmıştır. O yıllarda yurdumuzun birçok yeri işgal edilmiş, orduları dağıtılmış ve memleket bilfiil işgal edilmiştir fakat milletimizin gönlündeki bağımsızlık ve vatan aşkı ve büyük millet bilinci canlı ve diri olarak her zaman yaşamış ve bugün de yaşamaktadır.

Anadolu'da yapılan seçimlerin ardından zor şartlar altında Ankara'ya gelen milletvekillerinin katılımlarıyla 23 Nisan 1920'de Meclisimiz açılmıştır.

O gün en yaşlı üye sıfatıyla Meclisi açan Şerif Bey şöyle demiştir: “Bu yüce Meclisin en yaşlı üyesi kimliğiyle ve Allah’ın yardımıyla ulusumuzun iç ve dış tam bağımsızlık yazgısının sorumluluğunu doğrudan doğruya yüklenip kendisini yönetmeye başladığını bütün cihana duyurarak Büyük Millet Meclisini açıyorum.” Böylesi heyecanlarla, umutlarla ve dualarla açılan Meclisimiz millî mücadelemizi başarıyla yürütmüş ve bağımsızlığımızı kazandırmıştır. Alnının akıyla dünyadaki tek gazi Meclis olmuştur. O nedenle, bu Meclis gazi Meclistir, bu Meclis şanlı bir Meclistir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi doksan iki yıllık süreçte de üzerine düşen tarihi sorumluluğun gereğini yapmakta her zaman büyük çaba içerisinde olmuştur. Millî menfaatlerimizi ve onurumuzu gözetmenin, ülkemizin gelişip kalkınması ve Mustafa Kemal Atatürk’ün işaret ettiği muasır medeniyet düzeyinin üzerine çıkması çabası içerisinde olmuştur. Böylesine şanlı ve onurlu bir geçmişe sahip olan Mecliste görev yapmış olmak hepimizin haklı gururudur.

Değerli milletvekilleri, doksan iki yıl önce Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışı, millî egemenliğin vazgeçilmezliğinin ve millî iradenin üstünlüğünün ifadesidir. Millî iradenin üstünlüğü bizim için devredilemez ve asla vazgeçilemez. Millî egemenlik bizim millî mücadelemizin ruhunda gizlidir. Millî mücadelemiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde bir halk hareketidir. Milletimiz düşmanı yurttan kovmuş ve kendi cumhuriyetini ve demokrasisini kurmuştur. Cumhuriyet ve demokrasi bizim en büyük kazanımlarımızdır. Bunları bize armağan edenlere şükran borçluyuz.

Millî iradenin üstünlüğü aynı zamanda demokrasinin de gücüdür. Millî egemenlik demokrasiyle anlamlıdır. Halk iradesinin çiğnenmesi ve kesintiye uğraması en büyük zararı demokrasiye ve millete vermektedir. Millî egemenliği çiğnetmemek, Meclisin hukukunu ve milletin egemenliğini korumak temel görevimizdir. Millî iradeye yönelik girişimlerin bu ülkenin kuruluş felsefesine ve halkın iradesine yönelik girişimler olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Çok partili hayat, işleyen bir demokratik sistem, burada tecessüm eden millî irade bizim en büyük kazancımızdır. Bunu korumak ve demokrasimizi geliştirmek hepimizin ortak sorumluluğudur. Yaşadığımız ve yaşamakta olduğumuz acı tecrübelerden sonra bunu hepimiz tam bir samimiyetle kabul etmeliyiz.

Değerli milletvekilleri, Birinci Meclisin saygın üyeleri zor koşullarda verilen mücadelenin ardından cumhuriyetimizi kurmuşlardır. Bunu daha

ileriye götürmek, demokrasi ve insan hakları standardını geliştirmek ve çağdaş bir cumhuriyet hâline getirmek için yoğun bir çaba içerisindeyiz.

Hızlı bir değişim sürecinde olduğumuz açıktır. Yeni dönemler yeni sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Her geçen gün yeni sorunlarla karşılaşmaktayız. Çok değişik sebeplerden ve yargılama süreciyle ilgili sıkıntılardan dolayı olsa da bugün bir temsil sorunu yaşamaktayız. Konunun tüm yönleriyle değerlendirilerek birlikte bir çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Bu sorunun sebepleri ve kaynakları farklı da olsa bedelini siyaset kurumu ve bizler ödemekteyiz. Bunca sorunumuz varken bir de bu sorumlulukla karşı karşıyayız.

Saygıdeğer milletvekilleri, teknolojik gelişmelere, sosyolojik değişimlere, üretim ilişkilerine ve bilgi üretimine göre dünya yeniden şekillenmekte ve hayat yeniden kurulmaktadır. Modern dünya ile entegre olmaya çalışan Türkiye ise bu gelişmelerin içerisinde hızlı bir ekonomik, siyasi ve kültürel değişim sürecindedir. Bugün farklı kültürel iklim ve ilişkiler içerisinde genç bir nüfus yetişmektedir, ülkemizin ise tarihî ve kültürel olarak büyük potansiyeli bulunmaktadır. Doğu ile Batı'nın ortasında, geleneksel özellikleri yanında modernleşmeye çalışan bir ülkedir. Farklı kültürel geleneklere sahip, Doğu medeniyetinin de Batı medeniyetinin de özelliklerini bünyesinde barındıran belki de dünyadaki tek ülkedir. Her şeyden önce bir imparatorluk vârisiyiz. Bununla birlikte, cumhuriyetle büyük bir modernleşme, yenilenme ve reform sürecinde olduğumuz, yeni kurumlar, kuruluşlara sahip olduğumuz da göz ardı edilemez; bu, devam eden, sürekli kendisini geliştiren modernleşmeyi ileri aşamalara taşıyan bir süreçtir.

Demokrasimizi geliştirmeye çalışıyoruz. Demokrasi eksikliği temel bir toplumsal noksanlık olarak sorunlara yol açmaktadır. Demokrasi günümüz dünyasında, artık, ekmek kadar, su kadar gerekli bir ihtiyaçtır. Bugün Orta Doğu'da yaşanan gelişmelere bakarak demokrasinin ne kadar büyük bir nimet olduğunu görüyoruz. Bununla birlikte, demokrasinin bugünden yarına gelmediğini, süreç içerisinde kendisini geliştirdiğini, kurum ve kurallarını oluşturduğunu ve bunu bir kültüre dönüştürdüğünü görüyoruz, bizim için bu süreç Senedi İttifak'la başlayan yaklaşık iki asırlık bir süreçtir. Demokrasimiz kesintilerle ve sorunlarla uğraşarak bugüne kadar gelmiştir, bu süreçte çok da kayıplarımız olmuştur fakat demokrasi çabamızdan, özgür ve kalkınmış bir ülke olma hedefinden hiç şaşmadık, yeni kayıplar da artık istemiyoruz.

Demokrasimiz konusunda herkese büyük sorumluluk düşmektedir, en başta da bizlere yani siz saygıdeğer milletvekillerine düşmektedir. Tutumları, davranışları, ortaya koydukları söz ve fiilleriyle milletvekili sıfat ve sorumluluğuyla bağdaşmayan olumsuzluklardan hepimiz kaçınmalıyız. Bunları değerlendirecek ve kurala bağlayacak bir siyasi etik kuruluna ihtiyaç olduğu çok açıktır. Ümit ederim ki bunu kısa sürede, bu dönem gerçekleştirebiliriz. Bu konuda hepimizin ortak çabasına ihtiyaç var. Hepimiz, işimizi daha iyi yapmaya ve daha sorumlu davranmaya mecburuz. Ülkemizin ve demokrasimizin geleceğini ve çocuklarımızın yaşamını günlük siyasi kaygılar ötesinde planlamak ve düşünmek gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, demokrasi bir mücadelenin eseridir, aklın, bilimin ve özgürlüğün zaferidir. Bunun nasıl daha ileri götürüleceği, olgun ve iyi işleyen bir sisteme dönüştürülebileceği ortak akılla, diyalogla ve demokratik rekabetle olabilecektir. Demokrasi, konuşabilmenin ve birbirini anlayabilmenin uygun zeminini ve fırsatlarını sunmaktadır. Toplumsal sorunların sürekli olacağı açıktır, bilim ve akıl ise bunu çözebilenin yöntemlerini sunmakta, demokrasi buna uygun zeminler hazırlamaktadır. Tartışma ve diyalog zeminlerini tahrip etmeden, konuşma ve diyalogu bir kültür hâline getirerek sorunlarımızı çözebiliriz. Bunun elbette ki en uygun zemini Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Türkiye Büyük Millet Meclisi millî iradenin temsil merkezi ve sorunların çözüm yeridir, bütün kesimlerin umutlarının olduğu ve gözlerini çevirdiği yerdir. Bu zemini tahrip etmemek, burasının verimliliğini ve işlerliğini korumak hepimizin sorumluluğudur.

Saygıdeğer milletvekilleri, Meclisimizin açılışının 92'nci yıl dönümünü kutlarken, Meclisinin açılışının yıl dönümünü çocuklara bayram olarak armağan eden bir ülke olmanın da onurunu yaşıyoruz. Çocuklarımızın milletimizin ideallerine sahip çıkarak daha iyiyi, başarıyı, kaliteyi ve özgür Türkiye'yi düşleyerek yetişmelerini istiyoruz, onların millî egemenlik ruhuyla büyümelerini istiyoruz, daha demokratik, özgür yarınları inşa etmelerini istiyoruz. Biz, onlara daha demokratik bir ülke bırakmak zorundayız. Kavgaların hâkim olduğu, sürekli sorunlar çıkaran bir demokrasiyi çocuklarımız hak etmemektedir.

Değerli milletvekilleri, çocuklarımıza bırakacağımız en önemli emanetlerden biri yeni anayasa ve özgür bir Türkiye'dir. Yeni anayasa milletimize ve çocuklarımıza karşı borcumuzdur. Bugün dünya ve Türkiye değişmiştir, bizim koşullarımız ve demokrasi standartlarımız da değişmektedir ve değişmek mecburiyetindedir. Yeni anayasa bizim için yeni

bir sayfa, yeni bir Türkiye'dir. Yeni anayasa, geçmişimizle ve aynı zamanda geleceğimizle bir yüzleşmedir, yanlışlarımızla, eksikliklerimizle bir muhasebedir, meşru bir zeminde, Meclis ikliminde bir toplumsal sözleşme metni çıkarma çabasıdır. Milletin temsilcileri millet adına demokratik bir anayasa yapacaklardır. Siyaset kurumu sivil toplum örgütleriyle, toplumsal aktörlerle birlikte diyalog içerisinde bir anayasa yapmak durumundadır. Yeni anayasa yapamadığımız takdirde çok şey kaybedeceğimizin hep beraber farkında olmamız gerekmektedir. Geline nokta, ortaya konulan iradelerden ve toplumumuzun bu yöndeki büyük beklentisi ile milletimize yakışan, temel hak ve özgürlükleri koruyan, geliştiren ve demokrasimizin standardını yükselten daha çağdaş bir anayasaya kavuşacağımıza inanıyorum.

Meclisimizin açılışının 92'nci yıl dönümünde başta Millî Mücadele'mizin Önderi ve ilk Meclis Başkanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve Birinci Meclisimizin kahraman milletvekillerini ve o günden bugüne bu çatı altında görev yapan tüm milletvekillerimizi, Millî Mücadele'mizin tüm gazi ve şehitlerini, ebediyete intikal eden parlamenterlerimizi saygı ve şükranla anıyorum.

Tüm milletimizin ve çocuklarımızın Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını kutluyorum.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 93'üncü yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

3

Birleşim:

95

Tarih:

23.04.2013

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
CEMİL ÇİÇEK**

Saygıdeğer milletvekilleri, bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 93'üncü yıl dönümünü hep birlikte kutluyoruz. Bu vesileyle Meclisimizin açılışını gerçekleştiren, başta millî mücadelemizin önderi Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere Birinci Meclisimizin kahraman milletvekillerini, tüm şehit ve gazilerimizi rahmet, minnet ve şükranla anıyorum.

Doksan üç yıl önce burada toplanan milletvekillerinin sağlam temeller üzerinde kurduğu ülkemiz her geçen gün gelişmekte ve güçlenmektedir. Dönemin zor şartlarında vatan sevgisiyle koşup buraya gelen milletvekillerinin bağımsızlık mücadelemizde gösterdikleri ruh, bizim için daima yol göstericidir. Dönemin zor şartlarında büyük bir vatanperverlikle düşmana direnen, ideal ve heyecanlarıyla bu Meclis çatısı altında toplanan ilk Meclisin kahraman üyeleri milletimizin gönlünde unutulmaz bir yer edinmişlerdir.

23 Nisan 1920, bu tarihî gün, milletin istiklali ve de istikbalinin ancak milletin azim ve kararıyla sağlanacağını tüm dünyaya ilan ettiğimiz kutlu ve gerçekten mutlu bir gündür. İşgal altındaki bir devletin istiklal bayrağı

bugün göndere çekilmiştir. Ulus'taki mütevazı binada kesilen kurbanlar, edilen dualar ve dökülen gözyaşlarıyla Meclisimiz bugün açılmıştır. O gün, Meclisi açan Sinop Milletvekili Şerif Bey, bu yüce Meclisin en yaşlı üyesi sıfatıyla ve Allah'ın yardımıyla milletimizin tam bağımsızlığını ve varlığını bizzat ele alıp yönetmeye başladığını bütün dünyaya ilan ederek "Büyük Millet Meclisini açıyorum." hitabıyla Meclisimiz çalışmalarına başlamıştır. İleride cumhuriyete ve demokrasiye giden yolda en önemli adım atılmıştır.

Meclisimiz, imparatorluğun yıkıntılarından kurum ve kuruluşlarıyla çağdaş bir devlet çıkarmıştır. Bu büyük millet, önce Meclisini toplamış, iradesini ortaya koymuş, büyük zorluklar ve sıkıntılar içerisinde milli mücadeleyi yönetmiş; istilacılara ve işgalcilere karşı bu mücadeleyle, üzerinde oynanmak istenen ve uygulamaya konulmuş bulunan emperyalist oyunu bozmuş, son haclı seferine dur demiştir. Türk milleti, varlığını ve birliğini korumak için çareyi yine kendisinde bulmuştur. O yüzden bu meclis gazi meclistir, şanlı meclistir, son ve ebedi devletimizi kuran meclistir, milletimizin ve cumhuriyetimizin çare kapısıdır, aynı zamanda kurucu meclistir. Meclisin iradesi milletin iradesidir; herkes bunu böyle bilmeli, böyle anlamalı, kanun ya da karar olarak ortaya koyduğu iradeyi ona göre uygulamalıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, o günden bugüne doksanüç yıllık süreçte her zaman tarihî sorumluluğunun bilinci ve gayreti içerisinde, Türk milletinin medeniyet yürüyüşünde ve sorunlarının çözümünde en önde görev ifa etmiştir. Gücünü ve yetkisini millettten alan Meclisimizin tarihi aynı zamanda devletimizin de tarihidir.

Değerli milletvekilleri, 23 Nisan istiklalin ve istikbalin adıdır. 23 Nisanın amacı özgürlük ve bağımsızlıktır; hedefi, ileri, çağdaş, gelişmiş, demokratik bir ülke meydana getirmektir. Bizler milletvekilleri olarak 23 Nisanın ruhunu, amacını ve hedefini canlı tutmaya, kazanımlarına sahip çıkmaya mecburuz. Esasen cumhuriyetin ve demokrasinin gücü buradan gelmekte, can suyunu milletin iradesinden almaktadır. Bu sebepten dolayı milli iradenin üstünlüğü bizim için devredilemez ve vazgeçilemezdir. Cumhuriyetin, demokrasinin ve 23 Nisan ruhunun ne kadar hayati önemde olduğunu bölgemizde ve dünyada yaşanan gelişmelerden sonra şimdi çok daha iyi anlıyor ve bu değerleri bize kazandıranları şükranla anıyoruz.

Sayın milletvekilleri, hayat ileriye doğru yaşıyor ama geriye bakınca anlaşılıyor. Bizler geçmişten ders alarak geleceğimizi inşa etmek zorundayız, böyle bir sorumluluk omuzlarımızdadır; o sebeptendir ki milli egemenliği güçlendirmek, ülkemizi geliştirmek ve Türkiye Cumhuriyeti'ni modern devletler safında en güçlü yere oturtmak, bizim en başta gelen görevimizdir. Milletvekilleri olarak bu ideal boynumuza borçtur. Türkiye, bu ulvi hedefe ulaşabilmek için kardeşliğini daha da derinleştirerek birlik ve beraberliğini ebediyen sürdürecektir. Çünkü Balkanlarda, Kafkaslarda, Orta Doğu'da,

Yemen’de ve Fizan’da, Çanakkale’de istiklal ve bağımsızlık mücadelemizde birlikte kan verdik, can verdik, gözyaşı döktük, acımız, hüznümüz, sonuçta sevincimiz birbirine karıştı. Bir olduğumuz zaman iri de olduk, diri de olduk. Unutmayalım ki kuvvet “birlik”tedir, dirlik de “birlik”tedir. Ayrılığı ve ayrımcılığı reddedip birliği ve kardeşliği savunacağız, “birlik”te rahmet olduğu inancını daima diri tutacağız, gönül köprülerimizi güçlendirip Yunus’un dediği gibi, gönüller yapmanın mücadelesini vereceğiz. Bin yıldır bu topraklarda inşa ettiğimiz kültürün ve muhteşem medeniyetimizin özü budur. Ülkemizin karşılaştığı her sorunun üstesinden bu ruh ve inançla galip geleceğiz. Tarihimiz daima bize ışık tutacak, yolumuzu aydınlatacaktır. Kurucu iradenin belirlediği ideallerden, güçlü bir ülke heyecanından vazgeçmeyeceğiz. Doksan üç yıl önce, buradan ayağa kalkan millet var olmaya, hem de en güçlü şekilde var olmaya devam edecektir, bundan kimsenin şüphesi olmamalıdır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bizler sadece sorunları konuşarak siyaset yapamayız. Sorunlara çözüm üretmek bizim asli görevimiz, varlık sebebimizdir. Çözüm üretmeyen siyaset kendisini tartışılır kılar. Sadece mevcut sorunları değil yarınlarda ortaya çıkacak sorunları ve çözümlerini öngöremeyen ve planlayamayan siyasetin gerekliliği en önemli sorun olur. Dünya hızla değişiyor. Hayatın her alanında; siyasetten ekonomiye, dış ilişkilere, üretim ilişkilerine, teknolojik gelişmelere kadar kökten, dipten, derin bir değişim yaşanıyor. Türkiye bu değişimin dışında değildir ve dışında kalamaz. Bu değişimi ve dönüşümü doğru anlamak, gereğini yapmak için tarihi, kültürel, siyasi tecrübeye sahibiz. Büyük potansiyelimiz bulunmaktadır. Bu potansiyeli dinamik hâle getirmek ve iyi kullanmak hepimizin görevidir. Türkiye’yi çağdaş dünyanın ve muasır medeniyetin gerisinde bırakamayız, bu da başka bir görevimizdir, büyük Atatürk’ün bize de vasiyetidir.

Ülkemizin birçok sorunu vardır. İnsanın ve toplumun olduğu yerlerde sorunların olması kaçınılmazdır. Sorunlara çözüm üretmek siyasetin gerekçesidir. Bilim ve akıl, çözümün yöntemini sunar, demokrasi, buna uygun zeminler hazırlar. Tartışma ve diyalog zeminini tahrip etmeden, konuşarak, uygarca tartışarak üstesinden gelemeyeceğimiz hiçbir sorununuz yoktur, bulamayacağımız çözüm de yoktur.

İlk Meclisin tutanakları, tartışmaları, o tartışmalara egemen olan üslup, ruh ve iklim bize çok şey öğretmelidir. Bugün, bu iklime, barışa, kucaklaşmaya, sağduyuya ve hassasiyetlere ihtiyacımızın olduğu açıktır. Bu ihtiyacı en evvel Türkiye Büyük Millet Meclisinde gidermeli ve milletimize saygı duyulan örnekler ortaya koymalıyız. Bu kutsal çatının saygınlığını ve işlerliğini korumak hepimizin sorumluluğundadır çünkü “Meclis” demek “gelecek” demektir, milletin geleceğine yön vermektir, doksanüç yıldır bunu yapmaya çalışıyoruz.

İyi bir gelecek için bu dönem başarmak zorunda olduğumuz bir konumuz, bir sorunumuz ve bir görevimiz vardır, o da yeni bir anayasa yapmaktır. Mevcut Anayasa'nın bize artık dar geldiği toplumun bütün kesimlerince yıllardır söylenmektedir. Daha demokratik, daha eşitlikçi ve daha özgürlükçü bir anayasada, birey, toplum, devlet ilişkisini sağlıklı bir zemine oturtmuş, uzlaşıyla hazırlanmış yeni bir toplumsal sözleşme, ortak geleceğimize yönelik bir mutabakat milletimizin en başta gelen talep ve beklentisidir. Bu talep, bugün itibarıyla bir zarurettir, bunu görmeliyiz, bu işi geciktiremeyiz, bu işi savsaklayamayız. Bitmez tükenmez, halkımızı canından bezdiren siyasi kavgaların konusu yapamayız, yeni suçlamaların objesi hâline getiremeyiz. Unutmayalım ki Meclisin görevi, temennide bulunmak değil, milletin bu en önemli özlem ve beklentisini hayata geçirmektir.

Bir diğer husus da çıkardığımız yasalarla ilgili durumdur. Her hafta gecenin geç saatlerine kadar çalışıp yasalar çıkarıyoruz. Ülkemizin sorunlarına, yasa çıkararak, var olanları günün ihtiyaçlarına göre değiştirerek çözüm bulmaya çalışıyoruz. Yasa çıkarmak yetmiyor. Mühim olan, kanun koyucunun iradesine uygun olarak bunların yorumlanması ve uygulanmasıdır. Bu noktada bazı sıkıntılar yaşadığımız ortadadır. Özellikle uygulamadaki farklılıklar ve bunların ortaya çıkardığı mağduriyetler bugün en önemli sorunumuzdur. Bu sıkıntıları gidermek için tekrar yeni yasalar, yeni paketler çıkarıyoruz ya da toplumu yeni beklentiler içerisine sokuyoruz. Bizim yasama organı olarak beklentimiz, açıkça ortaya koyduğumuz irademizin iyi anlaşılması, uygulamaların ona göre yapılması, mağduriyetlerin muhakkak giderilmesi. Bu yöndeki beklentilerin yeni yasal düzenlemelerle değil, özgürlükçü, Anayasa'nın 90'ıncı maddesine göre ve altına imza koyduğumuz uluslararası sözleşmelerin ruhuna uygun olarak içtihatlarla giderilmesidir. Çağdaş hukuk anlayışı bunu gerektirir. Aksine uygulamalar, bize, siyasi, sosyal, güvenlik, temsil, uzun tutukluluk, uzun yargılamalar gibi içinden çıkmakta zorlandığımız birçok sorunu gündeme taşımaktadır.

Değerli milletvekilleri, bugün, aynı zamanda Çocuk Bayramı'dır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı olarak, 23 Nisan gününü Çocuk Bayramı olarak ilan eden bir ülkede yaşıyor olmaktan gurur duyuyorum. Bugün nasıl dünden daha iyiye yarın da bugünden daha iyi olacaktır. Onu, bugünün çocukları başaracaktır. Daha demokrat, daha özgür bireyler olarak yetişen çocuklarımızın Türkiye'yi ulaştıracakları seviyenin hayallerimizin de ötesinde olacağına inanıyorum, yeter ki bizler onlara daha demokratik ve daha yönetilebilir bir ülke bırakalım.

Bu düşünce ve temennilerle aziz milletimizin, çocuklarımızın Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı kutluyorum.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 94'üncü yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

4

Birleşim:

80

Tarih:

23.04.2014

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
CEMİL ÇİÇEK**

Sayın milletvekilleri, Türk milleti olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 94'üncü yıl dönümünü coşku ve heyecanla kutluyoruz. Bu vesileyle, o kutlu destanın yazıcıları, başta Milli Mücadele'mizin önderi Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve ilk Meclisimizin gazi milletvekilleri olmak üzere tüm gazi ve şehitlerimizi saygı ve şükranla anıyorum. Millî Mücadele'mizin bu kahramanları bize onurlu bir tarih ve şanlı bir geçmiş bırakmışlardır, yüreğimize daima büyük umutlar ve heyecanlar armağan etmişlerdir.

23 Nisan 1920, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılış tarihi olduğu kadar Anadolu'da yeni Türk devletinin de miladıdır. Milletimiz doksan dört yıl önce Anadolu'da yeni bir başlangıç yapmış, 23 Nisanın taşıdığı derin anlamı milletimizin her ferdinin doğru anlaması gerekmektedir. Her türlü tehdit ve zorluk göze alınarak bayrak düştüğü yerden kaldırılmış ve Türk milletinin istikbalinde yeni ufuklar açılmıştır. Hürriyet ve bağımsızlığımızdan asla vazgeçemeyeceğimiz bütün dünyaya ilan edilirken, emperyalist ve müstevli kuvvetlere karşı verilen kahramanca mücadele

sonrasında Anadolu yeniden barış ve huzura kavuşmuştur. Gazi Mustafa Kemal'in liderliğinde Samsun'dan başlayan Millî Mücadele'miz, İzmir'de düşmanın denize dökülmesiyle kutlu bir zaferle sonuçlanmıştır. İstiklal mücadelemizin kahramanları o zor şartlarda büyük bir destan yazmışlardır. Bu destanın kahramanları daima yüreklerimizde ve tarihimizde yaşayacaklardır. Anadolu'nun üzerine kara bulutların çöktüğü o dönemde umut meşaleleri tutuşturup milletimizi karanlıktan aydınlığa çıkarmışlardır. Ankara'da yaktıkları kandiller Anadolu'nun çeşitli köşelerinde, Sakarya'da, İnönü'de birer ateş topu gibi düşmanın üzerine yağmış ve işgalcileri hezimete uğratmışlardır. Son bir buçuk asırdır tökezleye tökezleye yürümeye, kendisine güçlü bir istikamet çizmeye çalışan Türk milletini yeniden ayağa kaldırmanın çabasında olmuşlardır. Bağımsızlık, cumhuriyet ve demokrasinin zenginliklerini ülkemize kazandırmanın, Türkiye'yi kalkınmış modern bir ülke yapmanın gayretini göstermişlerdir. Modern dünyanın kazanımlarını ülkemize getirmenin, ülkemizde bilimin, üretimin, sanayinin, zenginlik ve kalkınmanın hâkim olmasının mücadelesini vermişlerdir.

Değerli milletvekilleri, doksan dört yıl önce Meclisimiz büyük heyecanlarla açılmıştır. Hacı Bayram Camisi'nde kılınan namazın ve edilen duaların ardından Meclisimiz çalışmalarına başlamıştır. Yürekləri buruk, kulakları Anadolu'nun dört bir yanından gelecek haberlerde olan 115 milletvekili gözyaşları eşliğinde ilk toplantısını yapmıştır. O gün, en yaşlı üye sıfatıyla Sinop Milletvekili Şerif Avkan Bey, milletimizin iç ve dış tam bağımsızlık içinde, alın yazısının sorumluluğunu doğrudan doğruya yüklenip kendi kendisini yönetmeye başladığını bütün dünyaya ilan ederek "Büyük Millet Meclisini açıyorum." hitabı ve tevfi ki ilâhiyle Meclisin açılışını yapmış, milletvekilleri de gözlerinde ve yüreklerindeki ışıqla bu tarihî olaya eşlik etmişlerdir.

Gazi Meclisimiz Millî Mücadele'mizi yönetmiş ve başarıya ulaştırmıştır. İlk Meclisimizin kahraman milletvekilleri zaman zaman cephede zaman zaman Mecliste milletimizin geleceği için çalışmışlardır. Milletimizin umutlarına ve menfaatlerine asla hâle getirmemiş, millî bir duyarlılıkla kendilerini ateşe atarak o yangın ortamında mücadele etmişlerdir. Milletvekilleri bir yandan cephede mücadele ederken bir yandan da bağımsızlığa olan inançla yeni devletin altyapısını oluşturmuş, kanunları çıkarmış, millî marşımızı kabul etmişlerdir.

Millî Mücadele'mizin kahramanlarının, dönemin zor şartlarında Ankara'ya gelebilen 115 milletvekilinin ve İstiklal Savaşı'mızın isimsiz kahramanlarının büyük başarılarıyla gurur duyuyoruz. Onların yaptıkları tarihimize hep söylenecek, anlatılacak ve işaret taşları olarak bize yol gösterecektir. Biz, onların bu yaptıklarından ve düşüncelerinden dersler almaya, demokrasimizi geliştirmeye ve ülkemizin modern ülkeler safında yer alması için gayret göstermeye devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye muasır medeniyet yolunda önemli mesafeler almıştır. Demokrasisini geliştirmiş, kurumsallaştırmış, millî iradenin üstünlüğü anlayışını güçlendirmiş, işleyen bir sisteme dönüştürmüştür. Fakat, tarihin akışında gelişmenin durmadığı, demokrasilerin de tekâmül kaydettiği, daha özgürlükçü yorum ve uygulamalara doğru evrildiği bir gerçektir. Bizim de bunu yakalamamız gerekmektedir, yoksa çağın gerisinde kalma riskiyle karşı karşıya kalabiliriz. Demokrasimizi nasıl daha fazla geliştirebileceğimiz, hukukun tam anlamıyla egemen olduğu, katılımcı, çoğulcu ve temsil gücü yüksek bir siyasi yapıyı nasıl inşa edebileceğimiz önümüzde duran en önemli problemlerdendir. Toplumsal sorunlara daha fazla demokrasi ve özgürlükçü bir anlayış içerisinde, hukuku esas alarak çözüm bulabiliriz. Ortak aklın işlediği, saygı, güven ve hoşgörü anlayışının, uzlaşa ve iş birliği kültürünün üst düzeyde olduğu bir zemin içerisinde sorunlarımızı çözebiliriz. Buna ihtiyacımız vardır ve bunu hep birlikte inşa edebiliriz. Demokrasimizi ancak bu şekilde daha ileriye taşıyabilir, toplumsal barışımızı bu şekilde güçlendirebiliriz.

Bu nedenle, Meclisinin açılışını çocuklarına bayram olarak armağan eden tek ülke olarak onlara daha güzel bir gelecek ve gelişmiş bir demokrasi bırakmak ortak sorumluluğumuzdur, bu bizim üzerimizde bir vebaldir. Geçmişimizden bize intikal eden miras ölçüsünde en iyisini yapmak, çocuklarımıza güzel bir ülke bırakmak zorundayız. Onlar da bizden daha iyisini yapacak, daha gelişmiş ve müreffeh bir ülkeyi inşa edeceklerdir. Yoksulluk, siyasi, ekonomik ve dinî kayıt dışılık gibi sorunların olmadığı, demokratik kanalların özgür bir şekilde işlediği bir yapıyı inşa edeceklerdir. Çünkü devletimizin devamı, milletimizin bekası, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilelebet payidar olmasının güvencesi çocuklarımız ve gençlerimizdir. Geleceğimiz onların ellerinde şekillenecektir. Yarının daha huzurlu ve aydınlık Türkiye'sini onlar yönetecek, aramızdaki kardeşliği onlar daha da derinleştirecek ve ebedileştirecektir.

Bu dűŐüncelerle, tűm milletimizin ve geleceėimiz olan çocuklarımızın Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı en içten dileklerimizle kutluyor, Meclisimizin ilk BaŐkanı Gazi Mustafa Kemal Atatűrk ve silah arkadaşlarını, ilk Meclisimizin gazi milletvekillerini, Tűrkiye Bűyűk Millet Meclisinde bugűne kadar gűrev yapmıŐ, demokrasimize, űlkemize hizmet etmiŐ tűm milletvekillerini, Millű Műcadele'mizin isimsiz kahramanlarını, gazi ve őehitlerimizi saygı ve őűkranla anıyorum.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 95'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

5

Birleşim:

92

Tarih:

23.04.2015

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
CEMİL ÇİÇEK**

Değerli milletvekilleri, bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 95'inci yılını coşkuyla kutluyoruz. Bu vesileyle, Türk milletinin birliğinin temsilcisi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk Başkanı, istiklal mücadelemizin lideri Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin kurucusu gazi milletvekillerimiz başta olmak üzere, tüm şehit ve gazilerimizi saygıyla anıyorum. O kutlu insanlar, bizlere şanlı bir geçmiş, onurlu bir tarih bıraktılar. Bizlere, hür ve bağımsız yaşayabileceğimiz bir ülke, her söyleyişimizde coşkumuzu kabartan İstiklal Marşı ve gönderde dalgalanırken hepimizi gururlandıran al bayrağımızı bıraktılar.

1919'da Samsun'dan başlayan bu kutlu yolculuk 9 Eylül 1922'de İzmir'de zaferle sonuçlanmıştır. Dönemin emperyalist güçlerine karşı Türk milletinin kahraman evlatları yeni bir destan yazmıştır. Milletimizin tarih sahnesine dönüş destanını yazan kahramanlar her zaman minnet ve şükranla anılacaktır. Onlar, her türlü zorluğa ve yokluğa göğüs gererek üzerimize çöken karanlığı aydınlatmışlar, İnönü'de, Sakarya'da, Kocatepe'de, Dumlupınar'da yaktıkları ateşle milletimizi yok olmaktan kurtarmışlardır.

23 Nisan 1920 milletimiz için bir milattır, iki yüz yıla yakın süredir Tuna boylarından Sakarya kıyılarına kadar çekilen milletimiz için o gün yeni bir başlangıç olmuştur. Günümüzden yedi yüz on altı sene önce Söğüt'te göndere çekilen bayrağın bir daha yere düşmemesi için önümüze yeni ufuklar açılmıştır. Devletimizi yıkılma, milletimizi dağılma noktasına getiren sebepler üzerinde kafa yorulmuş ve yenilenmenin altyapısı kurulmuştur. Hürriyet ve bağımsızlığımızı bir daha tehlikeye düşürmemek için modern Türkiye'nin temelleri doksan beş yıl önce bugün atılmıştır.

Değerli milletvekilleri, milletlerin gurur duydukları tarihler vardır, bu tarihler sıradan birer gün ya da rakamdan ibaret değildir. Bugünlerin içini dolduran büyük bir tarih ve ondan beslenen bir mana var. 23 Nisan 1920 bizim için öyle bir tarihtir, bu milletin kendi geleceği hakkında söz söylemek için attığı en büyük ve ilk adımın tarihidir. Bu tarihte, bu yüce milletin azmi, mücadelesi, kararlılığı ve küllerinden yeniden doğması vardır.

Yüce Meclisimiz, doksan beş yıldır millî iradenin tecelli ettiği kurumdur. Hem istiklalimizin kazanılmasında hem de bugünkü modern Türkiye'nin inşasında, Meclisimizin ve burada görev yapmış olan değerli milletvekillerimizin emeği ve katkısı büyüktür. Burada tecelli eden milletin iradesi, doksan beş yıl önce yokluk, yoksulluk içindeki bir imparatorluğun yıkıntılarından modern, gelişmiş bir devlet inşa etmiştir. O irade ki, hiçbir işgali, dayatmayı, kısıtlılığı kabul etmemiş, emperyalistlerin kendisine biçtiği gömleği yırtıp atmış ve kendi kaderini tayin etmek için en zor şartlara göğüs germiştir. O nedenledir ki biz bu yüce Meclise "Gazi Meclis" diyoruz. Böyle bir unvan dünyada başka hiçbir parlamentoya nasip olmamıştır.

Milletleri millet yapan ve onların karakterlerini bir hamur gibi yoğuran şeyler, yaşadıkları ve atlattıkları badireler, büyük dertler ve belalardır. Bu millet Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra bu belaların en büyüğüyle karşı karşıya kalmıştır; yok olma, devletsiz kalma ve tarih sahnesinden çekilip gitme. Tarihinin bu en sıkıntılı safhasında, millet, kendi kaderi hakkındaki sözü kendisi söylemek için ortaya çıkmıştır. İşte çatısı altında bulunduğumuz bu yüce Meclis, böyle tarihî bir anda, bu milletin var olma mücadelesinin ve azminin somutlaşmış hâli olarak vücut bulmuştur.

Bu aziz ülke ve millet, var olma mücadelesini, sadece bir ordusuyla değil, kendisini temsil eden Büyük Millet Meclisi üzerinden her şeyiyle yürütmüştür. Bu yüzden, çatısı altında bulunduğumuz bu yüce kurum, herhangi bir meclis değil, Gazi Meclistir, hem de o nedenle kurucu Meclistir

çünkü devleti yeniden kurmuştur. Tarihsel anlamı sıradan bir demokratik kurumdan ya da temsil makamından çok daha fazladır. Bu milletin sadece düşünce ve görüşlerinin temsil edildiği bir kurum değil, doğrudan varlığının vücut bulduğu bir kurumdur. Böyle ayrıcalıklı bir Mecliste görev yapmak hem hepimiz için haklı bir gurur kaynağı hem de ağır bir sorumluluktur.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılmasıyla Türk tarihinde bir dönem kapanmış, yeni bir dönem açılmıştır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ifadesiyle: "Bütün cihan bilmelidir ki artık bu devletin ve bu milletin başında hiçbir kuvvet yoktur, hiçbir makam yoktur. Yalnız bir kuvvet vardır, o da millî egemenliktir; yalnız bir makam vardır, o da milletin kalbi, vicdanı ve mevcudiyetidir." O sebeptendir ki sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi, açıldığı andan itibaren Türk milletinin yegâne temsilcisidir.

Ülkemizin bağımsızlığını canlarından aziz bilen kurucu büyüklerimiz, yaptıkları çalışmalarla milletimizi tarih sahnesinden çekilmekten kurtarmışlar, onlar, yaptıkları görevle millî tarihimize altın harflerle kaydedilmişlerdir. Evet, milletimiz 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisini açarak tarih sahnesine yeniden döndüğünü bütün dünyaya ilan etmiştir. Bu nedenle, bugün bizlerin coşku günüdür, hepimize kutlu olsun.

Değerli milletvekilleri, bir milletin birliği ve dirliği bozulduğunda birliği yeniden tesis etmek, mukavemet güçlerini oluşturmak son derece güçtür. Bu sebeptendir ki İstiklal Savaşı'mızın en zor safhası, dağıtılan ordunun yeniden teşkili ve milletin yeniden ayağa kaldırılmasıdır. Bir zamanlar Basra Körfezi'nden Adriyatik Denizi'ne hükmeden bu milletin çocukları, başlattıkları mücadeleyle, ezilen ve istilaya uğrayan bütün mazlum milletlere kurtuluşun yolunu göstermişlerdir. O yüce insanlar sayesinde zorbalığa boyun eğilmemiş ve büyük emperyalist oyun bozulmuştur.

Şunu iyi bilmeli ve her zaman hatırd tutmalıyız ki ülkemize, milletimize yönelik oyunlar, saldırılar, kurulan tuzaklar bitmemiştir, bundan sonra da bitmeyecektir. Değişik adlarla, değişik senaryolarla bugün de devam etmektedir.

Son günlerde bazı şahısların ve bazı parlamentoların, Ermeni diasporasının ve arkasındaki güçlerin milletimize karşı yürüttükleri bir iftira ve karalama kampanyasına şahit oluyoruz. Tek yanlı, ön yargılı, tarihî gerçeklikten ve objektiflikten uzak bu söylem ve yok hükmünde kararlarla bir tezgâh kurulmaktadır. Bu yüce çatı altında, Meclis Başkanı olarak belirtmek isterim ki 1915'te Ermeni çetecilerinin eline silahı tutuşturanlar,

binlerce, on binlerce masum Osmanlı vatandaşının, kardeşlerimizin kanının akıtılmasını teşvik eden, tahrik eden, her türlü desteği sağlayanlar ile günümüzde ülkemizi kana bulayan, binlerce vatandaşımızın kanını akıtıp yüreğimizi dağlayan teröristlere silahı veren, eğiten, teşvik eden, her türlü desteği veren aynı adreslerdir, aynı çevrelerdir.

Kırk yıldır kanlı terör eylemleriyle maddi ve manevi bize çok acı verdiler. Şimdi de sözde soykırım yalanlarıyla yeni bir saldırı başlattılar; bunu iyi anlamamız lazım. Bu söylemlerde bulunanların ve karar alanların bazıları, bunların elleri tarihte kirlidir ve kanlıdır, kirli ve kanlı ellerini bizim elbiselerimiz üzerinde temizlemeye çalışıyorlar.

Birinci Cihan Savaşı, insanlığın yaşadığı en kanlı savaşlardan birisidir. 20 milyondan fazla, değişik dinlerden, etnik kökenlerden ve milletlerden insanlar hayatlarını kaybetmiştir; ocaklara ateş düşmüş, ülkeler harabeye dönmüştür. Ölenlerin hangi etnik kökenden, olduğunun önemi yok, biz hepsinin acısını paylaşıyoruz; Türk, Kürt, Ermeni veya başka bir toplumdan, başka bir etnik kökenden, bir ayırım yapılamaz. Kaldı ki Ermeniler, bizim tarihimizde, kültürümüzde ve toplum hayatımızda çok önemli bir yere sahiptir.

İnsan olan, esasen, acılar üzerinden siyaset de yapmaz, ayırım da yapmaz. 20 milyon içinden sadece bir etnik kökene mensup olanları yücelterek, diğer milyonları göz ardı ederek ayrımcılık yapılması doğru değildir. Özellikle, ırkçılığın, ayrımcılığın, nefret söylemlerinin ve İslamofobinin tırmandığı bir dönemde, kisvesi ve sıfatı ne olursa olsun, sorumluluk taşıyan kişilere tek yanlı suçlamalar ve iftiralar yakışmaz. Bu söylemler, her geçen gün daha çok ihtiyacını duyduğumuz barışa da hizmet etmez. Hele hele, hukuku hiçe sayan ve kendini hukukun üstünde görerek acılardan husumet çıkarmaya ve bunun üzerinden ülkemize karşı bir siyasi karalamaya kapı açanlar, kendini uluslararası bir ceza mahkemesi ya da tarihçiler kurulu yerine koyarak karar alan parlamentolar sorumsuzca bir iş yapmış olurlar. Bundan böyle herkes bilmelidir ki milletimize, özellikle de yurt dışında yaşayan vatandaşlarımıza, onların çocuklarına bu kararlar ve bu söylemler sebebiyle okullarda, sokaklarda ve iş yerlerinde bir ayrımcılık yapılır ise, nefret söylemleri giderek artacak ise o takdirde bu sorumluluk bu kararı alanlara, bu söylemde bulunanlara aittir.

Biz, 2005'te Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak oy birliğiyle aldığımız bir kararla tüm dünyaya 1915 olaylarının gerçek yönleriyle aydınlatılması için çağrıda bulunduk. Bu çağrıyı ancak kendine öz güveni olan milletler

yapar. Biz tarihimize yüzleşmeye hazırız, bunu her vesileyle de söyledik. Ancak buna yanaşılmayacağını da biliyoruz. Çünkü, bu işin altından ve arkasından bu kampanyayı sürdüren ve destekleyenlerin çıkacağından hiç şüphem yoktur. Tarihi acılara istismar mantığıyla yaklaşarak hukuki bir kavram olan “soykırım”ı siyasallaştıracaklarına, Akdeniz’in ortasında hayatını kaybeden, bir lokma ekmek için Akdeniz’in sularına gömülen 700’den fazla göçmeni; Suriye’de, Irak’ta, Filistin’de, Afrika’da savaştan, çatışmadan ve açlıktan, hastalıktan hayatlarını kaybedenleri hatırlamaları lazım, vicdanlarının rahatsız olması lazım ama hiç ümidimin olmadığını da belirtmek isterim.

Sayın milletvekilleri, Anadolu’yu kendine yurt edinen milletlerin her zaman uyanık durması gerekir. Birliğini bozan, düşmanın oyununa gelen milletler tarih sahnesinden çekilip gitmişlerdir; enerjisini koruyan milletler tarihin öznesi olmaya devam etmişlerdir. Bizim de her zaman uyanık olmamız, birliğimizi, beraberliğimizi ve kardeşliğimizi pekiştirmemiz gerekir, birliğimize ve dirliğimize kastedenlere de fırsat vermememiz icap eder. Unutmayalım ki geçmişimiz geleceğimizin referansıdır ama teminatı değildir. Millet senlik-benlik kavgasına girdiğinde hürriyet ve istiklalin tehlikeye düşmesi kaçınılmazdır. Millî uyum bozulduğunda, dirlik ve düzenimize kastedenlerin amaçlarına ulaşacaklarından da şüphe yoktur.

Anadolu bizim bin yıllık evimiz ve hiç şüphesiz ebedi vatanımızdır. Vatanın birliği, milletin hürriyeti, devletin bağımsızlığı söz konusu olunca kader birliği etmek zorundayız. Bu duyarlılığı doksan beş yıl önce Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışını gerçekleştiren büyüklerimiz gösterdi. Bugün de bizler devletimizin bağımsızlığına, milletimizin özgürlüğüne kastedenler olduğunda aynı duyarlılığı göstereceğiz. Birinci Meclisin sahip olduğu yüce ruha bugüne kadar sahip çıktığımız gibi, bundan sonra da çıkmaya devam edeceğiz. Şartlar ne olursa olsun, Birinci Meclis bize her zaman örnek olacak ve olağanüstü şartlar altında bile hukuku ve adaleti üstün tutacağız. İlk Meclisin kuruluş ilkelerinden sapmayarak demokrasimizi güçlendireceğiz, devletimizi daha güçlü, milletimizi daha mutlu yapacağız. Bilmeliyiz ki Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesi milletin iradesidir. Bu iradeye de her zaman sahip çıkacağız.

23 Nisan 1920 herhangi bir gün değildir. Taşıdığı mana itibarıyla, bu tarihi, çocuklarımız ve gençlerimiz en doğru şekilde öğrenmelidir. Onlar bu ülkenin geleceğidir. Çocuklarımızın ve gençlerimizin, yaşadıkları toprakların değerini anlamaları için, dedelerinin, ninelerinin geçmişte

verdikleri m¼cadeleyi bilmeleri gerekmektedir. Bu kutlu g¼n vesilesiyle çocuklarımızın ve gençlerimizin 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı kutluyorum. Yine, bugün vesilesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin doğum günü sayılan bug¼n¼, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, Meclisimizin kurucu üyelerine, şehit ve gazilerimize borçlu olduğumuzun idraki içerisinde, onları rahmet, minnet ve ş¼kranla anıyorum.

Teşekkür ediyorum.

26. DÖNEM

1. YASAMA YILI 23.04.2016

2. YASAMA YILI 23.04.2017

3. YASAMA YILI 23.04.2018

22 Kasım 2015 - 24 Haziran 2018
TBMM Başkanı İsmail KAHRAMAN

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 96'ncı yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

1

Birleşim:

79

Tarih:

23.04.2016

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
İSMAİL KAHRAMAN**

Sayın Cumhurbaşkanım, değerli milletvekilleri; aziz milletimizin hür ve bağımsız iradesinin en güçlü ve etkili bir şekilde temsil edildiği Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 96'ncı yılını idrak etme bahtiyarlığına ulaşmış bulunuyoruz. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'mız kutlu olsun.

Bu sabah Türkiye Büyük Millet Meclisinde ve Anıtkabir'de gerçekleştirilen törenlerden sonra Birinci Meclis binasında düzenlediğimiz programa katıldık. Tebriklerin kabulünden sonra şimdi de 23 Nisan özel oturumunu gerçekleştirmek için toplanmış bulunuyoruz.

Sayın milletvekilleri, 23 Nisan iki açıdan önemlidir; ilki, millî egemenlik kavramına yaptığı güçlü vurgu, diğeri ise tüm çocuklara armağan edilmiş bir bayram olmasıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi millî iradenin tek temsilcisi ve millî hâkimiyetin tecelligâhı olması itibarıyla ülkemizdeki bütün kurum, kuruluş ve şahısların iradesinin üstündedir. Bu Mecliste aynı çatı altında bulunan değerli milletvekillerinin ortak hedefi, demokrasiye ve hukukun üstünlüğüne inanarak milletimizin refahı, devletimizin bekası, vatanımızın bölünmez bütünlüğü ve ay yıldızlı bayrağımızın

göklerimizde ilelebet dalgalanması için çalışmaktır. Millî hâkimiyet ancak ve ancak milletimizin iman, inanç ve ruh köküne bağlı kalınması suretiyle gerçekleşebilir, pekiştirilebilir. 23 Nisandan günümüze gelene kadar, devlet ve milletçe büyük zorluklarla ve engellerle karşılaşmış olsak da bunları aşmasını bildik ve önemli mesafeler katettik. Millî ruhla, müspet ilimle, nefse hâkimiyetle birçok başarıya ulaştık. Ruha muhalefet delilik, akla muhalefet gerilik, nefse muhalefet ise veliliktir. Zorluklar ancak inanç ve iman kuvvetiyle aşılar. Zorluklar başarının değerini artıran süslerdir. Aşılmasına imkân olmayan hiçbir duvar yoktur. Engelleri aşamayanlar onları aşamama korkusunda olanlardır. Korku elbette vardır fakat mühim olan korkudan korkmamak, ona karşı galip gelmektir.

Zirve bir medeniyetin sahibi ve mirasçısı necip bir millettir. Nice badireleri atlattık, tarihe nice şanlı sayfalar eklettik. Üç kıtaya, yedi denize adaletle, insaniyetle hükmetmiş bir cihan devletinin vârisleriyiz. Dünkü topraklarımızda bugün 53 devlet var. Bizden dostça ve kardeşçe rehberlik ve önderlik bekleyen geniş bir kültür coğrafyamız var.

Sayın milletvekilleri, ülkemizin istiklali, huzur ve selameti, toprak bütünlüğü, halkımızın güvenliği ve hürriyeti, geçmişte olduğu gibi bugün de açık veya örtülü birçok saldırının hedefi durumundadır. Bugün, kökü dışarıda olan dış güçler tarafından kimi zaman açıkça, kimi zaman da örtülü biçimde desteklenen terör eylemlerine maruz kaldığımız bir süreci yaşıyoruz. Otuz yıldan fazladır terör belasıyla uğraşıyoruz. Bunun yanı sıra, sözde ileri, sözde medeni bazı devletler çözüme ulaşmamızı engellemek için terör çeteleri lehine her türlü destek ve çalışmayı yapıyor, maalesef, içimize de nüfuz ediyorlar; sosyal ve siyasal bünyemizi tahrip edici millî birlik ve beraberliğimizi bozma gayeli faaliyetleri cesaretlendirecek tutumlar sergiliyorlar. Bugünün dünyasında bakıldığında insan ister istemez Mehmet Emin Yurdakul'un "Anadolu" başlıklı şiirindeki serzenişini hatırlıyor:

*"Yazık, sana ağlamayan şiire,
Yazık, sana titremeyen vicdana,
Yazık, sana uzanmayan ellere,
Yazık, seni kurtarmayan insana."*

Kendi ülkelerindeki terör eylemlerine karşı hiddet ve şiddetle ayaklanan, dünyayı velveleye verenler bizdeki teröristlere ve terör hareketlerine karşı lakayıt ve bigâneler. Oysa, ismi ne olursa olsun, ne denirse densin, terör terördür, milliyeti, dini, mezhebi ve ırkı yoktur. Bizim, bu şekilde farklı devletlerin iç huzurunu, düzenini ve asayişini bozacak şekilde terör örgütlerini destekleme gibi bir politikamız hiçbir zaman

olmamıştır. Tam aksine, komşumuz olsun olmasın, her devletin huzur ve selametini kendi huzurumuz ve selametimiz olarak görmüşüzdür. Bunun da ötesinde, dünyanın neresinde olursa olsun, zulme ve haksızlığa maruz kalanlara, açlık ve sefalet içinde inleyenlere, uğradıkları katliam ve yağmalar yüzünden yaşadıkları toprakları terk etmek zorunda kalanlara elimizden geldiğince kol kanat germeye çalışmış, yardımlarına koşmuşuzdur. Bunu yaparken de asla ırk, din, mezhep ve etnik köken ayrımı yapmadık. Mesela, son dönemde Suriye’den gelen her etnik kökenden ve inanç grubundan insanlara biz kapılarımızı açtık. Bu, bizim ecdadımızdan tevarüs ettiğimiz bir hasletimizdir. Bugün Türkiye Cumhuriyeti devletinin, dünya genelindeki ihtiyaç sahiplerine kendi ekonomik imkânları çerçevesinde en çok yardım eden ülkeler arasında yer almakta oluşu, milletimizin manevi ve millî değerlerinin, devletimizin tarihten gelen misyonunun üstünlüğünü ve değerini ortaya koymaktadır.

Dünya, güçlünün güçsüzü ezdiği, güçlü olmanın “haklı olmak” anlamına geldiği bir dünya olmaktan çıkmalı, sömürünün yerini yardımlaşma almalıdır. Küresel sorunlara medeni dünya olarak el birliğiyle çözüm aramak varken, kimi devletlerin, terörü örtülü biçimde başka ülkelere müdahale ve siyasi operasyonlar için bir araç olarak kullandıklarını görüyoruz. Ne yazık ki bu tür operasyonlara maruz kalan ülkelere biri de biziz. Huzur ve asayiş sağlamak için şehitler veriyorsak bunun temel nedeni, dış dünyanın terörle mücadelemizde bize destek vermemiş olmalarıdır. Ancak, terör ve terörist eylemlerle mücadelemizde gevşeklik göstermeyecek ve boyun eğmeyeceğiz. Ne zaman bayrağımıza sarılı bir tabut görsem, millî şairimiz Mehmet Akif Ersoy’un mısralarını hatırlarım: “Ey şehit oğlu şehit, isteme benden makber/ Sana ağuşunu açmış duruyor Peygamber.” Devletlerin büyüklükleri ile dertleri doğru orantılıdır. Devletimiz, tarihî derinliği olan, zirve bir medeniyetin mirasçısı durumundaki bir devlettir. Bu sayededir ki güçlüdür, azimlidir, kararlıdır; mutlaka terör belasının da üstesinden gelecektir. Günümüzde, terör konusu, dünya devletlerinin samimiyetle ele alması gereken ortak mesele hâline gelmiştir. Bu gerçek artık anlaşılmalıdır.

Sayın milletvekilleri, dünyanın ortak çözüm üretmesi gereken bir diğer mühim problemi de mülteci meselesidir. Yakın bir zamana kadar, bizler gibi, kendi vatanlarında kurulu bir düzeni olan milyonlarca masum insan, vatanlarını terk etmek zorunda kaldılar. Aylan bebeğin sahile vuran cansız, minik bedeni hâlâ gözlerimizin önünde. O fotoğrafı gördüğü hâlde içi sızlamayanın, vicdanının varlığından şüphe etmek yanlış olmaz. Benzeri trajediler her gün yaşanmaktadır. Türkiye’imiz, 3 milyonu aşan mülteciye

kucak açmıştır. Bütün devletlerin, bu sorunun çözümüne el birliğiyle katılması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın başında da belirttiğim gibi, 23 Nisan, aynı zamanda çocuklarımızın bir bayramıdır; Kemal Atatürk, 23 Nisan 1927 yılında bayram olarak çocuklara armağan etmiştir. Çocuklarımız geleceğimizdir. İnancımıza göre, yavrularımız günahsız olarak doğarlar. Dimağları ve hissiyatları temiz birer sayfadır. Bu dimağların insanlığa faydalı ilim ve irfanla gelişmesi, biz büyüklerin, aynı zamanda sorumluluk makamında olanların en önemli vazifelerindendir. Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, çocuk ve gençlerimizin sağlıklı gelişimini temin edecek kararları almak başta gelen görevlerimizdendir. Onlara yapılan her yatırım, daha güçlü ve müreffeh bir Türkiye için yapılan yatırımdır.

1982 Anayasası'nda yer aldığı şekilde, "Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir. Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır." Aile kurumunun önemini de göz önünde bulundurarak çocuklarımızı her türlü istismar ve şiddetten korumak Anayasa'mızın amir bir hükmüdür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, çocuklarımızı maddeten ve manen korumak; beden, ruhen ve zihnen sağlıklı nesiller yetiştirmek için her türlü tedbiri almak kararlılığı içindedir. Çocukların korunması hususu devlet olarak en çok önem verdiğimiz ve üzerinde hassasiyetle durduğumuz konulardan biridir, bundan hiç kimsenin şüphesi olmamalıdır. 23 Nisan gününü Millî Egemenlik ve Çocuk Bayramı olarak kutlamakla, istikbalimiz demek olan çocuklarımıza, millî hâkimiyet gibi en temel bir değerimiz kadar önem vermekte olduğumuzu göstermekteyiz.

Bu vesileyle, İstiklal Savaşı'mıza millî mücadele vasfı kazandıran, onu millî irade temeline dayandıran Türkiye Büyük Millet Meclisinin kurucularını, istiklal mücadelemizi yürüten Gazi Meclisin bütün mebuslarını ve aziz şehitlerimizi minnet ve şükranla yâd ediyorum. Ülkemizin ve devletimizin hürriyet ve istiklalini korumak için Gazi Meclisin yönetimi altında hayatını ortaya koymuş ve her türlü fedakârlığı yapmış olan bütün şehitlerimize ve gazilerimize Allah'tan rahmetler niyaz ediyorum, mekânları cennet olsun.

Sizleri de nice bayramlara sağlık, huzur, afiyet, birlik ve beraberlik içinde ulaşmanız temennisiyle ve en samimi muhabbetlerimle, hürmetlerimle selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 97'nci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

2

Birleşim:

85

Tarih:

23.04.2017

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
İSMAİL KAHRAMAN**

Muhterem Cumhurbaşkanım, sayın milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 97'nci yıl dönümüne ulaşmanın bahtiyarlığı içinde sizleri saygıyla selamlıyorum.

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'mız kutlu olsun.

Milletimizin birliğinin temsilcisi Türkiye Büyük Millet Meclisimizin açılışından bugüne kadar emek vermiş değerli zevatı minnet ve şükranla anıyorum.

Meclisimiz millî iradenin tecelligâhıdır, Kurtuluş Savaşı'nı bizzat idare eden Gazi Meclistir. Dünyada başka bir parlamentonun sahip olmadığı böyle bir unvana layık görül müştür.

İçinde bulunduğumuz 26'ncı Dönem siyasi tarihimizde müstesna yer işgal edecek dönemlerden biridir. Bu dönemde Meclisimiz ikinci defa “gazilik” unvanını hak etmiştir. Devletimizin birlik bütünlüğüne ve bekasına kasteden melun terör odakları ve onları yönlendiren müstevli devletlerin yerli iş birlikçilerinden olan FETÖ, PKK, PYD, DEAŞ, DHKP-C, MLKP

ve benzerlerinin hain planları milletimiz tarafından boşa çıkarılmıştır. Ve siz, Gazi Meclisin gazi milletvekilleri 15 Temmuz 2016 gecesı, halktan aldığınız vekalet görevinin gereğini hakkıyla ifade ettiniz, herhangi bir parti farkı gözetmeden bir bütün hâlinde ay yıldızlı bayrağımızın altında “darbeye hayır” dediniz. Bu vesileyle, aziz milletimizi meydanlara direnişe çağırın ve hain darbe girişimini önlemede en büyük rolü üstlenen Sayın Cumhurbaşkanımıza, kurumlarımıza, kurullarımıza, siyasi partilerimize, sivil toplum kuruluşlarımıza ve demokrasiyi tümüyle özümsemiş necip milletimize şükranlarımı sunuyorum. Şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi minnetle anıyorum.

İnanıyorum ki 15 Temmuz darbe girişiminin önlenmesi Türkiye’de darbeler döneminin sona erdirilmesini sağlamıştır. Hangi siyasi partiden olursa olsun milletimiz bütünüyle demokrasi dışında bir rejimi kabul etmeyeceğini açıkça ifade etmiştir.

26’ncı Dönemimizin bir diğer başarısı da 1982 Anayasası’nda sistem değişikliğini kabul etmesidir. Meclisimizden geçen değişikliğin 16 Nisan halk oylamasıyla milletimizce kabul edilmesi siyasi hayatımız için yeni bir dönüm noktasıdır. Yüksek Seçim Kurulunca açıklanan geçici verilere göre, halk oylaması büyük bir katılımıla sonuçlanmış ve Mecliste kabul edilen metin halkımız tarafından da kabul görmüş, tasdik edilmiştir. Milletimiz olgunluk içinde demokrasi imtihanını hep birlikte başarıyla vermiştir. Sonucun ve yeni dönemin ülkemiz, milletimiz ve devletimiz için bereketli ve uğurlu olmasını niyaz ediyorum.

Bilinmelidir ki değişim tabii bir hâldir. Değişmezlik üzerine kurulu bir sistem bugüne kadar icat edilmemiştir. Zamanın ve şartların değişmesiyle hukuki hükümler de değişmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi yasama, denetim ve temsil yetkilerinin sahibidir. Halk oylamasıyla yapılan değişiklik gereği yasama olarak Meclisimiz hukuk devleti ilkelerine, evrensel normlara ve çoğulcu demokrasi kurallarına uygun mevzuat değişikliklerini yapmak için kesif bir çalışma dönemine girecektir. Bu meydana, Seçim Kanunu, Siyasi Partiler Kanunu, milletvekilleri kanunu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Teşkilatı Kanunu, Meclis İçtüzüğü gibi konularda icap eden değişiklikler ele alınacaktır, aksaklık ve yanlışlıklar kısa sürede giderilecektir.

Halk oylamasıyla daha da güçlü hâle gelen yasama organımıza hayırlı başarılar nasip olmasını temenni ediyorum. Bu vesileyle Muhterem Cumhurbaşkanımıza da tebriklerimizi arz ediyor, üstün nice hizmetlere nail olmasını niyaz ediyorum.

Yasama olarak hedefimiz, yürütme ve yargıyla birlikte adil ve kalkınmış bir Türkiye'nin inşası için bize düşen görevi en iyi şekilde yapmaktır. Unutmayalım ki yarınlar yorgun ve bezgin kimselere değil, çalışkan ve gayretli insanlara ait olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti büyük bir medeniyetin varisidir. Bizler, köklü medeniyetimizi geliştirerek yaşatmak sorumluluğunu taşıyoruz. İnanç, soy ve tarih birliği taşıdığımız kültür coğrafyamızdaki milyonlarca insanın bizimle beraber olduğunun ve bizden önderlik beklediğinin şuuru içinde olmalıyız. İncim odur ki ümidini bizlere bağlayanlara hayal kırıklığı yaşatmayacağız.

Zirve bir medeniyetin sahibi ve mirasçısı necip bir milletiz. Nice badireleri atlattık, tarihe nice şanlı sayfalar ekledik. Üç kıtaya, yedi denize adaletle, insaniyetle hükmetmiş bir cihan devletinin varisleriyiz. Çünkü topraklarımızda bugün elli üç devlet var. Bizden dostça ve kardeşçe rehberlik ve önderlik bekleyen geniş bir kültür coğrafyamız var.

Ne üzücüdür ki, dünyada kurulu uluslararası düzen, devletler arasındaki problemleri çözmekten çok uzaktır. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyindeki beş daimi üyeden birinin veto yetkisini kullanması, alınan herhangi bir kararı hükümsüz kılmaktadır. Muhterem Cumhurbaşkanımızın sıkça tekrarladığı “Dünya beşten büyüktür.” sözünün gereği yapılmalıdır. Bunun için devletler arasında yeni düzenlemelere gidilmelidir.

Birçok meselede olduğu gibi, tarihî ve kültürel bağlarımız olan Suriye'deki iç savaşın önlenmesi için üzerine düşeni yapmayan bir dünya var. Sadece Suriye'de değil, Orta Doğu'da, Asya'da, Avrupa'da, Afrika'da ve dünyanın birçok yerinde benzeri problemlerin olduğu malumunuzdur. Güçlünün güçsüzü ezdiği bir dünya düzenini sürdürmek mümkün değildir. Türkiye olarak, zorlukların aşılmasında, barış ve huzur ortamının sağlanmasında elimizden geleni muhakkak ki yapacağız.

Muhterem Cumhurbaşkanım, değerli milletvekilleri; 23 Nisanın “millî egemenlik” kavramına vurgusu yanında bir diğer özelliği de 23 Nisan 1920'de Mustafa Kemal Atatürk tarafından bu bayramın çocuklarımıza armağan edilmiş olmasıdır. İstikbalimizin güneşi olan çocuklarımız geleceğimizin teminatıdır. Onlara temiz, güvenilir, emniyet içinde, yaşanılır ve adil bir dünya bırakmak bizim vazifemizdir. Çocuklar, üstüne çizgi çekilmemiş defter yaprakları gibi bembeyazdır, safır ve masumdur. Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, çocuklarımızın, tarih şuuruna sahip, manevi ve

millî değerlere saygılı, şahsiyetli kişiler olarak hayata hazırlanmalarını temin edecek kararları ve tedbirleri almak mecburiyetindeyiz. Çocuklarımıza yapacağımız her yatırım yarınlarımızı teminat altına almak demektir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, çocuklarımızı manen ve maddeten korumak, bedenlen, ruhen ve zihnen sağlıklı nesiller yetiştirmek için her türlü tedbiri almak kararlılığı içindedir. Çocuklarımızın korunması hususu devlet olarak en çok önem verdiğimiz ve üzerinde hassasiyetle durduğumuz konulardan biridir. 23 Nisan gününü Millî Egemenlik ve Çocuk Bayramı olarak kutlamakla, istikbalimiz demek olan çocuklarımıza “millî hâkimiyet” gibi en temel bir değerimiz kadar önem vermekte olduğumuzu göstermekteyiz.

Muhterem Cumhurbaşkanım, değerli milletvekilleri; bu anlamlı gün vesilesiyle, Birinci Meclisten günümüze kadar hizmetleri geçmiş bütün tarihî şahsiyetleri bir kez daha minnet ve şükran duygularıyla anıyorum. Devletimiz ve milletimiz için canlarını seve seve veren, bir gül bahçesine girercesine kara toprağa giren, şehadet şerbeti içen ve mekânları cennet olan bütün şehitlerimize ve 15 Temmuzda şehit olan asil evlatlarımıza Cenab-ı Hak'tan rahmetler niyaz ediyorum.

Sizlere sağlık, sıhhat ve afiyetler içinde hayırlı çalışmalar diliyor, nice bayramlara kavuşmamız temennisiyle saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 98'inci yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

3

Birleşim:

90

Tarih:

23.04.2018

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
İSMAİL KAHRAMAN**

Muhterem Cumhurbaşkanım, değerli milletvekilleri, sayın davetliler; Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 98'inci yılı sebebiyle düzenlediğimiz özel gündemli toplantımıza hoş geldiniz diyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

İstiklalimizin kazanılmasında ve bayrağımızın gölgesi altında hür ve bağımsız olarak yaşamamızın sağlanmasında ellerinden gelen gayreti gösteren, emek veren fedakâr ve asil insanlarımızı rahmet, minnet ve şükranla anıyorum.

23 Nisan Millî Egemenlik ve Çocuk Bayramı'mız kutlu olsun. 23 Nisan Millî Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde özel gündemle toplanılarak kutlanmasına 1985 yılında başlanmıştır. Bu birlikteliğimizle 33'üncü toplantımızı yapmış olacağız.

Sayın hazırun, Meclis tecrübemiz 1876 Kanuni Esasî'ye dayalı olarak 18 Mart 1877'de toplanan Meclis-i Mebusan'la başlamıştır. Savaş dolayısıyla çalışmalarına ara verilen Meclis 14 Şubat 1878'de tatil edildi, Meclis-i Âyan

ise açık kaldı. Uğradığımız yıkımları giderirken savaşlarla karşılaştık. Birinci Dünya Savaşı'nı başlatan emperyalist devletlerin hedefi, cihan devletimiz Osmanlı'yı yıkmak ve topraklarını paylaşmaktı. Bu harbe girmemiz sosyal, siyasi, ekonomik sahalarda büyük kayıplarımıza sebep oldu. 1910 yılında dünyanın ilk 6 devleti arasında olan, 9 milyon 100 bin kilometrekare yüz ölçümüne sahip cihan devletimiz, sekiz sene içinde Meriç Nehri ile Ağrı Dağı arasına sıkıştı. Savaşlarda büyük kayıplara uğradık. Birinci Dünya Savaşı'nda nüfusumuzun yüzde 10'unu askere verdik. 2 milyon 900 bin askerimiz 9 cephede çarpıştı. Çanakkale'de 60 bin, Sarıkamış'ta 70 bin, toplamda 400 bin şehit verdik. Kurtuluş Savaşı'nda, Gediz, İnönü, Sakarya ve Büyük Taarruz'da 9.200 şehidimiz var. Evlatlarımız milleti, vatani, dini, imanı, namusu için kara toprağa girdiler, Peygamber Efendimiz'e komşu oldular.

15 Temmuzda, Fırat Kalkanı'nda, Zeytin Dalı Harekâtı'nda şehadet şerbeti içenleri ve bütün şehitlerimizi minnetle ve şükranla anıyoruz.

Orhan Şaik Gökyay'ın "Bu Vatan Kimin?" şiirinden birkaç kıtayı hatırlatmak istiyorum:

*"Bu vatan toprağın kara bağrında,
Sıradağlar gibi duranlarındır.
Bir tarih boyunca onun uğrunda,
Kendini tarihe verenlerindir.
İleri atılıp sellercesine,
Göğsünden vurulup tam ercesine,
Bir gül bahçesine girercesine,
Şu kara toprağa girenlerindir."*

Parlamente demokrasi yolunda ilerlerken de birçok engel ve zorluklarla karşılaştık; onları aşmaya devam ediyoruz, edeceğiz. Engelleri aşıya "Yeniden Büyük Türkiye" yolunda daima ileriye yürüyeceğiz, engelleri yeneceğiz. Engelleri aşamayanlar, onları aşılmaz görenlerdir. Cesareti olmayanın başarısı, gayesi olmayanın hedefi olmaz. En büyük zafer, hiç düşmemek değil, her düşüşte yeniden ayağa kalkabilmektir.

Sayın hazırun, 20 Ocak 1920’de Misakımillî’yi ilan eden Meclis-i Mebusan son toplantısını 11 Nisan 1920 tarihinde yaptı ve çalışmalarına ara verme kararı aldı. İki hafta sonra, Ankara’da Büyük Millet Meclisi açıldı. Anadolu’dan çağrılanların yanında, Meclis-i Mebusan üyesi 88 kişi de çalışmalara katıldı. 1921 Anayasası millî egemenliği temel ilke olarak benimsedi, beşerî manada millî egemenliğin kaynağının millet olduğu açık bir şekilde ifade edildi.

Birinci Meclis, sonraki dönemlerde görev yapan meclislerden farklı olarak olağanüstü yetkilerle görev yapmıştır. Yasama, yürütme ve yargı erklerini de kendisinde toplamış, kurucu Meclis olarak çalışmıştır. İstiklal Savaşı’nı bizzat yönetmiş, milletin her türlü işiyle doğrudan ilgilenmiş, Millî Mücadele’yi zaferle neticelendirmiştir. Bu sebeptendir ki Meclisimiz “Gazi”lik payesini kazanmıştır.

Değerli hazırun, doksan sekiz yıl önce ilk oturumunu gerçekleştiren Birinci Meclisin ruh ve heyecanı her zaman için ihtiyaç duyacağımız bir husustur. Aynı ruh ve heyecanla çalışmalara devam edilmelidir. Genç nesillerimiz ve çocuklarımız da aynı şuur ve hissiyatla yetiştirilmelidir.

Millî iradeyi temsil eden Meclisimiz ne yazık ki zaman zaman saldırılara maruz kalmış, vesayet altına alınmak istenmiş, bir tasdik makamı olarak kullanılmış, sistemin işlemlerini zorlaştıran müdahaleler yapılmıştır.

Ne hazindir ki milletin Meclisi yani millet 15 Temmuz 2016 tarihinde bombalandı, kurşun yağmuruna tutuldu. Bu lain ve hain saldırıyı yapan ihanet şebekeleri, kahraman ordumuza ait üniformalar giyen teröristler, vatan ve millet düşmanları bertaraf edildi. Kendilerinden hesap soruluyor, sorulmaya devam edilecek.

Muhterem Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın çağrısı ve önderliğinde milletimiz meydanları doldurdu, demokrasi nöbetine geçti. O gece, milletin emanetinin sadakatli bekçisi olan Gazi Meclisimizi de açtık. Bombalar, kurşunlar ve saldırılar altında gece boyu 3 parti mensubu milletvekili arkadaşlarımızla bir bütünlük içinde toplandık. Ertesi gün olağanüstü toplantı için yaptığım çağrıya Mecliste grubu bulunan 4 parti de katıldı ve darbelere karşı ortak bir bildiri yayınladık.

Tarih önünde, 15 Temmuz gecesi Mecliste sabahlayan değerli arkadaşlarımı, Cumhurbaşkanımızın davetiyle parti farkı gözetmeksizin meydanları doldurup demokrasi nöbeti tutanları, 7 Ağustos 2016'da milyonların sel gibi aktığı Yenikapı Meydanı'ndaki necip milletimizi, tüm illerimizdeki insanlarımızı millî iradenin tecelligâhı olan bu kürsüden tebrik ediyorum.

Vatan hainlerinin, satılmış kuklaların saldırısı necip milletimiz, güvenlik güçleri, siyasi partiler ve sivil toplum kuruluşlarımızın inançlı karşı koyuşuyla akamete uğratıldı. İnanıyorum ki Türkiye'mizde darbeler dönemi sona ermiştir, dış veya iç herhangi bir güç böylesi bir kalkışmaya cesaret edemeyecektir.

Demokrasi, günümüzün en iyi yönetim biçimi olarak kabul görmektedir. Demokrasiyi özümsemiş bir ülke olarak geçmişten aldığımız ders ve aklımızın bize gösterdiği istikamet doğrultusunda ülkemizi, Meclisimizi ve kurumlarımızı yaşatıp demokrasiyi güçlendirmeliyiz. Bizler ruh kökümüze bağlıyız, Osmanlı Cihan Devleti'nin vârisiyiz, cumhuriyetçiyiz. Milletimizi ve devletimizi güçlü kılmak için hep birlikte özveriyle çalışacağız.

Muhterem Cumhurbaşkanım, değerli milletvekilleri; içinde bulunduğumuz 26'ncı Dönemin övgüye değer bir diğer başarısı, 1982 Anayasası'nda yaptığımız temel değişikliktir. 16 Nisan 2017 tarihinde milletimizin kabul ettiği Anayasa değişikliğiyle Türkiye'miz âdeta makas değiştirmiştir. Yeni anayasa ile belirlenen yetki ve sorumluluklar çerçevesinde ülkemiz yeni bir döneme girmiştir.

24 Haziran 2018 tarihinde Cumhurbaşkanlığı ve 27'nci Dönem milletvekili seçimleri yapılacaktır. Milletimizin kararının ülkemize, devletimize, gönül coğrafyamıza ve tüm insanlığa hayırlar getirmesini niyaz ediyorum.

Kıymetli hazırun, 23 Nisan 1920 Millî Egemenlik Günü olsa da diğer yönüyle Çocuk Bayramı'dır. Dünyadaki 196 ülke içerisinde Çocuk Bayramı ihdas eden tek ülkeyiz. Çocuk milletin geleceğidir, yarınıdır, üzerinde önemle durulması gereken bir varlıktır. Manevi ve millî değerlerle mücehhez kılınmalı, gereken ihtimam gösterilmelidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 98'inci yıl dönümünde milletimizin sağlık, huzur ve daha büyük başarılar içinde nice bayramlara ulaşmasını diliyorum. Zatıalinizi, şahsınızda necip milletimizi, aziz milletimizin seçkin temsilcileri olan değerli milletvekillerimizi tekraren hürmetle selamlıyorum. Bütün emeği geçenleri, Birinci Meclisten itibaren hizmet vermiş olanları, başta Mustafa Kemal olmak üzere saygıyla anıyorum.

27. DÖNEM

2. YASAMA YILI 23.04.2019

3. YASAMA YILI 23.04.2020

24 Şubat 2019 -
TBMM Başkanı Mustafa ŞENTOP

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 99'uncu yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

2

Birleşim:

69

Tarih:

23.04.2019

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
MUSTAFA ŞENTOP**

Sayın Cumhurbaşkanım, siyasi partilerimizin çok kıymetli genel başkanları, sayın milletvekilleri, kıymetli misafirler; millî iradenin tecelligâhı olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 99'uncu yıl dönümünü anmak, Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı kutlamak üzere bu özel oturumda bir araya gelmiş bulunuyoruz. Çatısı altında gururla bulunduğumuz bu yapı yalnızca bir bina değildir; bu çatının altında yankılanan, işgal teşebbüsüne karşı istiklal iradesinin, istilacılara karşı hürriyet mücadelesinin ve bütün bunları milletle birlikte yapma ısrarının gür sesidir. Dolayısıyla bu Meclis, mirası istiklal, mizacı hürriyet, temeli millî irade olan bir yüce abidedir. Bu Meclis, yüce ve mukaddestir. Zira, milletin ve vatanın en zor günlerinde teşekkül etmiş, Türkiye'yi istiklale taşıyan Millî Mücadele iradesinin merkezi olmuştur. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün tarihi önderliğinde milletimiz, o güne kadarki kahramanlıklarının özeti, o günden sonraki cesaretinin ön sözü sayılacak bir dirençle kurtuluşunu elde etmiştir. Bu vesileyle, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, mesai ve silah

arkadaşlarını, Birinci Meclisin her biri şeref numunesi üyelerini ve kurtuluşa yüreklerini koyan aziz şehitlerimizi rahmetle, minnetle ve şükranla yâd ediyorum.

Bu Meclis yüce ve mukaddes olduğu için, 15 Temmuz gecesi milletimizi bizar ve demokrasimizi tarumar etmek isteyen hain darbe girişimine, millî iradenin tecelli ettiği Türkiye Büyük Millet Meclisini bombalayacak kadar alçalmış darbecilere karşı milletimiz ve bu Meclisin kahraman üyeleri direnmiş, o ihanete geçit vermemişlerdir. Bu vesileyle 15 Temmuzda girişilen darbe teşebbüsüne karşı eşine az rastlanır bir liderlik sergileyen Sayın Cumhurbaşkanımıza şükranlarımızı arz ediyor, o gece şehit olan vatan evlatlarını rahmetle, gazilerimizi de minnetle anıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanım, sayın milletvekilleri; dünyanın büyük dönüşümler yaşadığı, köklü değişimlere şahit olduğumuz bir dönemde yaşıyoruz. Bu büyük dönüşüm ve değişim hem tarihî mirası hem de coğrafi konumu sebebiyle Türkiye'ye büyük görevler yüklemektedir. Dünyanın en çok komşuya sahip ülkelerinden birisi olarak Türkiye, bölgesinde ve dünyada olup bitenlere geçmişte hiç rastlanmadığı ölçüde müdahil olmakta, iddialarını ve iradesini her fırsatta, her zeminde ısrarlı bir biçimde dile getirmektedir. Türkiye'nin bölgesinde ve dünyada gittikçe artan bir etkinliğe sahip olması tesadüfî değildir. Türkiye, bu güce, gayretli milleti, basiretli idaresi, yerli ve millî politikaları ve en önemlisi de köklü demokrasi geleneği sayesinde ulaşmıştır.

Kuruluşunun 99'uncu yıl dönümünü coşkuyla kutladığımız ve istiklal gayretiyle Millî Mücadele'yi yürüten Birinci Meclis, tıpkı bugün olduğu gibi, milletimizin bütün renklerini bir zenginlik olarak bünyesinde barındıran bir yapıya sahipti. Farklı kökenlere ve kimliklere sahip birçok isim, memleketin bir kısmı işgal edilmişken Ankara'da bir araya gelmişti. Hepsinin ortak ideali ise esaret altında değil, bu cennet vatanın üstünde bağımsız bir şekilde yaşamaktı. Birinci Meclisten devraldığımız mirasın önemli bir parçası da işte bu istek ve iradedir.

Bu vesileyle bir daha tekrar etmekte fayda görüyorum ki Türkiye ancak farklılıklarını çatışma bahanesi değil, zenginleşme imkânı olarak gören bir anlayışla ilerleyebilir. Dar ve daraltıcı bir bakış açısıyla bu ülkeye bakmak, geçmişte acısını çektiğimiz bir illettir. 1920 ruhundan bize miras kalan anlayış, farklılıklarımıza rağmen Türkiye'den yana olmayı, aynı bayrak altında eşit vatandaşlar olarak yaşama iradesini zorunlu kılmaktadır.

Köklü bir seçim ve Parlamento geleneğine sahip bir ülke olarak Türkiye için sivil siyasetin dışında zemin, demokrasiden başka çare, diyalog içermeyen bir söylem arayışında olmak bu ülkenin geleceğini baltalamaktır. Bu sebeple, hangi düzeyde olursa olsun, neyi amaçlarsa amaçlasın, ne tür bir kisveye bürünürse bürünsün, fikirlerini hâkim kılmak veya rakiplerini zayıf düşürmek için şiddeti bir yöntem olarak benimseyenler, şiddetle arasına mesafe koyamayanlar bu ülkenin ve milletin aleyhine çalışmaktadırlar.

Sayın Cumhurbaşkanım, sayın milletvekilleri; kuruluşunun 99'uncu yıl dönümünü kutladığımız yüce Meclisimiz Türkiye'nin zor günlerden çıkışına rehberlik etmiş bir kurumdur. O günlerde top sesleri Polatl'dan duyulurken ya da işgalin karanlığı her ufku bürümüşken "Ya istiklal ya ölüm!" şiarını yükselten, merhum Akif'in "Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal." mısralarıyla tamamlanan İstiklal Marşı'nı defalarca ayakta alkışlayan bu Gazi Meclisin ruhu neyse, şu an bizi bir araya getiren Meclisin ruhu da odur ve bu ruh, bu istiklal arzusu bizim en büyük iftihar tablomuzdur.

İşte bu sebeple Türkiye büyük bir ülkedir ve milletimiz yeryüzünün en mümtaz milletlerindendir. Türkiye, nereden geldiğini de nereye ilerleyeceğini de çok iyi bilmektedir. Tarihin bütün karmaşık ve bunalımlı dönemlerinde öne çıkıp düzen sağlayan bir topluluk olarak milletimiz bugün de insanlık değerlerinin safında, her türlü haksızlığın ve zulmün karşısındadır. İnsanlık değerlerinin safında olmayı erdem, haksızlığa karşı çıkmayı vazife bilen aziz milletimizin temsilcileri de bu yüce Mecliste aynı tavrı takınmaktadırlar. Bunun en güzel örneği, 15 Martta Yeni Zelanda'da gerçekleşen katliam karşısında, Mecliste grubu bulunan bütün partilerimizin ortak bir bildiriye imza atmasıdır. Bütün parti gruplarımıza, gösterdikleri bu tavır dolayısıyla teşekkür ediyorum.

Yeri gelmişken şunu da belirtmeliyim ki bugün Batı'da İslam'a, Müslümanlara ve genel olarak yabancılara karşı hastalıklı bir düşmanlık yükselmektedir. Bu tehlikeli tırmanış uluslararası camianın ve özellikle de Batılı hükümetlerin ve karar alıcıların ciddiyetle üzerinde durması gereken bir boyuta ulaşmıştır. Dahası, İslam karşıtlığının giderek Türkiye düşmanlığına evrildiğini teessüfle görmekteyiz.

Bazı Batılı hükümetler, İslam dünyasına ve Türkiye'ye yönelik bu düşmanlığın ne kadar büyük bir tehlike olduğunu görmek bir yana, kimi zaman Türkiye'ye karşı dostlukla bağdaşmayan tavırlar sergilemektedirler.

Bu, sonuçsuz kalmaya mahkûm, adil ve dostane olmaktan uzak, Türkiye'nin özgül ağırlığını hesaplayamamaktan kaynaklanan tavrın gözden geçirilmesi, bir an evvel karşılıklı saygıya ve menfaate dayalı ilişki tarzının benimsenmesi gerekir.

En zor şartlar altında bile haricî müdahalelere boyun eğmeyen Türkiye'nin bugün eriştiği güç görmezden gelinerek dayatmacı politikalara mecbur bırakılmak istenmesi bu ülkenin ruhunu ve önemini kavrama eksikliğinden kaynaklanmaktadır ve büyük bir hatadır. Hele de Türkiye'ye yönelik dayatmaların bir parçası olmak üzere terörün ve teröre müzahir yapıların desteklenmesi, başarılı olmak bir yana, Türkiye'nin haklı öfkesini celbetmektedir.

Türkiye, haritaları cetvelle çizilmiş, anayasaları cebren yapılmış, idarecileri özel olarak yetiştirilmiş, köksüz ve hedefsiz, nevzuhur devletlere benzemez. Bu yüzden Türkiye'yle sağlıklı ve verimli ilişki kurmanın tek yolu bu ülkenin ve milletimizin hassasiyetlerini kavramaktan, samimi bir yaklaşım geliştirmekten geçer.

Sayın Cumhurbaşkanım, sayın milletvekilleri; bugün sadece Millî Egemenlik Bayramı değil, aynı zamanda çocuklarımızın bayramı. Milletin ve vatanın istikbali olan çocuklarımızı daima bir kıymet olarak hayatımızın, gelecek planlarımızın en hayati kısmına yerleştirmeliyiz. Çocuklarına ve gençlerine önem vermeyen bir millet yok olmanın eşiğindedir. Bu yüzden çocuklarımızı ve gençlerimizi millî ve manevi değerlerimizle donatıp kendi ayakları üzerinde duran, istiklal ve hürriyet âşığı, çağın gerektirdiği donanıma ve niteliklere sahip fertler olarak yetiştirmeliyiz. Çocuklarımızla ilgili çabamızı modern hayatın ve dijital dönüşümlerin doğurduğu yeni sonuçları göz önüne alarak güncellemeliyiz.

Ayrıca, çocuk suçluluğunda ve çocukları hedef alan suçlarda bir artış görülmektedir. Bu hususlarda, özellikle çocuklara yönelik suçlarda Türkiye Büyük Millet Meclisi başta olmak üzere bütün kurum ve kuruluşlarımız daha etkin bir çalışma yapmalıdır. Çocuklara yönelik suçlarda katı, tavizsiz ve hızlı süreçler yürütülmelidir çünkü çocuklar bize geleceğin ve Allah'ın emanetleridir.

Sayın Cumhurbaşkanım, sayın milletvekilleri; bugün bu vatanda ve bu bayrağın altında yaşayan hür bir millet, bölgesel ve küresel anlamda sözüne kulak verilen güçlü bir devlet isek bunu istiklal, hürriyet ve aziz milletimiz için gayret göstermiş kimselere borçluyuz. Bu vesileyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 99'uncu yıl dönümünde tekrar, başta

ilk Meclis Başkanımız, Millî Mücadele'nin lideri ve cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve Birinci Mecliste kurtuluş mücadelesine omuz veren bütün milletvekillerimiz olmak üzere, bu çatı altında görev yapmış olan, vatan, millet, bayrak ve devlet uğruna şehit düşen, gazi olan, son olarak 15 Temmuz hain darbe ve işgal girişimine karşı dururken makamların en yücesine ulaşan her bir vatan evladını rahmetle, minnetle, şükranla anıyorum.

Bu düşüncelerle milletimizin Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı kutluyor; her geçen yılın demokrasimizin kökleşmesine, milletimizin refah ve selametine, devletimizin kudretine, yeniden büyük Türkiye davamızın muzafferiyetine katkı yapması temennisiyle hepinizi en kalbî duygularıyla selamlıyorum.

Konu:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 100'üncü yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri münasebetiyle

Yasama Yılı:

3

Birleşim:

88

Tarih:

23.04.2020

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
MUSTAFA ŞENTOP**

Değerli milletvekilleri, kıymetli misafirler, aziz milletim; yüce Meclisimizin kuruluşunun 100'üncü yıl dönümünü idrak etmek ve millî değerimiz olan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'mızı kutlamak amacıyla bugün bir araya gelmiş bulunuyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisimizin 100'üncü açılış yıl dönümü ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı aziz milletimize, soydaş ve akraba topluluklara ve yüreğinde Türkiye sevgisi bulunan bütün dostlarımıza kutlu olsun.

Sözlerimin hemen başında bir hususu ifade etmeyi lüzumlu görüyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisimizin 100'üncü açılış yıl dönümünü milletimizin de yoğun katılımıyla meydanlarda, milyonlarca vatandaşımızla birlikte kutlamayı arzu ediyorduk fakat ülkemizi de etkileyen küresel salgın sebebiyle bazı sınırlamalara gitmek, bu kutlu yıl dönümü için planladığımız etkinlikleri ileri bir tarihe ertelemeyi bize mecbur kıldı. İnşallah bir süre sonra bu zorluğun da üstesinden gelecek ve bu yıl içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 100'üncü yıl dönümünü planladığımız kapsamda ve yoğun etkinliklerle kutlayacağız.

Değerli arkadaşlarım, bugün, milletimizin her bir ferdinin göğsünü kabartacak ve yarına daha fazla umutla bakmasını sağlayacak büyük ve önemli bir gündür. Bugünü büyük ve önemli kılan bundan tam yüz yıl önce ve tam da bu saatlerde açılışı yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisini inşa eden ceht, gayret ve manadır.

Yüz yıl önce vatan ilhak ve işgal, milletimiz esir olmak tehdidiyle karşı karşıyaydı. Büyük kayıplarla ve mağlup olarak çıktığımız Birinci Dünya Savaşı'nın sonucunda, milletimiz son hürriyet kalesi olan Anadolu'dan da sürülüp çıkarılmak istenmekteydi. Türkiye, ordusu terhis edilmiş ve silahlarına el konulmuş, başşehri işgal edilmiş, Meclisi dağıtılmış ve iktisaden çökertilmiş bir manzara arz ediyordu. 19 Mayıs 1919'da Mustafa Kemal Paşa Samsun'a çıktığında gördüğü tablo buydu. Fakat istilacıların ve haysiyetlerini hırslarına kurban etmiş iş birlikçilerin hesaplayamadıkları husus, tarihi şeref levhalarıyla ve başarılarla dolu aziz milletimizin esarete boyun eğmeyen tabiatı ve manevi kuvvetiydi. Bu tabiatı bilen ve o manevi kuvvetin farkında olanlar şartların umut kırıcı ve boğucu görünmesine aldırmadan kısa sürede bütün vatan sathını saracak olan Millî Mücadele meşalesini yaktılar. O meşaleyi yakan kadronun önderi ve Millî Mücadele'nin Başkomutanı Gazi Mustafa Kemal Paşa şöyle demektedir: "Yemin ederek sizi temin ederim ki bizim milletimizin manevi kuvveti bütün milletlerin manevi kuvvetinden üstündedir."

Milletimizin gayret ve cesaretiyle Samsun'dan başlayıp Amasya, Erzurum, Sivas ve nihayet Ankara duraklarından geçerek dalga dalga bütün vatan sathına yayılan "Ya istiklal ya ölüm" şiarına bürünerek topyekûn bir dirilişe dönüşen Millî Mücadele, bugün idrak ettiğimiz yıl dönümünün temelini teşkil etmektedir.

Tarihî hadiseleri sadece geçmişin mevzuu olarak görmek yahut bir kronoloji meselesi saymak eksik ve sınırlayıcıdır. Tarih, bugünü tanzim, yarını inşa etmenin kaynağıdır. 100'üncü yıl dönümünü idrak ettiğimiz Meclisimizin açılışı için de durum budur. Dolayısıyla bizi bugün bir araya getiren sadece zafere ulaşmış bir mücadelenin dönüm noktalarından birini anmak değildir. Biz, bugün aynı zamanda milletimizin hangi saiklerle mücadeleye giriştiğini ve neleri tercih edip neleri reddederek başarıya ulaştığını bir kez daha hatırlamak için toplanmış bulunuyoruz.

Bütün aşamalarıyla birlikte Millî Mücadele'yi geçmişe ait bir hatıradan ibaret görmek doğru değil. Samsun'da başlayıp İzmir'de zaferle neticelenen Millî Mücadele, tarihin belli bir döneminde başlayıp bitmiş

bir süreç değil, istiklali tam yolunda, kesintisiz ve kararlı davranmayı zorunlu kılan şuurun adıdır. Bu yüzden Millî Mücadele’yi, Erzurum ve Sivas Kongrelerini, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışını ve 30 Ağustos Zaferi’ni anmak, benzer tehlikeler ve tehditler karşısında aziz milletimizin takınacağı tavrı, yürüyeceği yolu, ödeyeceği ve ödeteceği bedeli dosta düşmana ilan etmektir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 100’üncü yılını idrak ederken bir önemli hususa değinmek zorundayız. Kurtuluşa inanmış kadronun öncülüğü ve milletin azmiyle kazanılan Millî Mücadele’nin iki esası vardır; bu esaslardan ilki tam bağımsızlık hedefi, diğeri de tam bağımsızlık hedefine yönelik mücadelenin millî iradeye dayanarak yapılması prensibidir. Bu taraflıyla Millî Mücadele dünyadaki benzerlerinden ayrılır. 100’üncü yılını andığımız Gazi Meclisimiz bu sebeple Millî Mücadele’nin sonucu değil, bizzat merkezi ve karargâhıdır.

Neyi andığımızı ve kutladığımızı bilmeye mecburuz. Açılışının 100’üncü yıl dönümünü idrak ettiğimiz bu Meclis “Bağımsız yaşamaya mali durumumuz müsait değildir zira çok borcumuz vardır.” diyenlerin olduğu bir ortamda her ne pahasına olursa olsun tam bağımsızlık uğruna her türlü mücadeleyi göze almanın sembolüdür.

100’üncü yıl dönümünü idrak ettiğimiz bu Meclis “Büyük devletleri karşımıza almayalım, Batılı devletlerle savaşmak maceracılıktır.” diyenlerin hiç de az olmadığı bir dönemde “Hiçbir devlet, haysiyetimizden daha büyük değildir.” kararlılığını varlığının merkezine yerleştirmiş bir millî karargâhtır.

100’üncü yıl dönümünü idrak ettiğimiz bu Meclis, İttihatçılara duyduğu nefret ve iktidar hırsı sebebiyle işgal güçleriyle iş birliği yapan bazı fırkacılara karşı Gazi Mustafa Kemal’in Amasya’da “Ortada ittihatçılık, itilafçılık yoktur, memleket meselesi vardır.” iradesini rehber edinen bir merkezdir.

Millî Mücadele’nin merkezi ve karargâhı olarak bu mukaddes hamleyi yöneten Birinci Meclisimizin bir diğer önemli hususiyeti de tam bir Türkiye terkibi olmasıdır, farklılıklarını muhafaza ederek ortak bir millî hedefe yönelme kabiliyetidir. Şüphe yoktur ki siyasetin ve demokrasinin bir yanı çatışma, diğer yanı uzlaşmadır. Fakat bu farklılıkları iflah olmaz bir kindarlığa, görüş farklılıklarını kan davasına dönüştürmek neticesiz kalmaya mahkûm olduğu gibi, milleti nifak tuzağına itmek anlamı taşıyacaktı.

Yüz yıl önce Millî Mücadele’yi yöneten Birinci Mecliste Mehmet Akif ile Cami Baykurt, Diyar Ağa ile Hamdullah Suphi, Hüseyin Avni Ulaş ile Kılıç Ali, Hasan Basri Çantay ile Mahmut Esat Bozkurt, Ali Şükrü Bey ile Adnan Adıvar yan yana, omuz omuza istiklali tam yolunda mücadele ediyordu.

İsimlerini zikrettiğim zevatın hiçbirisi yanındakine benzeyerek ve dünya görüşünden yahut telakkilerinden vazgeçerek o Mecliste değildi. Fakat Sakarya Muharebeleri esnasında Meclisin Kayseri’ye taşınması söz konusu olduğunda Diyar Ağa “Biz buraya ölmeye geldik ve ben son kurşunuma kadar savaşıcağım.” derken, Mehmet Akif İstiklal Marşı’nı kaleme alıp “Hangi çılgın bana zincir vuracaktı? Şaşarım!” diye millet adına kükrüyordu.

Türkiye’nin varlığına, bütünlüğüne, birliğine ve dirliğine kastetmedikçe, şiddeti bir yöntem olarak teşvik edip desteklemedikçe, millî gayelerimize ket vurmamakça bütün farklılıkların bu çatı altında yer bulması devlet ve millet olarak zenginliğimizdir. Birinci Meclisi var eden, Millî Mücadele’yi başarıya ulaştıran ve gücümüzün mayası işte bu ruhtur.

Değerli arkadaşlarım, son aylarda yaşanan ve insanlık için yeni ve ağır bir tecrübe olan küresel salgın sebebiyle birçok kimse artık dünyada hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağı iddiasındadır. Daha ileri giderek yeni küresel bir tasarımdan söz edenler bile çıkmaktadır. Bu konular zamanla daha iyi tartışılacak, salgının boyutları ve birçok alandaki etkileri daha iyi görülecektir fakat bu salgın vesilesiyle bir kez daha ve sarahaten ortaya çıkan tablo bugün dünyada cari olan sistemin sürdürülebilir olmadığıdır.

İnsanı, farklılıkları, yoksulları hesaba katmayan, bazı insanların sadece haklara ve bazılarının da sadece görevlere sahip olduğu bu acımasız ve adaletsiz düzen değişmedikçe küresel bir barıştan söz edilemez.

Bugün, gelişmiş ülkelerin bile karşısında çaresiz kaldığı bu salgın, uluslararası dayanışmanın, Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından ısrarla dile getirilen “Dünya 5’ten büyüktür.” tespiti çerçevesinde, yeni bir uluslararası düzenin ve binlerce yıllık devlet anlayışımızın temel düsturlarından olan “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” prensibinin önemini bir kez daha ortaya koymaktadır. Fakat hadiseler ne yönde seyrederse seyretsin Türkiye’nin bölgesel ve küresel düzeyde iddialarından sapmasına yahut vazgeçmesine yol açmayacaktır. İlhamını millî mücadeleden ve gücünü aziz milletinden alan Türkiye Cumhuriyeti, hegemon güçlerin kurduğu diplomasi masalarında

artık bir sorun başlığı olarak değil, çözüme katkısı aranan bir aktör olarak bulunmaya kararlıdır. Bu kararlılığı yok saymaya veya sınamaya kalkan her kim olursa olsun hesabının bozulduğunu görmeye mahkûmdur.

Yüz yıl önce ve tamamen tükendiği varsayılan bir dönemde azim ve kararlılığıyla ayağa kalkan, âdeta küllerinden yeniden doğan Türkiye, bugün daha güçlü, daha coşkulu ve daha diridir. Yüz yıl önce, cephedeki askerinin yarasına tentürdiyot bulamadığı için naftalin basan Türkiye, bugün, küresel salgın karşısında çaresiz kalan devletlere tıbbi yardımda bulunmaktadır.

Dünyanın ne yöne evrileceği hususu uzun uzun tartışılacaktır fakat Türkiye, yeni dünyada da söz ve iddia sahibi olacaktır. Bu denli emin olmamızın iki esaslı sebebi vardır: Evvela, dünya, artık bu çarpık ve adaletsiz düzenle daha fazla idare edilemez. İkinci olarak da Türkiye, büyük ve diri bir hamle olarak insanlığın ufkunda parlamaktadır.

Değerli arkadaşlarım, aziz milletim, sevgili çocuklar, gençler; bugünü anlamlı kılan taraflarından birisi de milletimiz için hayati öneme sahip bugünün çocuklara armağan edilmiş olmasıdır. 1927'den bu yana bugün "Çocuk Bayramı" olarak da kutlanmaktadır. Türkiye'yi diğer devletlerden üstün kılan taraflardan birisi de işte bu yaklaşımdır. Türkiye Cumhuriyeti, 1927'de en önemli millî günlerinden birini çocuklar için bayram ilan etmiştir. Çocuk ve genç, toplumun geleceği, yarına ilişkin iddiasıdır. Bu yüzden çocuklarımızı ve gençlerimizi millî ve manevi değerlerimizle donatıp kendi ayakları üzerinde duran, istiklal ve hürriyet aşığı, çağın gerektirdiği donanıma ve niteliklere sahip fertler olarak yetiştirmeliyiz. Bu bakımdan eğitim kurumlarımıza, başta Millî Eğitim Bakanlığı olmak üzere bütün bakanlıklarımıza ve sivil toplum örgütlerimize büyük vazifeler düşmektedir.

Konuşmamın bu noktasında çocuklarımıza ve gençlerimize seslenmek istiyorum: Geçmiş parlak başarılarla ve insani değerlere saygıyla dolu bir büyük milletin mensubusunuz, tarihimizi öğrendikçe ve atalarımızı tanıdıkça daha büyük işler yapmak kudretini kendinizde bulacaksınız. Başka milletleri ve toplumları küçük görerek değil, bütün insanlığın faydasına olacak insani erdemleri ve gayreti taşıdıkça devletimizi büyütecek ve güçlendireceksiniz. Atalarınızın, büyüklerinizin çetin fedakârlıklarla ve bedellerle kazandığı ve sizlere devrettiği vatani, devleti ve medeniyet değerlerini daha ileri noktalara taşımak sizin elinizdedir. Türkiye, evet, vatanımızdır fakat Türkiye aynı zamanda vazifemizdir. Bayrağımıza duyduğumuz hürmet, vatanımıza duyduğumuz bağlılık ve milletimizi daha ileriye taşıma ülküsü hayatımızı anlamlı ve yolumuzu aydınlık kılan hususiyetlerdir. Bu yolda başarılı olacağınıza inancımız tamdır.

Değerli arkadaşlarım, 23 Nisan 2020, Millî Mücadele’yi yöneten Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 100’üncü yıl dönümünü andığımız bugün, gurur, sevinç ve bu Gazi Meclise emek verenlere şükran duyma günüdür. Bu vesileyle başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve mücadele arkadaşları olmak üzere açıldığı günden itibaren Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında görev yapmış bütün milletvekillerimizi ve devlet adamlarımızı, büyük Türkiye’yi inşa etme yolunda hizmet eden, bu yolda şehadete yükselen, gazi olan, son olarak 15 Temmuzda darbeye direnen bütün vatan evlatlarını rahmetle, minnetle ve şükranla anıyorum.

Şanla, şerefle, birlik ve beraberlik içinde büyük Türkiye yolunda nice yüz yıllara...

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

